The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published twice weekly by Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi", Inc. — Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone. EM 8-0792. Editor in U.S.A. — A.Zvēriņš, 90-16 Park Lane S., Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667.
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA

LATVIJA
AMERIKA

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi", inkorporēta. Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gailīte. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. EM 8-0792. ASV red. — A. Zvēriņš, 90-16 Park Lane S. Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel VI 6-7667. Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50; par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00. Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.40; tekstā $2.80—$5.60 par vienas collas slejas telpu.

WEDNESDAY, OCTOBER 9, 1957. 81./618. n-rs TREŠDIEN, 1957. G. 9. OKTOBRĪ 7. gads.

Demonstrācijas Varšavā turpinās

VARŠAVAS STUDENTU IESĀKTO DEMONSTRĀCIJU REZULTĀTĀ POĻU POLICIJA TAGAD BRUŅOJUSIES AR ŠAUTENĒM — TĀLĀKU NEMIERU GAIDĀS.

Varšavā. Pagājušās nedēļas otrā pusē Varšavā sākās plaša apmēra studentu demonstrācijas, pēdējiem protestējot pret studentu laikraksta Po Prostu slēgšanu. Jau demonstrāciju pirmajā dienā studentiem iznāca vairākkārtējas sadursmes ar poļu komūnistu policiju, kam beigās izdevās demonstrantus izklīdināt.

Demonstrāciju pirmās dienas rezultāti tomēr nebūt nenozīmēja mieru un kārtības iestāšanos. Nākamās dienas vakarā, un tā 4 vakarus no vietas, Varšavas ielās notika lielāka vai mazāka apmēra sadursmes policijas un demonstrantu starpā. Ja pirmajā dienā neapmierināto starpā varēja redzēt vienīgi studentus, tad nākamajās dienās tiem pievienojās daudz lielāks skaits citu pilsoņu. Demonstrāciju laikā apcietinātas ap 150 personu.

Varšavas demonstrāciju ceturtajā dienā — svētdien, 6. oktobrī studentu demonstranti pulcējās Sv. Annas baznīcā, kur noklausījās kardināla Višinska sprediķi.

Pēdējo dienu notikumiem piemērotos vārdos kardināls mēģināja nomierināt iekarsušos studentu prātus. „Es saprotu jūsu ilgas pēc runas un domāšanas brīvības," sacīja kardināls, „bet jums ir jāiemācās respektēt arī to, kas jums jau tiek dots."

BEZ ARMIJAS KĀRTĪBU NEGARANTĒ

Arkansas valsts galvaspilsētā Litlrokā armija turpina nēģeru apsardzību.

Vašingtonā. Trīs gadi pēc tam, kad ASV Augstākā tiesa aizliedza rasu segregāciju amerikāņu skolās, minētais likums ir izvērties par iemeslu lielai iekšpolītikas krīzei.

ASV vidienē integrācija noritēja bez jebkādiem sarežģījumiem, dienvidu valstis augstākās tiesas lēmumam paklausīja visai gausi. Baidīdamies no asiņainām sadursmēm, Litlrokas aizsardzībai Eizenhauers nosūtīja 1000 vīrus.

PADOMJU „MĒNESS" RIŅĶO AP ZEMES LODI

Nesazinādamās ar pārējām valstīm, kas mēģina sastrādāt starptautiskajā ģeofiziskajā gadā, un aizsteidzoties priekšā Sav. Valstīm, Padomju Savienība izšauj pirmo mākslīgo mēnesi, kas tagad joņo ap zemes lodi.

Londonā. Apvienoto Nāciju atbruņošanās apakškomitejas sarunu noslēguma posmā Londonā Padomju Savienība paziņoja, ka tai izdevies sekmīgi izmēģināt starpkontinentālu raķeti, kas spēj sasniegt 5000 jūdžu tālumu, lidojot ar 15.000 jūdžu ātrumu stundā. Padomju sasniegums visai pasaulei nāca kā pilnīgs pārsteigums, jo sevišķi Sav. Valstu bruņotajiem spēkiem, kas visdrudžainākajā steigā turpina savu raķešplānu realizēšanu.

Kā tagad pierādījies, starptautiskā raķete nav bijusi vienīgais pārsteigums, ko Padomju Savienība sagādāja pārējai pasaulei. Pagājušās nedēļas nogalē Maskavas radio ziņoja, ka padomju zinātniekiem izdevies izšaut pirmo mākslīgo mēnesi, kas tagad joņo ap zemes lodi, sūtot radio signālus no 560 jūdžu augstuma, katra vārda galā uzsverot, ka Padomju Savienība bijusi pirmā, kuŗai izdevies izšaut mākslīgo mēnesi. Maskavas radio stāsta, ka Padomju Savienība to spērusi pirmos soļus pasaules telpā un jau nākamā gada laikā Padomju Savienība izšaus raķeti, kas celos tieši uz mēnesi.

Saņēmuši ziņu par Padomju Savienbas paziņojumiem, Sav. Valstu zinātnieki bija spiesti atzīt, ka raķešu attīstības laukā krievi viņiem aizsteigušies priekšā. Savu 185 mārciņu smago mākslīgo mēnesi padomju zinātnieki izšāva šī gada 4. oktobrī. Sav. Valstis tik tālu nav vēl tikušas. Šī gada jūlijā domāja, ka vairāki pavisam mazi mēģinājuma mēnestiņi varētu tikt izšauti novembrī, tad sekotu kāds apmēros lielāks. Par krievu mākslīgā mēness apmēriem amerikāņu zinātnieki nebija sapņojuši. Mazie amerikāņu mēnestiņi būtu bijuši apm. četras mārciņas smagi ar apm. 6,3 collu diametru, kamēr pavasarī izšaujamais mēness būtu svēris 22 mārciņas. Pad. izgudrojums, turpretim sver 185 mārciņas ar 23 collu radiju. Mākslīgā mēness iekšpusē atrodas radioraidītājs un dažādi instrumenti, kas padomju zinātniekiem sniegs līdz šim vēl nevienam nezināmu informāciju par apstākļiem pasaules telpā. Padomju ziņu aģentūra Tass paskaidro, ka lēcošās un rietošās saules staros mākslīgā mēness joņošanu var novērot ar parastu tālskati. Mākslīgais mēness zemes lodi apriņķo apmēram katras pusotras stundas, piecpadsmit reizes dienā, lidojot ar 18.000 jūdžu ātrumu stundā. Padomju zinātnieki domā, ka viņu mākslīgais mēness gaisā noturēsies vairākas nedēļas, pēc tam tiks iznīcināts, saskaroties ar zemes atmosfairu.

Pārliecināti, ka sasniegumi raķešu sistēmā turpināsies milzu soļiem, padomju zinātnieki domā, ka, nerodoties nekādiem jauniem sarežģījumiem, ap 1965. gadu jau varētu sākt runāt par lidojumu uz mēnesi, varbūt pat Marsu u. c. planētām.

Kamēr Sav. Valstu zinātnieki tik oficiāli atzīst padomju raķešu pārākumu, Vašingtona paziņo, ka tas nav bijis nekāds pārsteigums.

Ja amerikāņi krievu sasniegumus apbrīno, japāņi tos nosoda. Japānas vadošie zinātnieki domā, ka krievi rīkojušies nepiedodami nesportiski, nepaziņodami pārējai pasaulei, vēl tieši starptautiskā ģeofiziskā gadā, ka viņi jau sasnieguši mākslīgā mēness izšaušanas stadiju. Pārējās pasaules zinātniekiem nepatīk arī tas, ka pēdējā brīdī krievi mainījuši mākslīgā mēness radioraidītāja viļņu garumu, kas atklāts tikai pēc tam, kad padomju mēness bija uzsācis savu skrējienu ap zemes lodi.

Ungāru atgriešanās — kauns Kanadai

CCF partijas etniskā padome uztraucas par Kanadas valdības nemākulīgo polītiku sakarā ar Ungārijas bēgļiem, kas pēc pagājušā gada brīvības cīņām tagad apmetušies uz dzīvi Kanadā.

Toronto. Kaut gan Ungārijas bēgļiem jaunas dzīves uzsākšanas iespējas Kanadā tiek atvieglotas un izredzes daudz lielākas nekā pārējiem jauniebraucējiem, zināms skaits ungāru tomēr izteikuši vēlēšanos atgriezties mājās. Par to tagad ārkārtīgi uztraukusies CCF etniskā padome, kas pamatoti atzīst, ka, ungāriem aizbraucot, Maskavas propagandas mašīnērija tiek apgādāta ar degvielu ilgākam laikam.

Vēstulē Kanadas immigrācijas ministram Fultonam CCF etniskās padomes prezidents Dr. Ancevičs atgādina cerību pilnos solījumus, kādus Kanadas valdība pagājušajā gadā deva atbraukušajiem Ungārijas brīvības cīnītājiem. Bet tagad darba un pajumtes trūkums spiež daļu ungāru bēgļu atgriezties mājās. Cilvēki, kas cīnījās pret komūnismu, tagad brīvprātīgi atgriežas pie komūnistiem, tā ir izvēle, kas Kanadai godu nedara. Otrkārt, ar mājās pārbraukušajiem Kanadā vilšanos piedzīvojušajiem bēgļiem ne tikai kā Ungārijas, bet arī Padomju Savienības propagandas mašīnērija ir ieguvusi jaunus aģitātorus pret Rietumiem — tādus, kas nav vairs jāapmāca, bet kas skolu ieguvuši pašmācības ceļā un to nekavēsies izmantot. Treškārt, kādu iespaidu tas atstās satelītu zemēs? Šādā ceļā Rietumu pasaule nevar cerēt iegūt jaunus draugus cīņā pret komūnismu aiz dzelzs priekškara.

LONDONAS RAKSTNIEKI GODINA JĀNI JAUNSUDRABIŅU

Anglijas PEN kluba telpās Čelsijā pagājušā nedēļā angļu un latviešu trimdinieku rakstnieki godināja latviešu rakstniecības vecmeistaru Jāni Jaunsudrabiņu. Nelielajā zālē, no kuŗas griestiem nokarājās liānu eksotiskās lapas, rakstnieks Pēteris Aigars bija noorganizējis īsteni patīkamu vakaru. Ievadot godināšanas svinības, Anglijas trimdas rakstnieku PEN kluba sekretārs Dr. Kolins iepazstināja klausītājus ar latviešu valodu un literātūru, savā runā pieminēdams arī klātesošo sūtni Kārli Zariņu, nožēlodams, ka viņi abi kādreiz minuši vienas ielas Sv. Pēterburgā, bet tad vēl nav pazinušies.

Dr. Kolina runai sekoja sūtņa K. Zariņa ievadvārdi, kuŗos viņš pieskārās savām personīgām attieksmēm ar Jāni Jaunsudrabiņu. Sūtnis atklāja, ka viņš mūsu rakstniecības vecmeistaru ielūdzis apmeklēt Londonu, un atliek tikai cerēt, ka rakstnieks šo ielūgumu pieņems.

Pēteris Aigars runāja par tēmu — „Jānis Jaunsudrabiņš — vienkāršības meistars", 23 minūšu gaŗajā referātā cittautu klausītājus iepazīstinot ar Jaunsudrabiņa darbu un panākumiem.

Referātam sekoja Jāņa Jaunsudrabiņa darbu lasīšana. Latviešu aktrise Ligita Apine, kas nesen beigusi Karalisko drāmas akadēmiju, lasīja „Pirts" un „Siļķes". Ligitas Apines balss modulācija, kas nebija visai bagātīga laikā, kad viņa spēlēja latviešu teātros, kļuvusi daudz pilnīgāka, un abi augšminētie stāsti savā lieliskajā tulkojumā sniedza dziļu pārdzīvojumu pat cittautu klausītājiem. BBC aktrise Džoanna Hard lasīja vairākus Jaunsudrabiņa dzejoļus un stāstu „Stabules", kas jau tad,

(Turpinājums 8. lpp.)

NAILONS UN IZCEĻOŠANA

KANADIEŠU FIRMA ATBALSTA IECEĻOŠANU KANADĀ

Šinīs dienās no Argentīnas Kanadā ieradās Gunārs Vilmanis, kas apmeties pie paziņām Hamiltonā, un Juris Rudolfs, kas par savu nākošo dzīves vietu izraudzījis Toronto. Jurim Rudolfam ceļa izdevumus ar satiksmes līdmašīnu segusi pazīstamā Old Keefe alus darītava, kuŗas pārstāvis J. Wojcik bija arī sagaidītājs vidū un Maltonas lidlaukā J. Rudolfam pasniedza aploksni ar $25,- „starta" naudai. Bez tam Old Keefe ceļa izdevumus segs arī Rudolfa vecākiem un māsai, kas Kanadā paredz ierasties šī gada beigās vai nākošā gada sākumā. Visas ieceļošanas formālitātes izkārtojis LNAK immigrācijas lietu vadītājs I. Andrejsons.

Sakarā ar dzīves dārdzības celšanos un citiem nelabvēlīgiem laika apstākļiem, pēdējā laikā no Argentīnas censas izceļot daudzi latvieši. Kā J. Rudolfs izsakās, tad Argentīnas latviešu pēdējos notikumus var raksturot īsiem vārdiem: „Nailons un izceļošana uz Kanadu." Argentīna ir dīvainā zeme, kur jaunas idejas saimnieciskajā dzīvē var pavērt plašas iespējas uz strauju augšupēju, kam gan pēc laika var sekot nepatīkams „kritiens". Tā tas noticis ar nailona lietus mēteļu ražotājiem, ko plašos apmēros mājas apstākļos uzsākuši daudzi latvieši, izpelnot dienā pat līdz 500 peso. Ražotāju skaitam strauji augot, produkcija ievērojami pārsniedzot pieprasījumu, un tā arī vairākiem latviešiem nācies ciest zaudējumus.

Visā visumā latvieši Argentīnā ir iekārtojušies pieņemami labi, galvenokārt apmetoties uz dzīvi Buenosairesā vai apkārtnē, kur daudziem ir savas darbnīcas un daudzi strādā kvalificētu darbu lielākos uzņēmumos. Tomēr vispārējais stāvoklis Argentīnā pēc valsts iekārtas maiņas izraisījis straujo cenu celšanos, bet darba algas paliek līdzšinējās, tādēļ arī daudzi latvieši domā par izceļošanu.

Valdība gan paredzējusi uzsākt zināmu cenu kontroli, jo pašreizējā cenu starpība ruinē visu saimniecisko dzīvi. Tā, piem., olu cenas valdības stendos ir 6 pensi ducī, bet privātos veikalos tā ir 7,5 pensi, kamēr pie privātām personām tā sasniedz pat 1 peso gabalā. Sviesta cena ir 20 peso par kg, bet pēdējā laikā sindikāti gādā uz cenu celšanos, tādēļ atklātajā tirgū jūtams sviesta trūkums. Tai pašā laikā parastais strādnieks būvdarbos saņem 80 peso dienā, kvalificēts strādnieks 90 peso, bet mūrnieks 100 līdz 110 peso (1 dolārs līdzinās 47 peso). J. Rudolfa tēvs, kas nodarbināts kādā tekstilfabrikā kā noliktavas pārzinis, saņem 1500 peso mēnesī, bet, māte strādājot par žēlsirdīgo māsu slimnīcā, pelna 1200 peso mēnesī un brīvu uzturu. Argentīnā algu izmaksā arī par trīspadsmito mēnesi, bet šī alga iziet galvenokārt tradicionālā karnevālā, kas ir argentīniešu tautas izprieca.

Latviešu sabiedriskā dzīve Argentīnā ir atzīstami rosīga, kur galvenā loma ir ev.-lut. draudzei, ar kuŗu sadarbojas arī DV organizācija. Rosīga ir jaunatnes sekcija, kuŗas valdē darbojies J. Rudolfs, pēdējā laikā vadot sporta sekciju. J. Rudolfs labas sekmes guvis galda tenisā un dzīvi interesējas arī par futbolu tādēļ Toronto sportistu saime no viņa var cerēt labu atbalstu.

Argentīnas ev.-lut. draudzes namā, kas celts ar luterāņu pasaules atbalstu, pulcējas lielākā daļa latviešu. Tur notiek dažādi sarīkojumi un izrādes. Pašreiz sagatavo Skroderdienas Silmačos izrādi Aleksandra Budža režijā. Tāpat rosīgi darbojas vietējā Latviešu biedrība, kas izdod arī savu biļetenu. Bez tam, kā zināms, Argentīnā iznāk arī mēnešraksts „Latvija".

Vidū no Buenosairesas iebraukušie Gunārs Vilmanis un Juris Rūdolfs. No l.: John Wojcik — O'Keefe's alus darītavas pārstāvis apsveica Juri Rūdolfu, pasniedzot viņam firmas slēgtu aploksni.
J. Kreiļa uzņ.

LKKCK KONGRESAM SANĀKOT

Latviešu katoļu kultūras centrs Kanadā savu gadskārtējo kongresu rīko 12. un 13. oktobrī Toronto, Sv. Miķeļa katedrāles zālē.

LKKCK apvieno visas katoļu vienības - draudzes ar pāri par 1.000 katoļu. LKKCK kongress ir augstākais lēmējs organs, un tanī piedalās vienību sūtītie pilnvarotie delegāti. Kongresa uzdevums ir uzklausīt un apstiprināt LKKCK Centrālās valdes un vienību ziņojumus un pārskatus par iepriekšējo darbības gadu un noteikt turpmākās darbības vadlīnijas. Kongress ievēl uz vienu gadu LKKCK centrālo valdi, kuŗa reprezentē LKKCK uz āreni un saskaņo vienību darbu attiecībā uz latviešu trimdas svarīgākajiem nacionāliem uzdevumiem un savukārt informē vienības par visiem svarīgajiem jautājumiem. Citādi vienības ir patstāvīgas un savus uzdevumus veic pilnīgi neatkarīgi, par to informējot LKKCK centrālo valdi ar rakstiem un vienību apkārtrakstiem.

Ievērojot Kanadas attālumus, šim kongresam ir ļoti svarīga nozīme latviešu katoļu vienotības stiprināšanai, savstarpējai iepazīšanai, tuvināšanai un saglabāšanai vienā latviešu katoļu saimē. Ar kongresa un kongresā izraudzītās LKKCK centrālās valdes starpniecību ikviena katoļu vienība - draudze un ikviens katolis pieliek savu roku pie mūsu trimdas latviešu kopējā mērķa sekmēšanas.

Kongresa atklāšana sestdien, 12. oktobrī, plkst. 12 dienā Sv. Miķeļa katedrāles zālē ar archibīskapa, kardināla J. MacGuigan uzrunu. Atklāšanā bez katoļu saimes un katoļu garīdzniecības, piedalīsies arī valdības un parlamenta locekļi un citu latviešu organizāciju pārstāvji. Kongresam ir paredzēta plaša darba kārtība ar referātiem. Kongresa laikā, t. i. sestdien, 12. oktobrī, plkst. 8 vakarā (404 Bathurst St.) būs kongresa saviesīgs sarīkojums. Svētdien, plkst. 6 p.p. Sv. Miķeļa katedrāles zālē (Bond un Shuter ielu stūrī) koncerts ar soprāna L. Lukstas un tenora A. Kivlenieka piedalīšanos.

LKKCK saime sagaida visu Toronto latviešu siltu atbalstu, un kuplu piedalīšanos kongresa sarīkojumos, jo mēs visi, neatkarīgi no konfesijām, kā latvieši ejam un mums jāiet vienā kopsolī.

P.

DALLESS UN GROMIKO SASTOPAS

Vašingtonā. Pagājušās nedēļas nogalē Vašingtonā sastapās Sav. Valstu ārlietu ministrs Dalless un Padomju Savienības ārlietu ministrs Gromiko. Sarunas ilga gandrīz četras stundas. **Sarunu laikā,** paskaidro Vašingtonas diplomātiskās aprindas, **nekādi jauni priekšlikumi Vidējo Austrumu saspīlējuma mazināšanai nav radušies.** Bet nav arī izslēgts, ka sarunas varētu dot konkrētus rezultātus tālākas Sav. Valstu un Padomju Savienības pōlitiskās līnijas novilkšanai nākotnē.

Kopīgi izdotā komunikē abi ārlietu ministri ziņoja, ka pārcilātas Vidējo Austrumu problēmas, atbruņošanās, situācija Eiropā un Austrumu un Rietumu attieksmes kā Padomju Savienības, tā Sav. Valstu skatījumā.

ATLIEK VĒLĒŠANAS . . .

Nepāla bija spiesta atlikt līdz šim pirmās vispārējās vēlēšanas, kas bija paredzētas šī gada 8. oktobrī. Iemesls — valstij nepietika papīra kandidātu sarakstu pagatavošanai.

PILNSAPULCE

TLB sestdienas skolas vecāku pilnsapulce notiks trešdien, 9. okt., pl. 7,30 v. Sv. Andreja b-cas telpās. Visi skolēnu vecāki lūgti ierasties.

ZIEDOJUMU VĀKŠANAS DARBU SĀKOT

Daugavas Vanagi ir vienīgā šāda veida organizācija trimdā, kas pamatā likusi aprūpes darbu, kurš nenāk par labu organizācijai, bet tiek veikts citu cilvēku labā. DV organizācija ziedojumu vākšanu arī šogad atsāks visās savās nodaļās. Tā kā viss šis darbs notiek ikvienā nodaļā, tad arī DV Toronto nodaļa jau iesākusi veikt priekšdarbus Ziemassvētku ziedojumu vākšanai. 1957. g. nodaļas aprūpes **komiteja nolēmusi izsūtīt** ziedojumu vākšanas listes visām tām personām, kuŗas līdz šim ziedojušas un vēl vēlētos ziedot savu laiku citu labā. 90% no listu kopskaita izsniegs nodaļas biedriem. Ikviena persona, kuŗa, sākot ar šī gada 15. oktobri saņems šādu DV Toronto nodaļas zīmogotu un attiecīgi parakstītu ziedojumu vākšanas listi, tiek lūgta to turēt tik ilgi, kamēr apstaigāti visi nodomātie ziedojumu devēji, pēc kam tā atdodama atpakaļ DV namā, 123 Huron St., Toronto. Speciālajos norādījumos ir minēta arī šāda adrese: P. Ratnieks, 123 Huron St., Toronto. Uz minēto adresi tad arī jāatgriež atpakaļ visas ziedojumu listes. Listes kopā ar savākto naudu var nosūtīt tieši pa pastu vai nodot personīgi. Listes un naudu var nodot arī pilnvarotiem aprūpes komitejas locekļiem, ja tādi ziedojumu vācējām izdevīgāki sasniedzami. 1957. g. Ziemassvētku ziedojumu vākšana sāksies tieši 15. oktobrī un izbeigsies 7. decembrī. Katrs ziedojumu devējs saņems pretim pateicības kartīti, kas domāta pārpratumu novēršanai. Ziedojumu vākšanas darbā bieži gadās, ka vienā mājā nonāk vairāki vācēji, kas nezina, vai kāds vācējs bijis jau iepriekš. Uzrādot augstāk minēto kartīti, šādi pārpratumi būs novērsti.

DV Toronto nodaļas aprūpes komiteja jau šodien lūdz ikvienu tautieti nenoslēgt savas mājas durvis, bet tās atvērt ikvienam ziedojumu vācējam, kaut arī tas būtu jādara vairākas reizes, t. i. pirmoreiz, kad ziedojumu nodod, un otrreiz, ja jāuzrāda pateicības kartīte. Lūdzam sekot mūsu sludinājumiem, kuros būs sīkāki norādījumi.

Ikviens tautietis, kurš vēlētos piedalīties ziedojumu vākšanas darbā, tiek laipni lūgts pieteikties pie P. Ratnieka augšminētajā adresē.

Paturiet prātā, ka jūsu 1957. gada Ziemassvētku ziedojums sasniegs ne tikai vietējo aprūpi, bet arī Latviju, Sibiriju, Vāciju un citas vietas virs zemes, kur dzīvo mūsu trūkumcietēji. Tāpēc atļaujamies jau iepriekš lūgt ikvienu laipno devēju — norādīt, kādai vajadzībai, vai arī tieši kādai personai tas ziedojumu dos. Visos gadījumos lūdzam rakstīt skaidri salasāmi. Tāpat lūdzam sekot, lai ziedojumu vācējs pareizi uzrakstītu jūsu apdāvināmās personas vārdu, uzvārdu un adresi, jo no tā atkarājas pareiza un savlaicīga ziedojumu saņemšana. Esam pārliecībā par tautiešu atsaucību un sakām: „Dievs svētī priecīgo devēju!" . . .

Aprūpes komiteja

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRĪNBERGS

DIVI SMAGI TRIECIENI KOMŪNISMAM

Reti komūnismam nākās saņemt vienu pēc otra visai īsā laikā 2 tādus triecienus, kādus tas saņēma iepriekšējās nedēļās.

Kaut gan komūnisti darīja iespējamo, lai Rietumvācijas sarkanajiem tik nepatikamais kanclers Adenauers piedzīvotu neveiksmi „nesen notikušajās vēlēšanās, jaunais „dzelzs kanclers" tika ievēlēts ar 50,18% balsu vairākumu, pie kam vēlēšanās bija piedalījušies pāri 90% balstiesīgo vēlētāju . . . Nebija līdzējuši arī Kremļa balamutes Chruščeva atklātie draudi, kurus, nolūkā ietekmēt Rietumvācijas vēlēšanas, viņš bija speciāli ieradies pateikt Austrumvācijā. Daži politiķi Vācijā pat apgalvo, ka Chruščeva runa ir lielā mērā palīdzējusi Adenaueram gūt pārliecinošu uzvaru vēlēšanās, jo arī visnaivākajiem Rietumvācijas vēlētājiem atvērusi acis, lai saskatītu, kurp ved Adenauera opozīcijas partija, kas prasa lielāku sadarbību ar Padomju Savienību, solot Vācijas apvienošanu ar „krievu želastību". Vācijas vēlētāji bija balsojuši par kaut ko — par Adenaueru, t. i. par to valdības veidu, kādu šis lielais vīrs bija tiem devis, uzceļot cietokšni, kas sargā Rietumu civilizāciju pret Austrumu despotiskā barbarisma iepludināšanu.

Otrs trieciens bija Apvienoto Nāciju lēmums, ar kuru visas civilizētās pasaules priekšā tika nosodīta Eiropas sarkanā žandarma slepkavošana Ungārijā un mierīgās koeksistences vārdā. Nosodošo lēmumu pieņēma ar 60 pret tikai 10 pašu krievu un satelītu balsīm, kaut gan Pad. Savienība darīja visu iespējamo, lai iebaidītu mazās „neitrālās valstiņas un piespiestu tās nobalsot krieviem vēlamā garā.

Trešo triecienu Padomju Savienība saņēma tāpēc, ka radās brīvo nāciju stingra solidaritāte. Šāda solidaritāte brīvajām tautām bija vajadzīga jau sen, lai sevi nodrošinātu pret Pad. Savienības apdraudējumu. Protams, nav nekādu šaubu, ka šādas uzvaras, tīri politiskas, nekad nepiespiedīs padomju sarkanos atsacīties no savas agresīvās dabas un mazinās Kremļa vadoņu apņemšanos pakļaut visu pasauli komūnistu modernā akmenslaikmeta politikai.

Budzis

JAUNIEŠUS INTERESĒ VALSTS IEKĀRTU JAUTĀJUMI

Šī gada 28. un 29. septembrī Indianapolē notika Amerikas latviešu jaunatnes apvienības 1957./58. darbības gada otrā valdes sēde. Sēdi atklājot, valdes priekšsēdis Valdis Muižnieks ziņoja par jau padarītajiem un iecerētajiem darbiem, kā arī par sakariem, kas jānodibina un jāuztur ar citām latviešu organizācijām, un par savu veiksmīgo rietumu krasta jaunatnes pulciņu apmeklējumu septembra sākumā.

Pēc Muižnieka lūguma valde apstiprināja šādus lokālus ALJA-s pārstāvjus: Jogitu Rūtenbergu rietumu krasta ziemeļiem un Pēteri Tauriņu Ziemeļkalifornijai. Valdes locekļi savos ziņojumos runāja par izplānotajiem darbiem un to iedzīvināšanu. Noskaidrojās, ka jaunieču lielās intereses dēļ steidzami jāaktivizē valstisko jautājumu pulciņu grupu darbs.

Par nozaru vadītājiem apstiprināja Valteru Nollendorfu un Ojāru Gobiņu.

Apgāda nozares vadītājs V. Nollendorfs, cita starpā, minēja, ka žurnāls „Jaunā Gaita" ar nākošo, t. i., 11. numuru, iznāks 1250 eksemplāru metienā, līdzšinējo 1.000 eks. vietā. Valde pieņēma Apgāda nozares iesniegumu, izsludināt literāru sacensību par tēmu „Balsis un atbalsis: mana dzimtā puse šodien." Sacensība domāta visiem jauniešiem, un piedalīšanās paredzēta 2 grupās: zem un virs 20 gadu vecuma.

Valde vienbalsīgi apstiprināja sekojošus padomniekus: Konstantīnu Sventecki (valdei), Aivaru Ruņģi (Apgāda nozarei) un Tālivaldi Dukātu (Pulciņu nodaļai). Valde vienojās par 4—5 vadītāju kursu un 3—4 vadītāju konferenču rīkošanu šai gadā. Tāpat valde nolēma projektu rīkot jūnija sākumā jaunatnes dienas Čikāgā, bet jūlija beigās, kopā ar Latviešu nacionālo apvienību Kanadā, Londonā (Ontario) 1959. gadā Jaunatnes svētkus. Valde sīki iepazinās ar jaunatnes svētkiem Toronto, un nolēma lūgt valdi, jaunatnes pulciņus un visus interesentus dot savus ierosinājumus. Valde izraudzīja Ilmāru Streipu par sakarnieku ar ALJA-s valdes puses.

Nākošā valdes sēde notiks Čikāgā 21. un 22. decembrī. **L.S.**

DAUGAVAS VANAGI

ZIEMASSVĒTKU PALĪDZĪBAS AKCIJA HAMILTONĀ

Hamiltonas Daugavas Vanagi un Vanadzes uzsāks Ziemassvētku ziedojumu vākšanas akciju jau oktobrī. Daudzi mūsu vācēju jau pieteikušies, bet daļa vēl iztrūkst. Nodaļas valde lūdz nākt talkā, neatsakoties nest savu upuri mūsu vismazāk piemeklētās tautas daļas labā. Darīsim katrs pēc savām spējām, nekad neteiksim, ka man nav laika, vai es nevienu nepazīstu. Šeit būtu vietā citēt Raiņa vārdus: „Katram ir roka jāpieliek, lai lielais darbs uz priekšu tiek."

Laipns lūgums biedriem — nesūtīt atpakaļ listes.

Ar dziļu nožēlu jāatzīmē, ka pagājušajā ziedojumu vākšanas akcijā tika saņemta atpakaļ 1 tukša liste. Mēs saņemam daudz pateicības par palīdzību, centīsimies tās visas ievērot. Šogad izejam vākt ziedojumus ar 30 listēm.

Būsim atsaucīgi šī lielā darba realizēšanā!

Latviskās auto pazīšanas zīmes

Šī s. g. sākumā Hamiltonas DV izlaida apgrozībā 2.200 latviskas auto pazīšanas zīmes. Pieprasījumi pēc šīm zīmēm ir lieli, tie ienāk ne tikai no Kanadas, bet arī no ASV, bet arī no Anglijas, Vācijas un pat Austrālijas. Tātad zīmes ir attaisnojušas uz tām liktās cerības. Nodaļas rīcībā vēl ir neliels skaits šo zīmju. Tās vēl dabūjamas pie visām DV nodaļām Kanadā. Ja kāda persona vai organizācija vēlētos zīmes pieprasīt, tās pieprasāmas E. Breikšam, 174 Main St. W., Apt. 22, Hamilton Ont., tel. JA 8 - 2201. Auto zīmes cena $0,25 gabalā.

PAZIŅOJUMS

DV MONTREĀLAS NODAĻAS

jaunā adrese ir šāda:

J. Gributs, 10189 Cobourg Ave., Apt. 8, Montreal 12, P. Q. Tel. DU 8-0964

PĒTERIS VASARIŅŠ

Northen Life Assurance Co. of Canada Niagaras pussalas aģentūras vadītājs, šinīs dienās ļoti sekmīgi beidzis trīsgadīgo korespondences kursu dzīvības apdrošināšanas jautājumos pie Toronto universitātes ,iedziļinoties nodokļu un mantojumu problēmās, kā arī dzīvības apdrošināšanas lietās saimnieciskos un tirdznieciskos pasākumos P. Vasariņam piešķirts „Chartered Underwriter" grads.

L. L.

LATVIEŠI ZVIEDRIJĀ

SĀKUSIES ROSĪGI JAUNĀ SEZONA

DV SALIDOJUMS

Sliktais rudens laiks, kas šogad pārņēmis visu Zviedriju agrāk kā parasts, ir iemesls tam, ka šeit agrāk sākusies latviešu sabiedrisko pasākumu rosība. Visas Zviedrijas apmērā tā iesākās ar lieliski izdevušos Daugavas Vanagu salidojumu Upsalā, pulcinot tautiešus no visas Zviedrijas.

„TRĪNES GRĒKI" STOKHOLMĀ

Iepriekšējās nedēļas nogalē liels notikums Stokholmā bija arī R. Blaumaņa „Trīnes grēki" izrāde. Mūsu teātrinieki ir dažādi izmēģinājušies visādu ansambļu noorganizēšanā un ar mainīgiem panākumiem mēģinājuši šo kultūras lauku kopt. Dažādo pārmaiņu rezultātā tā pamazām atkal ir izvirzījusies kāda šīs mākslas entuziastu grupa, kura sevi bez pretenzijām dēvē par Stokholmas komēdiantu trupu un kurā kā režisors darbojas Osvalds Murjānis ar mūsu teātra senioru Artūru Bērziņu kā dramaturgu. Pilnais nams „Trīnes grēku" izrādē apliecināja, ka liels ir arī latviešu teātra cienītāju pulks ārpus ansambļa, un šī izrāde bija īsti latviski svētki kā mazajiem ,tā pieaugušajiem. Cenšanās sniegt to labāko bija katra tēlotāja lielākā griba, un tādēļ neizpalika arī apmeklētāju pateicība. Trīnes lomā savas spējas rādīja Milda Taltere. Pārējie bija Osv. Murjānis, Berta Mežaka, Zigurds Salna, Jānis Šalts, Diāna Mežaka, Ervīns Grīns, Lilija Spriņģe, Rota Veinberga, Uldis Kariņš, Andrejs Straubergs, Alfrēds Apenītis, Juris Leimanis, Andrejs Šalts, Sergejs Ozoliņš, Elza Vārsberga un Jānis Kārkliņš. Kā dekorātors un grimētājs darbojās māksl. Rūdolfs Kronbergs, mūzikas konsultants Gunārs Zvejnieks un sufliere — Elza Zīverte. Saimnieciskā vadība atradās Alfrēda Kalniņa rokās ar Dagniju Kreicbergu kā palīgu. Stokholmas un Kallhellas latviešu skolas varēs saņemt ievērojamu materiālu atbalstu, par ko izrādes noslēgumā pateicās Skolu valdes pr-js A. Kurmis .

Kā Stokholmā arī turpmāk būs latviešu teātris ,to garantē pieteikums par nākošo Adolfa Alunāna dziesmu spēles „Seši mazi bundzinieki" izrādi.

LU GADA SVĒTKI

Mūsu akadēmiskās saimes apvienošanai Stokholmā darbojas Latviešu akadēmiskā organizācija Zviedrijā ar Dr. med. J. Āboliņu priekšgalā. Šīs organizācijas sarīkojumā notika arī mūsu Latvijas universitātes gada svētku atceres akts, kurā pēc Dr. J. Āboliņa ievadvārdiem akadēmisko runu teica doc. A. Vitckopfs par tematu „Technikas progress zinātnes vadībā". Aktam sekoja koncerts, kurā ar dziesmām piedalījās Vilma Aizsilnieka un pianiste N. Zālīte. Vakars beidzās pie kopīga kafijas galda.

VĒSTURES KURSI UNIVERSITĀTĒ

LAOZ jau otro gadu rīko latviešu vēstures kursus Stokholmas augstskolā. Tā ir vienreizēja iespēja trimdas vecākajai un jaunākajai paaudzei pašu mācības spēku vadībā izglītoties mūsu vēstures un kultūras jautājumos. Prof. A. Švābe šogad lasīs lekcijas par 1905. gada revolūciju un valsts domes laikmetu Latvijā, prof. Kārlis Straubergs par latviešu kultūras vēstures sākumiem un doc. Voldemārs Ģinters par seno latviešu pilsētām un pilīm. Paredzēts arī kāda zviedru zinātnieka - vēsturnieka priekšlasījums. Tā esam šeit tikuši pie savas „mazās" augstskolas, kur tās apmeklētāji var mācīties neviltoto un patieso Latvijas vēsturi, kuras sagrozīšanai tik daudz pūlas komūnistiskie kangari.

DV GĒTEBORGĀ

Rudens sabiedriskā rosība sākusies arī citos latviešu centros Zviedrijā. DV Gēteborgas nodaļas darbība radusi plašu atbalstu šīs pilsētas latviešu sabiedrībā, kur nodaļai talkā nākuši mūsu mākslinieki, sabiedriskie darbinieki un saimnieces. 28. septembrī sakarā ar šaušanas sekcijas 5 gadu darbības atzīmēšanu un šacha sekcijas atklāšanu notika sarīkojums, kurā nodaļa saviem labvēļiem pasniedza sevišķas pateicības nozīmes.

DV Gēteborgas nodaļas priekšsēdis ir kpt. H. Pētersons, plašo šaušanas sekciju vada R. Jurjaks. Sarīkojumā jo kupli piedalījās gandrīz visa Gēteborgas latviešu jaunatne. Neizpalika arī Puķu karalienes izraudzīšana; šo godu ieguva Vizma Gaile.

E. Everts

RAKSTNIECE ILONA LEIMANE IZVESEĻOJUSIES

Latviešu apvienības Francijā priekšsēdis māc. Lappuķe un darbvedis J. Staune, kas reizē vada arī Ilonas Leimanes fondu Parīzē, šinīs dienās piesūtījuši apkārtrakstus rakstnieces atbalstītājiem, kurā ziņo, ka rakstniece izveseļojusies. Pēc vairāku nedēļu novērošanas ārsts viņu atzinis par veselu. Fonda pārstāvji rakstniecei sameklējuši istabu kādā pansionātā Parīzē, uz kurieni I. Leimane vēlējusies pārcelties. 16. septembrī viņa atstājusi slimnīcu un novietojusies jaunajos dzīves apstākļos. Fonds no atlikušajiem līdzekļiem rakstniecei istabu un uzturu samaksājis līdz 11. novembrim. Šajā laikā rakstniecei būs jāatrod iespēja iesaistīties dzīvē un nodrošināt pašai savu eksistenci. Organizācijas un tautieši, kam rūp rakstnieces liktenis un kas vēlētos paildzināt šo laiku, līdz fondam piesūtīt ziedojumus šai vajadzībai, noteikti atzīmējot, ka tie domāti rakstnieces pansijas izdevumu segšanai. **Ziedojumi sūtāmi: Union Lettone en France, 47 Ave., Marceau Noisy - le., Sec., Seine, France.**

Fonds pateicas visiem atsaucīgiem ziedotājiem, kas ievērojami sekmējuši rakstnieces izveseļošanos. Arī mums ir prieks, ka rakstniece ir atkal vesela un varēs strādāt trimdinieku vidū.

I. Leimanes adrese ir šāda: Hotel de l'Observatoire' 107, Boulevard Saint Michel, Paris 5-e, France.

LAI GLĀBTU KORI

Kādreiz Hamiltonā bija 2 kori, bet tagad — lai gan latviešu kopskaits šeit pieaudzis, ir apdraudēta pat viena koŗa eksistēšana. Tautieši, vai jūs gribat, lai šo Hamiltonas pirmo un tagad vienīgo kori likvidē Hamiltonas latviešu biedrības desmitajā pastāvēšanas gadā?

Stāvoklis pašreiz ir šāds: ja arī nākošajā svētdienā dziedātāju korī nebūs vairāk kā līdz šim, tad būs jālemj par HLB koŗa likvidēšanas laiku un vietu, lai ar kopīgu dziesmu apzīmogotu vislatviskākā pasākuma nobeigšanu.

Līdz tam koŗa mēģinājumi turpinās katru svētdienas vakaru plkst. 7,00 Lauksaimniecības biroja telpās, 16 Market St.

Tautieši pārdomājiet teikto un mēģiniet atlicināt pāris stundu svētdienas vakaros, lai neļautu mirt mūsu korim!

HLB koris

LATVIEŠU RADIO RAIDĪJUMI TORONTO

CKFH raidītājā, vilnis 1400, katru piektdienu, pl. 10 vak.

PASKAIDROJUMS

Nelaika māc. T. Avika ģimenei DV Vankuveras nodaļa ziedojusi $50,-, bet nevis $250,-, kā tas minēts LA. 28. sept. n-rā.

KĀPĒC TURSS NEBRAUCA UZ ASV?

Vispasaules luterāņu konferencē Minneapolē, kas notika augustā, kā zināms, bija aicināti ierasties kā novērotāji arī okupētās Latvijas „archibīskaps" G. Turss un Igaunijas „archibīskaps" J. Kivits. Viņi tomēr neieradās.

Tagad Maskavas laikrakstā „Izvestija" ievietots paskaidrojums, kāpēc šie kungi nav braukuši uz Ameriku. Iemesls tam esot ASV noteikums, kas prasa no ieceļotājiem dot pirkstu nospiedumus. Uzaicinātie garīdznieki esot ar prieku saņēmuši ielūgumu, bet, dabūjuši zināt, ka jādod pirkstu nospiedumi, kopējā apspriedē esot atzinuši šādu prasību par pazemojošu, un tādēļ nolēmusi uz ASV nebraukt.

Atcerēsimies, ka pag. gada maijā Turss un Kivits ieradās ASV kopā ar citiem padomju garīdzniekiem un neprotestēja pret pirkstu nospiedumiem.

Godalgoti jauniešu darbi

ALJA's sestajā kongresā, kas notika Kalamazū, paziņoja godalgoto jauniešu vārdus, kuri piedalījušies ALJA's š. g. marta mēnesī izsludinātajā rakstu darbu sacensībā „Kā man svešos ļaudīs palīdz mātes un tēva dotais padoms". Darbus varēja iesniegt jaunieši vecumā zem 18 gadiem no visām zemēm līdz š. g. 31. maijam. Atsaucība nebija visai liela, jo žūrijas komisijā (dzejniece Ruta Skujiņa, dzejnieks Artūrs Kaugars un „Jaunās Gaitas" redaktors Aivars Ruņģis) tika iesūtīti tikai 5 darbi. Komisija par labākiem atzinusi un 1. godalgu 15 dol. piešķīrusi 17 gadu vecajam Ģirtam Ozolam no Bergenas, Norvēģijā, 2. godalgu — 10 dol. — 14 gadu vecajai Mārai Šmitei no Kalamazū, ASV, un 3. godalgu 5 dol — 14 gadu vecajam Mārcim Voldiņam no Bostonas, ASV. Bez tam „Jaunās Gaitas" redakcija kā atzinības balvu viena gada „Jaunās Gaitas" abonementu piešķīrusi abiem pārējiem sacensības dalībniekiem: Viesturam Liepkalnam no Bostonas un Veltai Tobisai no Ņujorkas.

KANADĀ

TORONTO

TORONTO

● Valija Melliņa pag. mācības gadā ar labiem panākumiem vienā gadā veica 2 gadu kursu Toronto konservātorijas vokālistu klasē. Šogad viņa izturējusi pārbaudījumus Toronto universitātes mūzikas fakultātē un abiem semestriem saņēmusi stipendiju. Operas klasē viņai uzdots iestudēt Karmenas lomu; izrāde notiks nāk. pavasarī.

● Tautas augstskolas latviešu ģimnazijas jaunievēlētajā vecāku padomē priekšsēža pienākumus šogad uzņēmies Arnolds Dobelis, viņa vietnieks būs Jānis Pētersons, kasiere Irma Pilpe, saimnieciskā vadītāja Elvīra Kalniņa, bet sekretārs Rūdolfs Norītis.. Padomes pirmajā sēdē plaši pārrunāja līdzekļu sagādi ģimnazijas uzturēšanai un sarīkojumu programmu. Pirmais atklātais ģimnazijas audzēkņu vakars ar priekšnesumiem un filmu izrāde par iepriekšējā gada ģimnazijas izlaiduma aktu notiks sestdien, 12. oktobrī, plkst. 18,30 Sv. Andreja baznīcas zālē. Audzēkņu vakarā visi laipni ielūgti. Pēc priekšnesumiem paredzēts tējas galds, kā arī dejas un rotaļas.

Bez tam pārrunāja arī Draudzīgā aicinājuma sarīkojumu (tas notiks 25 janvārī) ar teātra izrādi.

● Austrumu ev. - lut. draudzē māc. A. Briedis atjaunojis bībeles stundas pēc iepriekšējā gada parauga. Pirmā bībeles stunda notiks trešdien, 16. oktobrī ,plkst. 19.30 vakarā Sv. Barnabas baznīcas sakristejā. Draudzes bazārs 10. novembrī.

Latviešu ārsti Toronto

J. Karols, 404 Delavare Ave., tel. LE 4-1681; P. Bārdiņš, 33 Dalton Rd., tel. WA 2-4608 vai WA 1-7203; Silvija Užāns, 52 Linsmore Cres., HO 5-2892; Marta Salna, 547 Hillsdale Ave., tel. MO 1864; Ed. Upenieks, 500 College St., tel. LE 4-5196; L. Upenieks, 1270 Weston Rd., tel RO 2-0962 vai CH 4-2081. Dr. K. Zymantiene, 1393 Dundas St. W., tel.: LE 4 - 6851.

SV. KATARĪNES

● Sv. Katarīnes latviešu skola mācības atsāks svētdien, 13. oktobrī, un tās tāpat kā pagājušo gadu notiks skolotājas L. Gulbes dzīves vietā, 21 Patricia Dr. katru svētdienu no plkst. 11.00 — 14.00. Apzinoties latviešu skolas lielo nozīmi mūsu bērnu audzināšanā, skolas vadība kopā ar skolas padomi aicina ikvienu latviešu bērnu vecāku neliegt saviem bērniem šo iespēju izmantot. Skolēni pieteicami pie skolotājas L. Gulbes (tālrunis MU 2-9738) vai skolas padomes locekļiem: V. Zvejnieka (tālrunis MU 2-0757) un G. Lagzdiņa tālr. WE 4 - 1968). L. L.

● DV Sv. Katarīnes nodaļas gada svētki notiks 10. novembrī, pl. 14.00 Atlanta kluba telpās, Ontario ezera krastā .Programmā paredzēts īss atceres akts un filmas izrāde „Rīga šodien." Ieeja uz aktu un filmas izrādi pret labprātīgiem ziedojumiem, sākot ar $0,99. Bērniem līdz 16 gadiem ieeja brīva. Pēc filmas izrādes DV nodaļas biedriem, to piederīgiem un ievestiem viesiem paredzētas kopīgas pusdienas ar iepriekšēju pieteikšanos. Dalības maksu, pieteikšanās vietu un laiku valde ziņos nodaļas biedriem ar apkārtrakstu. Sarīkojuma vieta atrodas Ontario ezera krastā, braucot pa Ženēvas ielu līdz galam.

HAMILTONĀ

● Hamiltonas DV 7. gada svētki notiks š. g. 12. oktobrī, plkst. 6,15 vak. Royal Connaught hoteļa Šeratona zālē. Tos ievadīs ar svētbrīdi māc. A Voitkus no Toronto. Svētku runu teiks maj. V. Hazners no Ņujorkas. Svinīgā aktā ar saviem karogiem aicinātas piedalīties Hamiltonas latviešu organizācijas un DV nodaļas no tuvienes un tālienes. Priekšnesumu daļā dziedās Toronto sieviešu dubultkvartets „Līga", dirigents J. Cīruls, pie klavierēm Ārija Dombrovska. Gada svētku noslēgumā balle, kas sāksies plkst. 8,00 vak. ar tradicionālo polonēzi. Spēlēs Babekas deju kapella.

Kā zināms, šis sarīkojums Hamiltonā līdz šim bija viens no lielākajiem rudens notikumiem, visi tautieši laipni lūgti to apmeklēt.

Ieeja uz svinīgo aktu pret labprātīgiem ziedojumiem, saviesīgajā vakarā $1.50 no personas.

● Toronto DV teātra viesizrādi ar Anšlava Eglīša komēdiju Kazanovas mētelis rīko sestdien. 19. oktobrī pl. 7.00 vak. DV Hamiltonas nod., Latviešu ev. - lut. Kristus draudze un HLB. Teātra izrāde notiks Viscount Montgomery skolas telpās Cumberland ielā. Jābrauc ar Delaware - Parkdale autobusu līdz Homedale ielai, tālāk pagriežoties ziemeļu virzienā.

PATEICĪBA

Sv. Katarīnas latviešu skolas vecāku padome pateicas par pagājušā mācības gadā sniegto materiālo atbalstu skolai un izsaka sirsnīgu pateicību visām vietējām latviešu organizācijām, kā arī personīgi H. Grebles kungam, V. Pāvilona kundzei par dāvanām skolas vajadzībām un J. Miķelsona k-gam par skolai bez atlīdzības gatavotiem galdiem. Tāpat pateicība ikvienam, kas sekmējuši Latviešu skolas pastāvēšanu.

Skolas vecāku padome

ATSAUCIETIES — JŪS MEKLĒ

Latviešu nacionālā apvienība Kanadā lūdz atsaukties zemāk minētās personas, kuŗu adreses pieprasītas kartotēkā:

Liepiņu Jāni, dz. Saukas pag, mežsargu; Lodīti Pauli no Mālpils pag; Mūzikantu Arvīdu, dz. 1926.; Ostrovu Drosmu, Jāņa m.; Ozolu Žani no Vārmas pag.; Paegli Hermanu Voldemāru; Pakalnu Paulu no Ikšķiles pag.; Pētersonu Ritu no Kundziņsalas; Pīroni Verneru. dz. 1912.; Plaskovicki Arvīdu; Pļavinsku Lidiju, dz. 1924. Pommeru Pauli, Kārļa d., dz. 1918.; Pulveri Minnu no Liepājas, Pumpuru Jāni, dz. 1928.; Purvīti Ansi; Puriņu Konstantīnu (Kostju); Ratu Jāni; Reini Sīmani un Annu, Šicu Tālivaldu; Splītu Lidu, dz. Veinbergu; Sudaru Kārli; Tomsonu Alefinu, Vējiņu Ati; Vendlandu Konstantīnu, dz. 1906; Viganti Mirdzu, dz. Vītoliņu; Vīndezi Evaldu, Kārļa d.; Zariņu Hariju no Tukuma; Ziedu Lidiju, dz. Pāvuļiņu; Zvaigzni Kārli, dz. 1925.

Ziņas līdz sūtīt:

Latvian National Federation in Canada, P. O. Box 285, Terminal „A", Toronto, Ont, Canada.

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3 - 5861
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8 - 7798, Montreal, P.Q.
5210 VICTORIA AVE. APT. 16

PATEICĪBA

Hamiltonas latviešu biedrības valde pateicas dāmu komitejai par biedrības jauno karogu, tāpat arī visiem, kas ziedojuši naudu un laiku šī karoga pagatavošanai. Sevišķa pateicība T. Ķiķaukam par karoga metu un E. Asarim un O. Volmāram par rūpīgo uzgaļa izzāģēšanu. Dziļi izjusta pateicība prof. P. Ķiķaukam par svētku runu HLB gada svētkos. Tāpat paldies visiem pārējiem par uzmundrinošām runām un kliātieni gada svētku sarīkojumā.

LASĪTĀJU vēstules

TORONTO „LĀPA" RĀDA PRIEKŠZĪMI

Latvijas Amerikā red.:

Laikā no 6.—13. oktobrim visur rīko Jaunatnes nedēļu ar dažādiem sarīkojumiem, kur jaunatne kopā ar veco paaudzi cenšas vairāk iedziļināties šīgada Jaunatnes nedēļas mudē: „Meklēsim latvisko dvēseli!"

Šai nedēļā vispār liela vērība piešķirta jaunatnei. Dažās vietās vāc ziedojumus Minsteres latviešu ģimnazijai, kas ir ļoti apsveicams pasākums.

Archibīskapa T. Grīnberga sekretārs mācītājs Rozītis ceļojumā pa ASV izteicās, ka šai ģimnazijai ir ļoti liela nozīme Vācijas latviešu jaunatnes dzīvē, jo pārpildīto vācu ģimnaziju dēļ daudziem tā dod vienīgo iespēju gūt vidējo izglītību. Šie jaunieši ir centīgi. To norāda arī fakts, ka gandrīz visi absolventi aiziet studēt, un studē ar labām sekmēm.

Daudzi tautieši, kas iegriezušies šai ģimnazijā, izsacījušies par to ļoti atzinīgi un atzīst, ka tā noteikti atbalstāma.

Tādēļ Jaunatnes nedēļā noziedosim kādu dolaru Minsteres ģimnazijai, un tā palīdzēsim jaunatnei meklēt latvisko dvēseli.

Nosūtīsim savu dolaru skolas direktoram Ansim Dreimanim, Grevenerstr, 69 — 3 (21a) Muenster, Westf., Germany.

Arī organizācijas varētu padomāt un ziemas sezonā ieplānot kādu sarīkojumu par labu Minsteres ģimnazijai. Šai ziņā labu paraugu rāda Toronto, kur jaunatnes pulciņš „Lāpa" jau 2 gadus sarīkojis „Raibu vakaru" gūstot no sarīkojuma $500,00 atlikumu. Par to gods „Lāpai" un māksliniekiem, kas piedalījušies bez atlīdzības. Vai dažā citā vietā nevarētu sekot šim piemēram un darīt kaut ko līdzīgu.

V. D.

KO DOMĀ JAUNIEŠI?

Latvijas Amerikā red.:

Vasaras beigās šā laikraksta sarīkojumu kalendārā parādījās atzīme, ka Toronto jaunatnes pulciņš „Lāpa" atzīmēs ar sarīkojumu Jāņa Jaunsudrabiņa 80 g. dzimšanas dienas atceri. Šo notikumu ar referātu un rakstnieka darbu priekšnesumiem atzīmēja Latviešu preses b-bas Kanadas kopa 29. septembrī. Tomēr klausītāju rindās nemanīja „Lāpas" dalībniekus.

Grūti zināt, ko domā un dara jaunās galvas un sirdis, par ko interesējas, pēc kā cenšas. Vai jau tik agri tie sāktu staigāt vecākās paaudzes ierastos un pārbaudītos ceļus un ignorēt citu organizāciju sarīkojumus? Bet varbūt jaunieši neinteresējas par latviešu literātūru, tās vēsturi un tik ievērojamu rakstnieku kā Jāni Jaunsudrabiņu, viņa dzīvi un darbiem? Jeb varbūt jaunieši domā, ka Latviešu preses b-bas Kanadas kopa par šiem jautājumiem neko nezina?

Jautātājs, Toronto

PEGAZS JĀPĀRSEDLO!

Latvijas Amerikā redakcijai,

Paldies filozofam Albertam Spogim par rakstu „Ar Pegazu vai turbolidmašīnu gara sfairās", kas ir tiešām labs Pablo Mierkalna dzejas interpretējums. Alberts Spogis raksta, ka minētā autora darbi iziruši kā vārdnīca. Bet es domāju, ka vienā ziņā ir gan taisnība arī Pablo Mierkalnam: šie atsevišķie vārdi ir tik cieši un hermētiski noslēgti, ka pats rakstītājs nevar vairs tur tikt klāt . . . Ar vārdu sakot, Mierkalns savu Pegazu apseglojis ačgārni!

Stūrgalvis, Čikāgā.

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.
Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3 - 5861
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8 - 7798, Montreal, P.Q.
5210 VICTORIA AVE. APT. 16

PATEICĪBA

Hamiltonas latviešu biedrības valde pateicas dāmu komitejai par biedrības jauno karogu, tāpat arī visiem, kas ziedojuši naudu un laiku šī karoga pagatavošanai. Sevišķa pateicība T. Ķikaukam par karoga metu un E. Asarim un O. Volmāram par rūpīgo uzgaļa izgādāšanu. Dziļi izjusta pateicība prof. P. Ķikaukam par svētku runu HLB gada svētkos. Tāpat paldies visiem pārējiem par uzmundrinošām runām un ... gada svētku sarīkojumā.

LASĪTĀJU vēstules

TORONTO „LĀPA" RĀDA PRIEKŠZĪMI

Latvijas Amerikā red.:

Laikā no 6.—13. oktobrim visur rīko Jaunatnes nedēļu ar dažādiem sarīkojumiem, kur jaunatne kopā ar veco paaudzi cenšas vairāk iedziļināties šīgada Jaunatnes nedēļas mudē: „Meklēsim latvisko dvēseli!"

[illegible]

V. D.

KO DOMĀ JAUNIEŠI?

Latvijas Amerikā red.:

[illegible]

Jautātājs, Toronto

PEGAZS JĀPĀRSEDLO!

Latvijas Amerikā redakcijai,

[illegible]

Stūrgalvis, Čikāgā.

[illegible]

Alberts Raidonis

VAI KOMŪNISMS SABRUKS 10 GADU LAIKĀ?

Chruščevs apgalvo, ka amerikāņu mazbērni dzīvos jau sociālistiskajā valstī.

Bet amerikāņi savukārt saka, ka 10 gadu laikā Krievijā būšot demokratiska valsts iekārta.

VAI PADOMJU IMPERIJA ATRODAS INVOLŪCIJAS STADIJĀ? - VAI CHRUŠČEVAM IZDOSIES TO APTURĒT? — KO SAKA PASAULES POLĪTIKAS SPECIĀLISTI? — VAI CHRUŠČEVA MIERA UN DRAUDZĪBAS SOLĪJUMI RIETUMIEM IR TIKAI TRIKS, LAI IEGŪTU LAIKU?

Boļševiki sagrāba varu Krievijā 1917. g. tādēļ, ka noguruŝās un noasiņojušās tautas masas vēlējās mieru un boļševiku valdība to arī solīja.

Kā paradokss jāmin, ka labā novirziena partijas vēlējās, lai varu pārņem boļševiki, jo cerēja, ka tie noturēsies tikai pāris nedēļu: tauta viņos būs vīlusies, un boļševiki paši sevi būs diskreditējuši.

Bet kas notika?

Daudzi miljoni uz boļševiku varas sabrukšanu jau veltīgi gaida veselus 40 gadus...

Tāpēc nepārsteigsimies ar pārspīlētām cerībām un iztirzāsim notikumus ne tikai no nacionālpolitiskā, bet gan no reālpolitiskā viedokļa.

*

Politiskie teorētiķi saka, ka komūnisms īstenībā miris līdz ar Ļeņinu. Tālāk turpinājies tikai brutāls policejisks varas terrors un sensenā caru ekspansīvā ārpolitika.

Chruščeva reformas ir mēģinājums ne tikvien paglābt komūnismu no sabrukuma, bet atgriezt to uz Ļeņina ceļa.

Ļeņins savā laikā izteicās, ka proletāriāta diktātūra nepieciešama, lai nostiprinātu komūnismu. Bet četrdesmit gadu diktātūra nebija nekas cits kā tautu cietums, verdzība, nebrīvība un totāla, fiziska un garīga izmantošana. Vēl nekad nav bijis tik daudz varas koncentrēts vienās rokās kā Staļina laikā. Bet tomēr arī šī dzelzs dūre nav varējusi nostiprināt komūnismu. Visā tā pastāvēšanas laikā sarkanie valdnieki ir atradušies pastāvīgās bailēs no tautas sacelšanās. Varam minēt veselu rindu kontrrevolūcionāru un sazvērnieku upuru: Zinovjevs, Kameņevs, Bucharins, Radeks, Trockis, Alksnis, Rudzutaks, Tuchačevskis, Blichers, tāpat Berija, Maļenkovs, Molotovs u. d. c.

*

Jau 1923. g. pēc komūnistu sacelšanās neveiksmes Vācijā Kremlis zaudēja cerības uz Vācijas resp. Eiropas revolūciju un kādu laiku mainīja taktiku, sekojoa sauklim „Sociālisms vienā valstī", t. i. no pasaules revolūcijas pārgāja uz nacionālo revolūciju. Daži politiskie analītiķi domā, ka sakarā ar šo stratēģisko maiņu boļševisms varēja Krievijā noturēties 40 gadu.

Tomēr tādu krizi komūnisms vēl nekad nav piedzīvojis, kā pašreiz. Komūnisms, kā politiska sistēma, atrodas sabrukuma priekšvakarā. Komūnisma ideoloģijai, pasaules komūnisma kustībai, nav vairs kopēja vadības centra, kāds agrāk bija Maskava. Nav arī izredžu, ka tāds tiktu atjaunots. Par vadību sacenšas Maskava, Pekinga, Belgrade. Tito radīja „nacionālo komūnismu", kas cenšas atbrīvoties no Maskavas totālās kontroles, idejas monopola un partijas birokratijas. Tagad šis „nacionālais komūnisms" satelītu valstīs draud kļūt par klupšanas akmeni Kremļa varai.

ČETRAS KREMĻA KATASTROFAS

1. Militārā katastrofa.

Ungārijas revolūcija satricināja komūnistu imperiju pašos pamatos. Trīs ungāri krita par vienu krievu, bet šī mazā tautiņa pierādīja pasaulei, ka pat bez armijas, bez gaisa spēkiem, tankiem un atombumbām var sacelties pret sarkano imperiju, kam lielākā armija pasaulē, ko līdz tam ieskatīja par absolūti neiespējamu.

Ungārijas sacelšanās pierādīja arī to, ka krievi nevar uzticēties veselām 60 divizijām satelītu valstu armiju. Tie nav ne tikai uzticami sabiedrotie, bet, kā potenciāli ienaidnieki, kara gadījumā būtu jāatbruņo, jāinternē un jāapsargā. Satelītu territorijās eventuāla kara gadījumā būtu jācīnās ar partizāniem.

Tātad Maskava nevar atvilkt savas armijas ne no vienas okupētās zemes. Tiklīdz viņa to izdarītu, tūliņ notiktu sacelšanās, un komūnistu „tautas demokratijas" tiktu gāztas vienas dienas laikā. — **Bet Maskava nekad neziedos komūnistisko režīmu tautas gribai.**

2. Ārpolitikas katastrofa.

Padomju Savienība savā 40 gadu pastāvēšanas laikā vēl nekad nav bijuti tā izolēta un dažādu Rietumu alianšu ielenkta: NATO, SEATO, ar apm. 400 militārām gaisa un jūras flotes bazēm, kā pašreiz.

3. Komūnistu ideoloģijas katastrofa.

Šai ideoloģija, kas runā tikai par „tautu atbrīvošanu" un „tautu draudzību", ir iespējams tikai tik ilgi saturēt kopā savu koloniālvalsti, kamēr tur valda Kremļa dzelzs dūre. Citādi **komūnistu partijas ir bezspēcīgas, kā to pierādīja Ungārijas tautas sacelšanās. Ne komūnistu ideoloģijai, ne Padomju sistēmai nav izdevies izaudzināt jaunu cilvēka tipu — sociālistisku cilvēku. Komūnistu ideoloģija balstās tikai uz totālitāru partijas diktātūru un sarkanās armijas bajonetēm.**

Ļeņins savā laikā pasvītroja: „Mums vajadzīga jaunatne, ne vecā paaudze." Bet tieši jaunatne ir tā, kas saceļas pret Ļeņina radīto iekārtu. Tieši jaunā paaudze, kas izaugusi komūnistu valstī, noraida komūnismu un prasa brīvību, kļūst revolūcionāra un draud sacelties. Padomju Savienības jaunatnē, sevišķi studentos, jau kopš destalinizācijas, manāma rūgšana, kas bieži izlaužas uz āru. Tā sevišķi pieauga Ungārijas sacelšanās laikā. Tā ir visai nopietna lieta, un ja tā turpināsies, tad valdībai būs jāatrodas pastāvīgā trauksmes stāvoklī.

4. Saimnieciskā katastrofa.

Padomju saimnieciskā politika un agrārsistēma jau sen bankrotējusi, iegrūžot bada nāvē miljoniem cilvēku. Finances netiek vaļā no chroniskas inflācijas. Maz cerību, ka solītās Chruščeva reformas varētu ko glābt. **Tāpat, kā neizdevās izaudzināt sociālistisku cilvēku, tāpat neizdevās radīt arī jauno iekārtu — solīto paradīzi zemes virsū.**

*

Mēs varētu uzskaitīt veselu rindu liktenīgu kļūdu, ko boļševiki izdarījuši pēc Otrā pasaules kara, bet minēsim tikai galvenās:

1. Ar iešanu Eiropā komūnisti zaudēja, kaut gan militāri karā uzvarēja un anektēja jaunas territorijas. Līdz ar vārtu atvēršanu uz Rietumiem krievi redzēja, ka pasaule nebeidzas pie Krievijas robežām, bet ka aiz tām dzīvo cilvēki ar vēl augstāku kultūru, techniku un dzīves standartu. **Komūnisms vienā valstī varēja pastāvēt ilgāk, bet ar izplešanos tas zaudēja.**

2. Dienvidslavija atšķēlās no Maskavas un radīja t. s. „nacionālo komūnismu", kas saindēja arī citus satelitus.

3. Korejas karš atmodināja pasauli no letarģiskā miega un atvēra acis Savienotajām Valstīm. Korejas karš pierādīja, ka aiz boļševiku fasādes tiek slēpta kailas varas politika ar to pašu veco pasaules iekarošanas mērķi. Rezultātā Sav. Valstis strauji apbruņojās, ar Japānu noslēga mieru un izveidoja aizsardzības līniju Klusajā okeanā.

4. Vācijas sadalīšana nav normāla, un tā nevar turpināties mūžīgi. Maskava atrodas dilemmas priekšā: apvienot Vāciju, nozīmē atstāt Austrumvāciju; bet vilcināt apvienošanu — nozīmē riskēt ar sacelšanos pēc Ungārijas parauga.

5. Destalinizācija iznīcināja Staļina leģendu, atkailināja šī tiranna briesmu darbus, nosauca tos īstajā vārdā, tā uzliesminot iedzīvotājos domu, ko viņi bija slepenībā lolojuši ilgus gadus. Destalinizācija deva drosmi prasīt pēc taisnības, brīvības un pašnoteikšanās, par ko Staļina totālās verdzības laikā nevarēja pat sapņot.

*

Kaut arī Pad. Savienība ir vēl tālu no demokratijas, tomēr Padomju varas vīri vairs nevar ignorēt tautas prasības, kā tas bija Staļina laikā.

Masās jūtams spiediens uz valdību. Ar to jāuzmanās, citādi tas var izlauzties par atklātu sacelšanos. Tā nav tikai titoistiskā kustība. **Tas ir gigantisks process, kas aptver visu sarkano imperiju. Tas ir tautu atmodas process, cilvēces protests pret necilvēcīgo komūnisma sistēmu.** Šādu nedabisku sistēmu var uzturēt tikai ar pastāvīgu terroru un apspiešanu. Bet tas nevar turpināties ilgi. Tautas reakcija ir neizbēgama, un tas pašreiz jau notiek. **To var kādu laiku apspiest, bet to vairs nevar iznīcināt. Masu domāšana ir jau aizgājusi par tālu, lai to atgrieztu atpakaļ.**

*

Krievijas pagrīdes vadītājs Vladimirs Poremskis saka: „Pad. Savienība ir nobriedusi revolūcijai. Izredzes uz revolūciju pieaug ar katru dienu. Sacelšanās var notikt ļoti drīz."

Bij. īslaicīgās demokratiskās Krievijas valdības galva Kerenskis saka: „Pašreizējā Kremļa varas vīru politika ir režīma saglabāšanas politika: glābt, kas glābjams. Bet atjaunot to totālitāro režīmu, kas eksistēja pirms Staļina nāves, ir neiespējams."

Bulgārijas nacionālās komitejas pr-dis Dimitrovs saka:

„Jau kopš Staļina nāves ir sākusies cīņa par personisku varu un par to, kā saglabāt komūnistisko sistēmu. Molotovs un Ko. gribēja stiprināt Staļina diktātūras iekārtu, bet Chruščevs mēģina glābt komūnistisko režīmu, to pārveidojot. **Tādā vai citādā ceļā sacelšanās neizbēgama, ja režīmu nemikstina un nedod tautai lielāku brīvību."**

(Pārnesums 8. lpp.)

MAINĀM ATKAL JAUNĀS GRĀMATAS PRET VECAJĀM

Par pilnu vērtību maināṃ agrākos trimdas izdevumus pret jaunām grāmatām. Piesūtiet sarakstus, nosūtīsim jums savus.

LATVJU GRĀMATA, P.O. Box 332, Waverly, IOwa, USA.

Prāvesta Jāņa Ozola stipendiju ieguvusi grandrapidiete Ruta Zālīte

Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev.-lut. draudze, godinot sava bijušā draudzes gana nelaiķa prāvesta Ozola piemiņu, nodibināja un nosauca viņa vārdā stipendiju 200 dol. apmērā, kura izsniedzama kādam centīgam latviešu jaunekļim vai jaunavai. Šogad šī neatmaksājamā stipendija piešķirta 21 gadu vecai Rutai Zālītei, kura jau trešo gadu studē medicīnas technoloģiju Kalvina koledžā Grand Rapidos. R. Zālīte dzim. 1936. g. 18. septembrī Rīgā. Viņas tēvs studējis Latvijas universitātē, bet 1941. g deportēts, māte mirusi Rīgā 1943. g. traģiskā nāvē. 8 gadu vecumā Ruta ar savu vecmāmiņu un vectētiņu un vēl gados jaunāko brāli Jāni, nokļūst Vācijā un dzīvo Kaseles, Karlsruhes un Heilbronas nometnēs līdz izceļošanai uz ASV. Galvojumu šai traģiski piemeklētai ģimenei, kurā nav neviena fiziska darba strādnieka, sagādā luterāņu mācītājs Zenders Bay City, Mičigenā. Sākuma gaitas ir gaužām grūtas un pilnībā tās nav pārvarētas vēl tagad. Ruta un Jānis ziemā mācās skolā, vasarā strādā dažādus darbus. Vecvecāki kļūst arvien nespēcīgāki, bet šī ģimene, kurā trūkst vidējās paaudzes, balsta viens otru un laužas uz augšu. Jāpiezīmē, ka arī Rutas brālis Jānis tagad jau studē Hoeghtonas pilsētā, Mičigenas ziemeļos par kalnu inženieri. R. Zālīte piešķirto stipendiju saņēma Latvijas universitātes atceres aktā 28. septembrī. Par šo stipendiju viņa ļoti iepriecināta un ar dziļu pateicību izsakās, ka tā viņai palīdzēs sekmīgāki pievērsties studijām, jo pēc Kalvina kolledžas nobeigšanas un obligātā prakses gada, viņa mācīsies tālāk Mičigenas universitātē Ann Arborā. Stipendiju saziedoja draudzes locekļi; nākošajā gadā tā paredzēta budžeta kārtībā.

V. Zirnītis

MEKLĒ LATVIEŠU KAREIVIRUS

LATVIJAS SARKANAIS KRUSTS SADARBOJAS AR VĀCIEŠIEM

(A. L.) Pirms 10 mēnešiem Latvijas sarkanais krusts vienojās ar Vācu sarkanā krusta meklēšanas dienestu Minchenē par bezvēsts pazudušo leģionāru ģīmetņu iespiešanu t. s. bilžu sarakstos.

„Tā ir pēdējā cerība," teica no padomju gūstekņu nometnēm atbrīvotie vācu karavīri, „kā varam atrast savus un baltiešu karavīrus. Esam pārliecināti, ka meklēšanas dienesta panākumi pieaugs, ja meklējamo sarakstus papildinās ar pazudušo tuvinieku ģīmetnēm. Gūsta laikā reti kādām esam prasījuši, kāds ir to uzvārds. Pietika ar priekšvārdu un palamu, bet diendienā esam redzējuši simtiem seju. Cilvēku vaibsti paliek allaž atmiņā, kaut arī paiet gadi."

Šis norādījums Sarkanajam krustam bija jauns signāls rīkoties. Pāris gadu laikā Vācu sarkanais krusts savācis pāri par 800.000 bezvēsts pazudušo karavīru ģīmetnes, un tām pievienotas simts latviešu ģīmetnes.

Kad nāca aicinājums ģīmetnes iesūtīt, Latvijas sarkanais krusts bieži saņēma no tuviniekiem pazudušā pēdējo ģīmetni. Dažās ģīmetnēs mūsu karavīri bija redzami leģionāru formas tērpā, bet netrūka arī tādu, kur tie redzami Latvijas nacionālās armijas tērpā ar mums pazīstamām zīmotnēm. Kāda sieva atsūtījusi savu kāzu uzņēmumu ar atzīmēm foto attēla otrā pusē. Saprotams, ka šīs ģīmetnes jāatdod īpašniekiem, tikko iegūtas piemērotas foto kopijas.

Mūsu sarkanais krusts lielo pusi uzņēmumu jau izsūtījis pa gaisa pastu pēc norādītām adresēm atpakaļ. Kas vēl tos nav saņēmuši, drīz saņems. Vācu sarkanais krusts datus apstrādā un pievieno tiem ģīmetnes kārtībā, ko prasa šī īpatnējā darba sistēma. Tādēļ visas ģīmetnes nav iespējams saņemt atpakaļ reizē. Daži iesūtītāji bez tam paguvuši paši izgatavot foto kopijas, un tādēļ šos uzņēmumus mūsu Sarkanais krusts pievieno meklēšanas lūgumiem, paturot tos savā ziņā.

Vācu sarkanā krusta bilžu akcija ir gluži vienreizīga. Izdomāta sistēma, kā ne vien datus sakopot, bet arī kā panākt to parādīšanu visām personām, kas ar meklēto bijuši kopā īsi pirms tā pazušanas. Sarkanā krusta meklēšanas dienests atzinis, ka ar „feldpostnumura" pievienošanu ģīmetnei un uzvārdam nepietiek. Numuri karaspēka atrašanās vietām dažkārt grozīti. Tādēļ min. vienības nosaukumu, nometinājuma vietu vai atrašanos kara lazaratē. Reti kāds karavīrs vairs atceras savas vienības „feldpostnummuru", bet tas zina savas vienības ieroču šķiru, apzīmējumu un atrašanās vietu. Tieši tam tagad veltīt galveno vērību.

Kā izdara pārnākušo vācu karavīru aptaujas? — Visi bijušie un atbrīvotie karavīri reģistrēti, un kara invalīdi saņem pensijas. Tas rada iespēju ikvienu bijušo karavīru iztaujāt, jo sevišķi ērti, kur zināma to piederība kādai karaspēka vienībai, kas saskan ar meklējamās personas vienību.

800.000 ģīmetnes neviens nespētu apskatīt bet, ja cilvēkam noliek priekšā dažus simtus uzņēmumu, pusstundas laikā katrs var pateikt, vai viņš kādu savu karabiedri redzējis un kur. Radīsies iespēja norādīt arī uz nāves gadījumiem.

Vācu sarkanais krusts strādā gar „bilžu sarakstiem" jau divi gadus, un darbs paredzēts vēl ilgam laikam. Ģīmetņu lielumu vienādo, tāpat no kartotēkas, kurā bez meklējamā datiem katrai personai iekārtots savs „bilžu maisiņš" (Bildbeutel) ar ģīmetni un tekstiem, izfotografē svarīgās pazīmes vienāda lieluma burtiem. Šis darbs, kurā nodarbināti pāri par 200 algotu darbinieku, Vācu sarkanajam krustam izmaksājis jau 5 miljonus marku. Lielākā daļa no šī darba būtu bijusi lieka, ja padomju iestādes neatteiktu sniegt ziņas par tiem, kuru liktenis tām zināms.

Tagad krietni daudz darba prasīs karavīru iztaujāšana uz vietām. Ja padomju iestādes atbrīvos vēl kādus, tad pēdējiem ziņas prasīs jau Frīlandes pārnācēju nometnē.

Vācu sarkanais krusts un citi meklēšanas dienesti turpina meklēt arī tos karavīrus, par kuriem nav izdevies iegūt ģīmetnes, lai gan šīs pūles pēc 12 gadiem nesola vairs lielas izredzes. To piedzīvojis jau Latvijas sarkanais krusts un citas latviešu organizācijas, kas pēdējos gadus nav žēlojušas pūles par pazudušajiem latviešu karavīriem.

RIETUMVĀCIJA ZEĻ UN PLAUKST

Sabiediskās darbinieces nelaiķa mācītāja E. Krauļa dzīvesbiedres vērojumi Vācijā

Sarunā ar mūsu līdzstrādnieku E. Kraule stāsta:

„1. jūnijā ar 35.000-tonnīgo tvaikoni „United States" atstāju Ņujorku un pēc piecām ar pus dienām sasniedzu Le Havru Francijā. Jūra bija ļoti mierīga un brauciens jauks, ērts pat vislētākajā tūristu klasē. Kaut gan biju pūlējusies jau gada sākumā rezervēt sev vietu atpakaļbraucienam 30. augustā uz tā paša kuģa, tomēr tas man neizdevās, jo jau tad visas vietas bija izpārdotas. Tā atgriezos uz Ņujorku ar lidmašīnu no Briseles. Lidojums ilga 14 stundas. Jāpiemetina, ka arī lidmašīnas no Eiropas pārpildītas ar amerikāņu tūristiem, kas atgriežas darbā.

Brauciena uolūks bija atkal redzēt Eiropu, apmeklēt draugus un nometnes, tāpat mūsu aprūpējamos. Apmeklēju arī bijušos slimos karavīrus Solingenā, Heidelbergā, Gautingā, neredzīgos Augsburgā. Runāju YMCA's sarīkojumā Memingenā, Vircburgā, sardžu rotā Bīlefeldā un veco ļaužu mītnē Insulā, kur stāstīju par dzīvi un apstākļiem Amerikā. Nācās atbildēt uz daudziem jautājumiem, sevišķi par dzīves apstākļiem un tautiešu iespējām un sasniegumiem šai kontinentā.

Izmantoju gadījumu un aizbraucu arī uz Šveici, kur dažas dienas pavadīju Cīrichē un Bernē. Tad devos caur Vīni uz Zalcburgu, kur pavadīju 8 dienas, lai noklausītos slavenus koncertus un izrādes.

Vācija pēdējos gados ļoti atkopusies. Štutgartē no kara sekām vairs maz kas redzams. Eslingenā latviešu vairs nav daudz. Tie visi apmierināti un dzīvo blokmājās, lielākā daļa strādā. Minchenē gan vēl vērojamas kara sistās brūces, bet arī šī skaistā pilsēta krietni vien saposusies un nokratījusi kara putekļus. Zalcburgā, Minchenē un daudz citās Vācijas pilsētās redzamas tūristu straumes.

Mans ceļa sākums bija Detmolda, kur apglabāts mans vīrs. Apciemoju arī draugus, nomaļākās vietās, kur reti kāds iegriežas.

Apmeklēju dažus karavīru kapus. Tie bija labi kopti, piem., Eikelbornā, kur apbedīti 30 kareivji, kas slimi atgriezās no gūsta Beļģijā. Kapus kopj vācu karavīru pārvalde. Bet dzirdēju arī bēdīgas ziņas par tiem privātajiem kapiem, kas atrodas pie Gautingas sanatorijas kapsētā. Vai tiešām tautieši, kas dzīvo kādā citā kontinentā, jau aizmirsuši savus piederīgos?. Sazinoties ar attiecīgām kapu pārvaldēm, var joprojām kapus uzturēt pienācīgā kārtībā. Kopšana vasarā izmaksā tikai $6,- par kapu.

Latviešu attiecības ar vāciešiem ir visumā labas. Ļoti daudzi latvieši strādā vācu uzņēmumos. Bet ir vēl arī arvien tādi, kas negrib strādāt, un uz tiem skatās kā uz nevēlamiem kaimiņiem. Ir arī diezgan daudz jauktu laulību, un latviešu vīrieši visumā ir laimīgi ar savām vācu sievām, kas ir laipnas un prot taupīgi saimniekot, kam ģimenes dzīvē ir liela nozīme. Dažās ģimenēs runā vairāk latviski, nekā vāciski, jo vācietes sākušas sekmīgi mācīties savu vīru valodu.

Ir arī tādi tautieši, kas iztiek no valdības pabalsta. Vecākiem cilvēkiem ar šo pabalstu vieglāk iztikt, bet jaunākiem grūti. Tāpat tad, ja ir ģimene.

Vispārējais iespaids tāds, ka Vācija no kara atspirgusi un labklājībā iet milzu soļiem uz priekšu. Valda dzīves prieks. Mākslas dzīve kūsāt kūsā. Teātrus, koncertus un vispār kultūrālus sarīkojumus apmeklē labi, jau ļaužu apģērbs liecina par viņu labklājību. Sevišķi lietpratējiem darba iespējas lieliskas, un tie labi nopelna. Vācu tauta ar savu nenogurstošo darba mīlestību ceļ jaunu Vāciju.

O. Krs.

APSPIESTĀS EIROPAS NĀCIJAS

Apspiesto Eiropas Nāciju asamblejas plenārsēdes notika Ņujorkā 3. un 4. oktobrī. Pirms sēdes notika svinīga ceremonija pie asamblejas nama, iepretim AN ēkai, lai uzvilktu pusmastā apspiesto nāciju karogus.

Asamblejas sēdēs piedalījās ievērojami viesi no Eiropas un ASV. Tie bija Eiropas padomes locekļi K. Vistrands no Zviedrijas un F. Gedharts no Holandes, kā arī ASV kongresa loceklis Volters Dzads (Judd). Sēdes atreferējumu sniegsim nākošajā LA numurā.

IGAUNIJĀ ROK URĀNU

Bēgļi no Igaunijas zina stāstīt, ka Sillame tuvumā, 50 km uz rietumiem no Narvas, krievi ierīkojuši urāna raktuves. Kā darba spēku izlietojot tikai apcietinātos. Raktuvju rajons nosprostots un stingri apsargāts.

SAVIENOTĀS VALSTIS

ŅUJORKĀ

● Vijolnieces Normas Auziņas laulības ar Ronaldu A. Leonardu notika 29. septembrī Betlemes bcā, Bruklinā. Laulāšanu izdarīja māc. R. Zariņš.

Jaunais pāris apmetīsies uz dzīvi Ročestrā, N. Y., kur Leonards ir mācības spēks turienes mūzikas skolā un čellists simfoniskajā orķestrī. Norma Auziņa ir dzimusi ASV. Viņas tēvs ir Lāčplēša k.o.k., iecelojis ASV pēc 1. pasaules kara.

MILVOKOS

● Latvijas universitātes dibināšanas dienas atcere Milvokos tika atzīmēta 28. septembrī YMCA's telpās.

Aktu rīkoja Latviešu korp. apvienības Viskonsinas kopa, Studenšu korp. kopa un Studentu kopa; to atklāja Latv. korp. apv. Viskonsinas kopas seniors A. Kore.

Akadēmisko runu „Pa Latvijas vēstures pēdām" teica prof. Dr. E. Roze. Koncerta daļā vijoles solo atskaņoja kāds amerikāņu amatieris (Ed. Kornuszko).

Aktu, kurā bija ieradušies kādi 80 tautieši, noslēdza ar Studentu kopas priekšsēdes Ingrīdas Sprinces uzrunu.

● Sakarā ar klavieru klases beigšanu pie Milvoku mūz. kolledžas 29. septembrī Maruta Sinepa - Ludeka rīkoja klavieru koncertu.

Lai gan koncerts plašākai sabiedrībai iepriekš nebija izziņots, tas bija pulcinājis pilnu zāli mūzikas cienītāju.

KALAMAZŪ

● 17. oktobrī, plkst. 7.00 vakarā vecajā Ciānas baznīcā notiks dievkalpojums, kurā kā viesi piedalīsies māc. E. Rozīts no Vācijas un māc. P. Langins no Minneapoles. Dievkalpojumu ar dziesmām kuplinās E. Reinvalde.

● No Visconsinas uz Kalamazū pārcēlusies Reimaņu ģimene.

● Kalamazū latviešu skolā par trešās klases audzinātāju aicināta Dz. Zubova. Viņa nesen ieradās no Ohaijo, kur arī strādājusi latviešu skolā.

KLĪVLENDĀ

● Latvijas universitātes dibināšanas akts 28. septembra vakarā īpaši izcēlās ar Kanadas viesa profesora V. Burkēvica akadēmisko runu, kuru ap 200 vakara dalībnieki noklausījās saspringzinātā uzmanībā. Pretēji dažkārt agrāk piedzīvotam, ir baudījums klausīties stilā, izteiksmē un saturā tik bagātu un rūpīgi izstrādātu priekšnesumu. Klīvlenniešiem pēdējā laikā ar Kanadas ciemiņiem tiešām ļoti laimējies. Publika vēl nebija beigusi ar aplausiem un ziediem sumināt prof. Burkēvicu, kad skatuves priekšā notika sirsnīga 2 profesoru apkampšanās: bija ieradies arī netālu no Klīvlendas dzīvojošais prof. Vītols — tieši savā 78. dzimšanas dienā, kas sakrīt ar Latvijas universitātes goda dienu.

Šai dienā sadalīja arī vairāk par $500,00 Klīvlendas latviešu studentu stipendijām, to starpā arī ikgadējo privāto adv. T. Cirkeļa 100 dol. ziedojumu, kaut arī pats ziedotājs jau veselu gadu ir bez darba.

Akta 1. daļa noslēdzās ar pacilātībā nodziedātu „Gaudeamus igitur".

Koncertā pēc akta piedalījās vietējie mākslinieki. Dzirdējām tikai 2 latviešu autoru darbus, un tas nedara godu ne māksliniekiem, ne koncerta rīkotājiem. Abas pieminētās dziesmas dziedāja alts A. Vaivada (Graubiņa „Es dziedāšu par tevi, tēvu zeme" un A. Kalniņa „Svešumā klīstot"). Nevar saprast, kāpēc Vaivada visas dziesmas (arī ASV himnu) dzied augstā soprāna tessitūrā, kas viņas balsij ir absolūti nepiemērots. Neko neglābj dziedātājas lieliskais balss materiāls, ja izpildījumam trūkst dzīvības pulsa, izjūtas, uzdzirkstījuma. Un bez tam vēl — kļūdainie klavieru pavadījumi, kas gan nav jaunās pianistes E. Drobiševskas, bet gan nošu vaina, kas ar daudzām rupjām pārrakstīšanas kļūdām, acīmredzot, pārstaigā visas tās zemes lodes daļas, kur vien mīt latvieši.

Brīvmākslinieces - pianistes A. Geikeras klavieru solo — Lista „Negaiss" bija tik iespaidīgs, ka cieta koncertflīģeļa stīgas, kas pēc tam traucēja pavadītāju Drobiševsku programmas turpinājumā.

Ja Vilmai Ūbelītei varētu pārmest latviešu autoru nedziedāšanu, tad toties jāslavē Fr. Šuberta un Haidna dziesmu iejūtīgais, niansētais izpildījums. Klīvlenda mākslas ziņā vēl nab nabagmāja, kamēr dzied V. Ūbelīte un Dr. J. Kļaviņš.

J. K.

GRAND RAPIDI (MICH.)

● Latviešu skola Grand Rapidos savas mācības gaitas sāka 28. septembrī vecās kolledžas telpās, kuras plašajos gaiteņos tāpat kā iepriekšējos gados, skanēja latviešu bērnu čalas un valoda. Pirmajā dienā uz skolas atklāšanu bija ieradušies arī diezgan daudz bērnu vecāki. Darbi klasēs tika ievadīti ar kopēju rīta lūgšanu. Skolas pārzinis V. Libants, kurš vada latviešu skolu jau sesto gadu, deva norādījumus par mācību gaitu un izturēšanos. Bez viņa kā audzinātāji vēl darbosies māc. Kr. Hermanis, cand. theol. V. Fricsone, M. Lesniece, M. Maine, Ed. Avots, A. Kalēja, A. Rozentāle, V. Siliņa, A. Libante. Skolā šinī mācības gadā jau pieteikušies pāri par 50 skolēnu, bet cerams, ka to skaits vēl pieaugs.

● Latvijas universitātes dibināšanas atceres akts notika 28. septembrī Latviešu biedrības telpās un to ar uzrunu atklāja akadēmisko organizāciju kopas un rīcības komitejas priekšsēdis agr. K. V. Liepiņš. Mūžībā aizgājušos un cīņās kritušos, tāpat deportētos un izsūtījumā mirušos mācības spēkus un studējošos pieminēja nodziedot Integer vitae, bet apliecinot saites ar dzimto zemi Latviju, vienojās kopējā tautas lūgšanā. Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev.-lut. draudzes priekšnieks mag. iur. A. Jaunais šinī aktā paziņoja un pasniedza prāv. J. Ozola vārdā nosaukto stipendiju Rutai Zālītei. Akadēmisko runu par temu „Nacionālisms kristīgajā novērtējumā" teica prof. Dr. Edm. Šmits. Viņš uzsvēra, ka mums jāciena sava tauta, tāpat kultūras un gara vērtības, bet nav jākurina naida jūtas un jākultivē pārākuma nacionālisms. Latvieši tautu visilgāk saglabāšot grupējoties ap savām baznīcām, jo lūdzot Dievu tēvu valodā, arī sirdīs palikšot par šīs tautas piederīgiem.

Sekoja klavieru koncerts un arī tajā prof. Dr. Edm. Šmits apliecināja, ka viņam paverti ne tikai zinātnes kalngali, bet tuva mūzikas pasaule un tās daiļuma avoti. Vakara apmeklētājos bija daudz ne tikai vecās, bet arī jaunās paaudzes pārstāvju, kuri savu akadēmisko izglītību guvuši šinī zemē.

V. Z.

Latvijas Amerikā pārstāvis Klīvlendā

J. Ezergailis, 12102 Miles Ave, Cleveland 5, Ohio, USA, kārto abonementus, pieņem sludinājumus u. t. t.

CEĻA VĀRDI

Cik labi var justies starp cilvēkiem, kuriem ir svēta otra brīvība.

Šillers

*

Darboties, darboties, tas ir svarīgi. Ko mums līdz kaila zināšana?

Fichte

*

Parastie cilvēki domā tikai par to, kā pavadīt laiku; kam ir kāds talants, tas domā, kā laiku izmantot.

Šopenhauers

*

Darbība dara cilvēku laimīgu.

Goete

Jānis Cīrulis

UZ JAUNU JAUKU DZĪVI

No atmiņu krājuma „Mūzikanta piezīmes"

Pēc Cēsu kaujām vācu dzelzsdivīzijai atvelkoties aiz Rīgas Vidzemē kauju troksnis apklusa, un valmierieši pamazām sāka kārtot savas personīgās lietas un dziedēt lielinieku sistās brūces. Arī „bratiņi" sāka aizklīst uz visām debess pusēm vai arī iekārtojās turpat Valmierā. Atlikušie teātra ļaudis, lai gūtu kādu pamatu eksistencei, atjaunoja Alunāna Mūsu senčus un iestudēja Vulfa Rožainās dienas, iestarpinot lugā arī dažus fragmentus no Emiļa Dārziņa tāda paša nosaukuma nepabeigtās operas. Tos pēc atmiņas rekapitulēja mūzikālais režisors Ēriks Lauberts, Bobkovicam, kā Dārziņa labam draugam un viņa mūzikas pazinējam, palīdzot ar klavieru pavadījumiem. No aktieru trupas 19. g. vasarā Valmierā bija palikuši: H. Zommers ar savu Ainu, Pencu māte ar abām meitām un Egliņa - Nāra ar Laubertu. Pēdējais kādu laiciņu ar panākumiem vadīja arī Saviesīgās biedrības kori.

Brencēns savu medus mēnesi pavadīja sievas vecāku mājās Viļķenē un teicās cītīgi „mālējam", dzeŗam atlikušo kāzu miestu un mielojamies ar netālās Aŗupītes un Vitrupes vēžiem. Iebraucot uz Mūsu senču mēģinājumiem, kur lieliski tēloja viltīgo mūku, Brencēns vareni priecājās:

„Bratiņ, kas par makāniem, kas par bairīti un laba sieva turklāt!"

⁂

Rudenī solījās pārcelties uz Rīgu un rīkot izstādi — „bilžu tik daudz, ka nezin kur likt."

Bobkovics tāpat sapņoja par Rīgu cerēdams, ka gadīsies arī viņam kāda vieta jaunajā latviešu operā un varēs atkal cilāt zizli simfoniskajos koncertos. Cerēja, ka viņu aicinās, jo aiz muguras bija kādi 15 nopelniem bagāti gadi, sarīkojot ar Rīgas vācu operas orķestri dažkārt pat 10 koncertu sezonā un atskaņojot visu, ko toreiz simfoniskā mūzikā bija rakstījusi latviešu komponista roka. Gaidīja un nesagaidīja. Viņš arī bija par lepnu, lai pats kaut kur meklētos un sevi atgādinātu.

Toties tai vasarā viņš piedzīvoja priecīgu pārsteigumu — Valmierā pēkšņi ieradās operdziedātāja Otīlija Lieknēja, Bobkovica senā iecerētā, kuru viņš domāja kaut kur pazudušu Krievijas jukās, bet izrādījās, ka viņa visu laiku strādājusi tepat latviešu ziemeļarmijas apgādes daļā Valkā. Otīlija bija dzīva un kustīga kā cielava un ziņkārīga kā visas sievietes. Viņa nu gribēja izdibināt, kā Bobkoics visu laiku dzīvojis, kā uzvedies, ko grēkojis, un vai nav bijusi kāda cita simpatija.

Tā viņa turēja Brastiņu un dažkārt arī mani krustu ugunīs, saprotams, Bobkovicam nezinot un nedzirdot, — sak', varbūt tomēr kaut kas neviļus atklāsies. Svētā un greizsirdīgā vientiesībā viņa laikam domāja, ka vīri galu galā ir tādi paši pļāpas kā sievas. Bet Bobkovics jau arī nebija, kā man šķita, ne grēcinieks, nedz arī kāds citāds palaidnieks un domāju, ka starp mūzikantiem viņš vēl šodien ir viens no visuzticīgākiem vīriem.

⁂

Kad nu Otīlija joprojām turpināja Brastiņu tirdīt, viņš reiz smaidīdams atbildēja:

„Bet daiļā kundze, ja nu Bobis, teiksim, būtu arī grēkojis, tad esmu pārliecināts, ka viņš to darīja jūs pieminēdams!"

Otīlija paskatījās Brastiņā platām acīm un izsaucās:

Ak Brastiņ, jūs gan esat! . . . un aprāvās, tā ir nepasacīdama, kas vai kāds viņš ir.

Pats Bobkovics jau nu, droši vien, nebija mazāk pratināts un taujāts un, kā visas zīmes liecināja, šo pārbaudi bija godam izturējis. Savu prieku un laimi viņš slēpa aiz kāda seviški dziļdomīga vaibsta, kuŗu varēja noturēt arī par smaidu. Katrā ziņā viņš bija atradis savas turpmākās dzīvošanas un laicīgās labklājbas labo garu un ganu.

Latvieši kaŗoja un arī es jau otro reizi iestājos brīvprātīgi armijā. Kapt. Bankins pieņemšanas komisijā aplūkodams manu Kerenska pēdējās valdīšanas dienās Tērbatā izsniegto „balto biļeti", paziņoja, ka es palieku viņa rīcībā, t. i. komandantūrā, kur tieši tādi vīri esot vajadzīgi. Piespraudu saulīti pie zilās Pēterpils laiku cepures, civīlam svārkam apjozu siksnu un izskatījos tāpat kā visi tā laika latviešu kaŗavīri. Tāds pat bija arī gleznotājs Jānis Saukums un skolotājs Jānis Eiduks. Vēlākais psichoterapeits, kuŗu Zenta Mauriņa tik nepārprotami notēlojusi savā „Dzīves vilcienā."

Mūsu uzdevumi nebija nekādi lielie vai svarīgie — visi trīs pārmaiņus stāvējām sardzē pie komandantūras durvīm Rīgas ielā, vai arī apsargājām intendantūras noliktavas, ja pietrūka citu vīru. Pēdējais postenis bija militāri svarīgs un nepieciešams, bet mums ļoti nepatīkami sargāt komandanta durvis. „Nerra šepte" — teica Saukums, jo vairāk tāpēc, ka kapteinim nākot un ejot, nepietika tikai ar pamatstāju, bet šautene bija jāņem „godam sveicot." Pie tam viņš atņemot sveicienu, vēl centās aizbāzt pirkstu aiz vidusjostas un tāpēc vienmēr vajadzēja dikti piepūsties. Kad nu kapteinis prasīja arī kareivīgāku stāju, turpmāk centos savilkt seju viszvērīgākā un stulbākā izteiksmē, kā to biju redzējis cara krievu pulkos kalpojot. Ar tādu viepli reiz sveicinājām komandantu un adjutantu Brastiņu. Pēdējais, paraudzījies manī, nevarēja valdīt smieklus, tāpat kā nejaušie garāmgājēji, un kad Bankins sāka grābstīties gar manu jostas vietu, man pašam pasprūda aizturēts smiekls, par ko, apvērdams situāciju, priekšnieks noskaitās. Dabūju nostāvēt divi dienas gaitas kārtas un vēlāk saņēmu tēvišķu un draudzīgu pamācību viņa kabinetā. Bankins stāstīja, ka viņš kādreiz āzējis fukšus Selonijas konventā un gribējis te paāzēties arī ar mums. Ko tur nu sacīt, — tāds fukšus jau no vien biju, un šķiroties viņš mani „iekāra" ar krietnu glāzi igauņu šņabja. Skats uz lietām un cilvēkiem kļuva laipnāks. Arī kapteinis turpmāk iztika tikai ar manu pamatstāju un jau pa gabalu meta ar roku pārmērīgi nestieptes.

⁂

Mūsu kopīgās kaŗa gaitas tomēr drīz izbeidzās, kad Valmierā ienāca arī latviešu ziemeļarmijas štābs ar „galma padomnieku" (tā viņš parakstījās) Liepiņu priekšgalā, kas meklēja darbiniekus. Saukums nezin kā un paklusām jau bija pārsviedies uz turieni un tic valā no „nerru šeptes". Viņš kādā noliktavā priecīgi cērtāja gaļu, sveŗa zirņus, pupas un citas piedevas, priecīgi tērzēdams un taisīdams visādus pigorus. Viņš arī zināja stāstīt, ka kancelejā esot pārāk vakantu vietu un iepazīstināja mani ar galveno grāmatvedi Emili Zīmuli, vēlāko kārtības dienesta pulkvedi. Ar Zīmuli mums tūliņ pavedās kopīgas valodas. Viņš bija Pēterpilī mācīdamies dziedāšanu, pazina Jāni Zāliti, Reiteru un bija dziedājis arī viņa kori.

Zīmulis mani aizveda pie paša „galma padomnieka", ļoti laipna un labsirdīga kunga ar intendantūras pulkveža uzpleciem. Apjautājies, no kuŗas puses esmu, ko darīju un daru, cik vecs un kāda izglītība, viņš mani tūliņ pieņēma, piebilzdams, ka „Bankins jau nu gan brēks, izlasīdams pavēli." Kad tai pašā dienā aizgāju pie kapteiņa un lūdzu viņa piekrišanu pārēšanai „galma padomnieka" dienestā, nekādas brēkas nebija. Bankins gan brītiņu parūca, padomāja un piekrita „pazobodamies par Stukumu Jāni, kas aizmucis pat ardievu nepateicis."

Tur tad nu nostrādāju turpat visu vasaru, sacerēdams un rakstīdams visādus „papīrus" vecajā ortografijā un vingrinādamies latviešu valodas pareizrakstībā. To biju mācījies savā laikā vienīgi Andr. Pakalniņa Elementārskolā tepat Valmierā. Tā kā mana Dulcineja jau sen slauca gotiņas savās tēva mājās, man atlika daudz laika, ko citādi būtu veltījis viņai.

(Turpinājums sekos)

DIVI DZELZS AIZKARI

LASĪSIM „JAUNO GAITU"

„Ir divēji dzelzs aizkari, kas mūs, trimdas ļaudis, šķir no savā pastāvēšanas pamata — dzimtenes. Vienu radījusi okupācijas vara, otru — mēs paši ap sevi." Tā sākas aizejošā Jaunās Gaitas atbildīgā redaktora, literāta Aivara Ruņģa raksts jaunākajā Amerikas latviešu jaunatnes apvienības izdotajā žurnāla Jaunā Gaita 10. numurā „redaktora pačalā". Kad viņš šos pašus vārdus teica Apvienības valdes pēcsēdes literārajā rītā (pl. 3 no rīta) Grand Rapidu Jāņu svinēšanas vietā ar meijām un gleznām dekorētajā siena šķūnī — daudzu „trako" sejās iezīmējās kāda grumbiņa, bet tagad, šo „pačalu" pārlasot, ir citāda sajūta; tur lietas atklātas savā skarbajā kailumā, atver acis, mazliet uzbudina nervus, jo pieeja neparasta un svaiga.

Svaigas domas vijas cauri visam žurnālam. Tur lasāms jaunā atbildīgā redaktora Valtera Nollendorfa provocējošais raksts: „Latviešu kultūras semināru ideja" kas atspēko prof. agr. P. Starca teikto ALA's kongresā un dažu feļetonistu jokus par kultūras semināriem. Tur jauni ierosinājumi un paasi vārdi tiem, kas latviešu kultūru iedomājušies apstājušos kopš 1944. g. un turpināmies tikai trimdā. Latviešu skolotājiem arī būs jādzird „pamācība", tos sagaida tikai „darbs un izdevība veidot ko pavisam jaunu". Vai viņi to spēs? Vai viņi mācēs izlauzties no „vecajām grambām" Latvijas skolas programmās un piemērosies jaunajām prasībām trimdā? Šis raksts dos jaunas pārdomas katram aktīvam latviešu skolotājam, jo V. Nollendorfs nerunā bez kvalifikācijām — viņš pats ir mācības spēks augstskolā.

Jaunās Gaitas 10. numura literārā daļā Richarda Rīdzenieka dzejolis „1954", Eduarda Freimaņa stāsts „Sludinājums avīzē", Aivara Freimaņa karikatūra prozā „Nepazīstamā dziesma" (no Padomu Jaunatnes), Aivara Ruņģa „Dziesmiņas un ziņģes" (8 dzejojumi un jaunavīgi glīta bilde), tā paša autora romāna „Vai, bāliņi tālu jāsi" 3. turp., Andreja Irbes tulkojumā Eivinda Jonsona „Uguns nesēji", (J. Svilumbērza viņete), Dzintara Soduma „Idille"; Uļža Ģērmaņa „Latviešu tautas piedzīvojumi" 2. turp., (cik vērts ir latviešu strēlnieks?). Pārdomu un meklējumu nodaļā Dzintara Soduma „Skaidiena"; Jaunas grāmatas — jauni autori, A. Lapskata novele „Uguns nesēji" autoru, zviedru rakstnieku Eivindu Jansonu; te viņa vārdu citāts no romāna „Kaŗavīra atgriešanās"; „Tev jārunā, kad tu atver savu muti, brīvo un brīvību mīlētāju cilvēku vārdā — un tev jārunā aiz pateicības dzīvei, kurā ir tik daudz brīvības, tev jārunā brīvās sabiedrības un brīvo valstu vārdā. Arī tad, ja tu spētu tikai čukstēt, tev jāčukst: nekas nav augstāks par brīvību, tā ietver visu!" Viņš ir viens no tiem modernajiem zviedru rakstniekiem, kas stāv vistuvāk apspiesto tautu un cilvēku brīvības ilgām. Tālāk žurnālā J. Lejas apskats par 1957. g. jaunākajām grāmatām. Gun. I. raksts „Ir vai nav jēga? (diskusiju replika) par valstisku jautājjumu izprašanas grupu organizēšanu", uz ko bijis jāgaida 12 ilgi emigrācijas gadi — tādas emigrācijas, kas radusies politisku norišu dēļ!" Šīs diskusijas replikas papildinājumus dod Aivars Ruņģis (šo valstisko jautājumu pētīšanas grupu darbu vēl nav atbalstījušas mūsu politiskās partijas trimdā, atskaitot LSDSP — K Ā D Ē Ļ (autora retinājums).

Nodaļā Dzīve un darbi lasītājus iepazīstina ar „Ziemeļkalifornijas jaunatni", tad ciemošanās pie Melburnas jaunajām latviešu māksliniecēm: Daces Dubavas, Gerdas Piebalgas un Zanes Valkovas; un Gunāra Tamsona raksts „Ojāram Lediņam aizejot". Žurnāla beigu daļā saīsinātas „Skabargas". Vāks: . . . un labība nobrieda druvās . . Valda Kalniņa zīmējums.

Žurnālu var pasūtināt pie saimniecības daļas vadītāja: Leonīda Neimaņa, P. O. Box 44, Kalamazoo, Michigan. (Brīveksemplāri ieskatam saņemami turpat).

Hugo Atoms

Latviešu sveiciens Norvēģijas karalim

O s l o. Arī mazā latviešu kolonija Norvēģijā piedalījās mirušā karaļa Hakona izvadīšanā uz mūžīgo dusu. Jau pirms izvadīšanas no pils tur vainagus nolika dažādu zemju oficiālie pārstāvji, pašu norvēģu organizācijas un amatpersonas. Latviešu kolonijas vārdā vainagu ar Latvijas krāsu lentu nolika Latvijas ģenerālkonsuls A. Vanags, asistējot medicīnas studentei Zariņai un ģimnazistam Ziediņam. Jaunieši bija tērpušies tautas tērpos. Pāri Latvijas krāsu lentai norvēģu valodā bija rakstīts: „Dziļā pateicībā Latvijas emigranti Norvēģijā", un uz otras lentas latviski: „Dusi saldi". Par vainaga nolikšanu pilī pie aizgājušā valdnieka šķirsta rakstīts arī norvēģu presē. Lielajā laikrakstā „Aftenposten" ievietots uzņēmums ar attiecīgu parakstu, bez tam no redakcijas vēl pievienoti komentāri, ka taisni Hakona laikā Norvēģijā uzņemti vairāki neredzīgi un ar tuberkulozi slimi latvieši no DP nometnēm Vācijā. Tāda bijusi karaļa vēlēšanās. Bez tam piezīmēts, ka Latvijas ģenerālkonsuls A. Vanags ieradies Norvēģijā vienā gadā ar nelaiķi Hakonu — 1905. g. 1. oktobrī notika karaļa izvadīšana uz Akerhus cietoksni Oslo, kur viņu apbedīs blakus agrāk mirušajai karalienei. Bērēs piedalījās 5 karaļi, vairāki prezidenti un liels skaits valdību pārstāvju.

Osv. Akmentiņš

ZIEDOSIM APRŪPEI!

DAUGAVAS VANAGU ZIEMASSVĒTKU ZIEDOJUMU VĀKŠANAS AKCIJA PALĪDZĪBAI EIROPĀ UN DZIMTENĒ NOTIKS NO Š. G. 1. LĪDZ 31. OKTOBRIM.

DV ASV valde lūdz nodot ziedojumus DV apvienībām un kopām, bet kur tādu nebūtu, ar pateicību tos saņems DV ASV valde uz kasiera P. Ozoliņa vārda, 4337, W., Maypole Ave., Chicago, Ill., USA.

Mūsu laikraksta pārstāvis

ANGLIJĀ

G. Zariņš, 11 Alexandra Gdns, London, N. 10. Tel. TUD 0871,

pieņem un sniedz informāciju, pieņem jaunus abonentus, kā arī abonomentu pagarinājumus.

VAĻAS BRĪŽOS

GAIŠĀM GALVĀM

AKU PROBLĒMA (65)

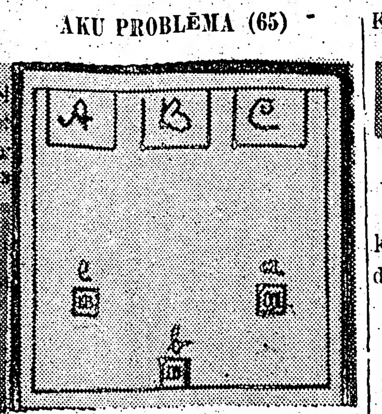

Pie kāda mūra atrodas trīs mājas: A, B un C. un tām pretim ir trīs akas: a, b un c. no kurām šo māju iedzīvotāji smeļ ūdeni. Aku atrašanās vietas nav tās labākās, jo tikai aka b atrodas taisni pretim tai mājai, kurai tā pieder.

Stāvoklis kļuva ļaunāks, kad māju iedzīvotāji bija sanākuši „ragos" un iedzīvotāji šķērsot viens otra ceļu līdz akai. Nu tad pasakiet jūs paši, kā lai tiek katras mājas iedzīvotāji līdz savai mājai, nešķērsojot citu māju iedzīvotāju ceļu. Rādot, novelciet līnijas no A uz a, no B uz b un no C uz c.

NAMDARIS UN DĒLIS (66)

Kādam namdarim bija jāsalāpa mājas siena: labojamā vieta bija 30 cm plata un 60 cm gaŗa, bet viņam nebija cita materiāla kā tikai viens dēļa gabals, kas bija 20 cm plats un 90 cm gaŗš. Viņš sazāģēja savu dēļa gabalu divās daļās tā, ka tas aizpildīja labojamo vietu taisni tā, kā bija vajadzīgs.

Kā viņš dēļa gabalu sadalīja?

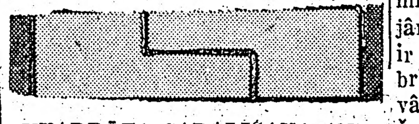

KVADRĀTA SADALĪŠANA (67)

Te nu mums ir kvadrats. Novelkot tanī 4 līnias (taisnes), jāsadala šis kvadrats sešos kvadratos.

TĒVS UN DĒLS (68)

Kāds tēvs ir trīsreiz vecāks par savu dēlu. Pēc desmit gadiem viņš būs tikai divreiz vecāks par dēlu. Cik vecs tagad ir dēls?

ATBILDES (63)

1. Lauksaimniekam NN bija pavisam 64 mājlopi.
2. Mājsaimniekam A. no Lejaskurzemes mazlopu un mājputnu skaits 80.
3. Latviešu bibliotēkā 560 grāmatu.
4. Papildskolā ieradušos skaits 120 (bērni, skolotāji un vecāki kopā)

ATBILDE (64)

1 plūs 2 plūs 3 — ir 6;
1 x 2 x 3 — ir 6.

(Turpinājums un atbildes sekos)

GIRTS SALNAIS

SĪPOLS un ORCHIDEJA

ROMĀNS

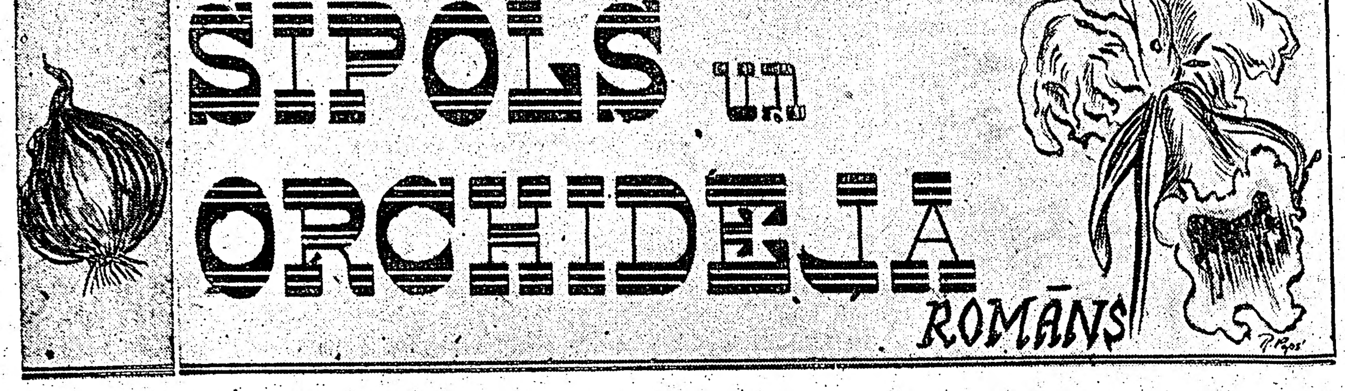

71. turpinājums

Katrs savā virzienā viņi apmeta līkumus parkā, sveicinādamies un laipni atsaukdamies uzrunām, bet viņu balsīs bija kāds saspīlējums, un pieklājības smaids turējās sejās, kā iespiesta, sveša zīme, kam nebija nekā kopēja ar viņu pārdzīvojumiem. Tiekot vientulībā, viņi atbrīvojās no tā kā no lāsta un steidzās nozust katrs savā parka stūrī krūmu un ātraudžu nezāļu aizsegā.

No Straujupes otras puses parka nogāzē kā uz sāniem nogāzsts divkupŗu kamielis, ar vienu kupri aizsniedzot austrumu, ar otru — parka rietumu robežu, sedlu vietai esot iepretim Saiešanas šķūnim. Kupŗu dolomita smailes to apakšās bija izskalojuši dziļus dobumus un kamīnus, kuŗos ērti varēja paslēpties pa vienam, diviem vīriem. Bīstoties varbūtēju uzbrukumu, brālības oficiālo saiešanu dienās Metuzāls dievlūdzējiem un piknikotājiem ieturēja stingru aizliegumu neapmeklēt un neuzturēties šajās vietās. Rīkojumam bija sava vājā puse. Tie, kam kādas jūtas bija stiprākas par nāves bailēm, radās ērta iespēja nozust ziņkāro acīm, jebšu uzticoties kazenāju, mežarožu un ērkšķu koku biežņas blīvumam, bažas šķita liekas, ka kādam ienāks prātā pārkāpt noteikumu. Taču vismaz Gerriku jaunā paaudze,labi izpētījusi pieaugušo krastu, bija atradusi, ka kāds pāris pēdu plats klints slānis, nederīgs pat jau tā skopajai augsnai, kails kā vecpilsētas ietve, slīpi pāršķērda ērkšķājus līdz rietumu kupŗa malai, kur tālāk jau varēja kāpt lejup uz upi pa klints lauzumiem — kā pa ērtām kāpnēm.

Pēc satikšanās Kēte veda turp Dagu. Viņi spraucās pa krūmiem uzmanīgi un klusi, kā mežonīgi senči, kas gatavotos izrakt kaujas cirvjus. Kētei tā bija pastaiga, ierasts vingrinājums, kas citos apstākļos sagādāja prieku. Dagam gājiens izrādījās sen nepiedzīvots, grūts un asiņains darbs. Meiča locījās un izvairījās no ērkšķainiem zariem jaunas kaķes veiklībā. Dags lauzās uz priekšu kā bruņu mašīna, locekļiem kustoties līdzīgi klumzīgiem klaņiem. Viņa rokas un seju plosīja mežarožu ērkšķu zari kā ecēšas; kazenāju dzelkšņi dūrās cauri biksēm, kapādami kāju ikrus un gurnus, bet viņa būte nu reiz bija sadalījusies it kā divi daļās — miesa vaidēja par sevi, bet dvēseie bija tik pilna trauksmes, bailu, līdzjūtības un visvairāk gan — tumšas neziņas, kas notiks un ko pats pasāks, ka ķermeņa ciešanas šķita nejūtamas.

Kad viņi sasniedza slāņa galu, kur gar kupra slīpumu atklājās ērti un tīri klints slāņu kāpšļi, Kēte atskatījās, un mirkli melnajās acīs uzdzirkstīja izsmiekls. Kā steigdamās to noslēpt, viņa ātri izvilka mutautiņu un pasniedza Dagam, gluži līdzcietīgi piezīmēdama:

„Neieradušam te grūti . . . Noslaukiet seju . . . Asinis."

Viņa redzēja arī tā savainotās rokas, bet kāda brīdinātāja balss aizliedza ļaunu priecinu. Nekā vēl nevarēja zināt, vai tur noasiņo ienaidnieks vai glābējs.

Dags saņēma mutautiņu kā dievgaldnieks Kristus maizi no mācītāja. Tikko meiča aizgriezās, lai dotos tālāk, viņš noglabāja drāniņu krūšu kabatā un, izvilcis savējo, satraukumā rokai šad tad iedreboties, rausa nost no vainām retas asins piles un sviedru straumes. No nepierastā gājiena un svešā pārdzīvojuma sirds leca un dimdēja, bet Kētes zīda mutautiņš, likās sildām un spārnoja iztēli, un šaubas, ko iesākt ar Metuzālu, Dagā kusa un zuda. Pamazām soļojot lejup, pakaļ meičai, redzot viņas lokano augumu, kustību sparīgumu un lepni atmesto galvu, viņš nespēja iedomāties kļūt par tās nelaimes cēloni. Dags reiz par visām reizēm bija gatavs ciest, klusi cerot, ka dzīvi allaž aizvirza īstajā vietā kāds cilvēku paredzējumiem nepakļauts brīnums. Tā, nesakarīgi pārspriežot, pašam sāka likties, ka tas, kas Kētes vēstulē redakcijai bija teikts par meliorācijas uzņēmēju, īstenībā bija svētīgs notikums, liecinot, ka Kēte savās dziļākās jūtās vēl ir svaidīga un neskaidrībā, kas labs, kas nederīgs.

— Mans Dievs, — Daga solis drusku piemetās uz vietas; skatiens uzlaidās augstu debesīs līdz saulei, — ja garajai sarkanmatei izdotos man palīdzēt. Ja Kēte tikai drusku sāktu sajust pret mani draudzīgas jūtas! Gan pierādītos, ka esmu viņai derīgāks par katru citu. — Kautrīgi nolaidis acis, viņš kāpa lejup, domās skaidams Mūsu tēvs, un atjaunotā nesaprašanā gudrodams, ko un kā, un kas tagad iesākams?

Tikuši šaurajā pludmalē, kur zem sandalēm juka rupja smilts, grants oļi un kaļķakmens šķembas, Kēte bez šaubīšanās izvēlējās dziļāko dobumu nogāzes pajumē, kur plakani akmeņi, salikti viens uz otra sēdēšanai un zemē izmētātie košļājamās gumijas, sukreņu un šokolādes papīrīši, kā arī viens otrs cigarešu gals, skaidri liecināja, ka arī Metuzāla Gerrika valstības izpildvara nav gluži bez vainas.

„Gribat sēdēt?" Kēte pievērsās Dagam, noskatīdama to šaubīgi un neslēptā neziņā.

„Nezinu," viņš apjuka, pamīņājās, bet no piepūles pilnā gājiena kājās jau šķita iecērtamies kā enkuri. Viņš uzmanīgi uzspieda mīkstumus uz vēsā akmens. Bet tikko viņš sajutās mierā, viņu sagrāba bailes no nākamajiem mirkļiem. Pašam nemanot, cik to atļāva resnais kakls, galva tiecās noliekties lejup, un uzmācās grūti savaldāma vēlēšanās raudāt par to, ka viņi abi te nav ieradušies aiz brīvas gribas pat ne tik daudz, lai varbūt tikai patērzētu par šo un to, kā tas bija ļauts tiem, kas te bija grauzuši sukrenes. Izmisumā viņš paslepus pablenza Kētē, kas (laikam drošības pēc! — viņš vēl vairāk sarūgtināts iedomājās) nesēdās blakus, bet palika stāvam, atspiedusies pret klinti, un nedzīvajā, pelēcīgajā dobuma gaismā, ar saviem melnajiem matiem un spoži dzeltēno tērpu, atgādināja koķetu čigānieti no kādas krāsu filmas. Viņa kodīja lūpu, un visa tās būte bija tramīga, pat miera stāvoklī likdamās pulsējam acij slēptā kustībā.

Kētē cēlās spīts, pašai nezinot pret ko, un domas iedēja sajūta, ka resnais tikai veikli izlicies un jau iemānījis viņu lamatās. Niknā izaicinājuma kārē viņa instinktīvi pagrozīja vidukli un gurnus, kā virves dejotāja.

„Nu?" paklusi ieteicās, nespēdama vairs ilgāk paciest klusumu.

Viņš pacēla pretī baisu skatu, uztrūcies no izmisuma un apjucis. Mute kļuva sausa, un Dags pāris reižu norija tukšu gaisu.

„Es nezinu, ko un kā lai iesāku?" viņš stomījās bezgala nelaimīgs. „Bet — saprotiet . . . Man jūsu tēva kungam — ziņojums . . . Nedēļas preses pārskats un . . . Esmu visu nakti aizvadījis dzīvās šausmās. Nevaru iedomāties, kā lai to izdaru?" viņš izdabūja tik grūti, it kā sirds gatavotos lūzt.

„Preses pārskats?" viņa atkārtoja bez skaņas. Gražība zuda. „Kas tad tur man." ieteicās vienaldzīgi, bet vārdi zuda turpat pie lūpām. Kļuva karsts, un meitene atgrūda atpakaļ tērpa īsās piedurknes, it kā ar to būtu padarīts kas ļoti izšķirīgs. Bet piedurknes atgriezās vietā, un Kēte piebilda pēkšņās dusmās stingri un nedraudzīgi: „Jā, kas tur man?"

Šis nīgrums piespieda Dagu kaut ko iesākt. Viņš bezspēcīgi izvilka no kabatas salocītu laikraksta lapu un, atkal vairākkārt norīdams tukšu kumosu, neskatīdamies, sniedza meitenei.

„Vai jūs zināt kaut ko par to?" Balss slāpa, sirds trakoja, seja laistījās sviedros.

Kētei sakniebās dūres. Viņa valdīja sevi un piespieda vilcināties ar atbildi.

„Jums tikai vajadzētu pateikt man, ka nezināt nekā, un no manis būtu novelts milzums bēdu."

„Par ko jūs bēdājaties," viņā spītīgā neuzticība zuda, pēkšņi saprotot, ka beidzot nostādīta aci pret aci ar briesmām. Mēles galiņš mitrināja lūpas.

„Es negribētu, ka jums uzbruktu kādas nepatikšanas," viņš salika rokas kā lūgšanai un bērnišķā kautrībā piezīmēja: „Jūs nezināt, kā es gribēju jūs pasargāt no ļaunuma."

„O," Kētē kaut kas sāka it kā dejot, „o." Viņa valdīja līksmi, un gaidīja, vai viņš neteiks vēl kaut ko tādu — tik labu. Piepeši Daga vārdi viņu glāstīja, un acis skraidīja, ātriem skatiem pētīdamas milža bezveidīgo seju. Viņa roka ar laikraksta lapu bija noliekusies un palikusi nekustīgi uz viena ceļa.

„Jūs esat labs, Dag," Kētes vārdi kļuva skanīgi un maigi.

Viņš, briesmīgi nelaimīgs, pavērās meičā savainota dzīvnieka acīm.

„Kaut jūs zinātu, Kēt, kā es vēlētos būt labs pret jums," balss trūka un vaidēja.

„Dag," Kēte atsaucās starojot — likās — laimē, un draudzīgi nosēdās viņam blakus, „mēs varētu it labi saprasties. Esmu tik vientuļa."

„Es ar," viņš pārsteigts izdvēsa.

71. turpinājums

NOKAVĒTA J…

…25 GADI AR TAUTAS DZ…

51. turpinājums

KNUTS LESIŅŠ

PĒDĒJĀS M…

Latviešu sveiciens Norvēģijas karalim

O s l o. Arī mazā latviešu kolonija Norvēģijā piedalījās mirušā karaļa Hakona izvadīšanā uz mūžīgo dusu. Jau pirms izvadīšanas no pils tur vainagus nolika dažādu zemju oficiālie pārstāvji, pašu norvēģu organizācijas un amatpersonas. Latviešu kolonijas vārdā vainagu ar Latvijas krāsu lentu nolika Latvijas ģenerālkonsuls A. Vanags, asistējot medicīnas studentei Zariņai un ģimnazistam Ziediņam. Jaunieši bija tērpušies tautas tērpos. Pāri Latvijas krāsu lentai norvēģu valodā bija rakstīts: „Dziļā pateicībā Latvijas emigranti Norvēģijā", un uz otras lentas latviski: „Dusi saldi". Par vainaga nolikšanu pilī pie aizgājušā valdnieka šķirsta rakstīts arī norvēģu presē. Lielajā laikrakstā „Aftenposten" ievietots uzņēmums ar attiecīgu parakstu, bez tam no redakcijas vēl pievienoti komentāri, ka taisni Hakona laikā Norvēģijā uzņemti vairāki neredzīgi un ar tuberkulozi slimi latvieši no DP nometnēm Vācijā. Tāda bijusi karaļa vēlēšanās. Bez tam piezīmēts, ka Latvijas ģenerālkonsuls A. Vanags ieradies Norvēģijā vienā gadā ar nelaiķi Hakonu — 1905. g. 1. oktobrī notika karaļa izvadīšana uz Akerhus cietoksni Oslo, kur viņu apbedīs blakus agrāk mirušajai karalienei. Bērēs piedalījās 5 karaļi, vairāki prezidenti un liels skaits valdību pārstāvju.

Osv. Akmentiņš

ZIEDOSIM APRŪPEI!

DAUGAVAS VANAGU ZIEMASSVĒTKU ZIEDOJUMU VĀKŠANAS AKCIJA PALĪDZĪBAI EIROPĀ UN DZIMTENĒ NOTIKS NO Š. G. 1. LĪDZ 31. OKTOBRIM.

DV ASV valde lūdz nodot ziedojumus DV apvienībām un kopām, bet kur tādu nebūtu, ar pateicību tos saņems DV ASV valde uz kasiera P. Ozoliņa vārda, 4337, W., Maypole Ave., Chicago, Ill., USA.

Mūsu laikraksta pārstāvis

ANGLIJĀ

G. Zariņš, 11 Alexandra Gdns, London, N. 10. Tel. TUD 0871,

pieņem un sniedz informāciju, pieņem jaunus abonentus, kā arī abonomentu pagarinājumus.

NOKAVĒTA JUBILEJA

25 GADI AR TAUTAS DZIESMĀM SIRDĪ

Gatavojoties 1958. gada dziesmu svētkiem, Nujorkas latvieši kļuvuši tik mūzikāli ,ka dziesma un dziedāšana ir ne tikai galvenais sarunu temats ,bet arī koncertu rīkošanu nākamajā sezonā nujorkieši sprauduši vai par galveno uzdevumu .Sākumu tam deva nupat notikusī LU dibināšanas atcere, kur prof. P. Sakss savai akadēmiskai runai bija izvēlējies tematu: „Dziesma, kā tautas dzīves faktors."

Divas nedēļas vēlāk Carnegie Recital Hall telpās (13. oktobrī, plkst. 20.15) DV apvienība Nujorkā, Kanadas latviešiem par sirdsēstiem, atzīmēs viņu vidū dzīvojošās dziedātājas Elfridas Karlsones-Bērziņas 25 gadu dziedātājas karjēras jubileju. Š. g. 21. aprīlī, pat pašai jubilārei nemanot ,bija pagājuši 25 gadi ,kopš toreiz starptautiski slavenā latviešu sportiste Elfrida Karlsone-Kukaine sporta laukumu bija pārmainījusi pret rampas gaismu, lai kā M. Grīnbergas audzēkne jau ar pirmo koncertu Latvijas konservātorijā iekarotu stingro kritiķu vērtējumu: „E .Karlsone latviešu tautas dziesmas dziedāja ne sliktāk kā Malvīne Grīnberga." Varbūt tas bija kritiķu dots avanss ,bet tas šajos gados ir sen izpirkts ar neskaitāmiem koncertiem dzimtenē, trimdas bēgļu nometnēs ,un daudzu lielu tautu koncertzālēs skandinot mūžam jaunās un skaistās latviešu tautas dziesmas.

Rīgas prese tagadējās jubilāres pirmo koncertu atzīmēja kā izcilu uotikumu .Vislielākos pamudinājumus jubilāres mākslinieciskajā dzīvē deva prof. Jāzeps Vītols Detmoldā .J. Vītola vārds nozīmēja daudz, tas deva drosmi un enerģiju. Arī M. Grīnberga ar savu padomu un ierosmi bija klāt mākslinieces vēlākajā dzīvē. Dziedāts ir Londonā, Kanadā angļu publikai, kas bija ļoti sajūsmināta par latviešu tautas dizesmām. Daudzi koncerti Toronto latviešiem, it sevišķi kopā ar komponistu Jāni Kalniņu.

Savam jubilejas koncertam mākslniece izvēlējusies plašu (24) un grūtu tautas dziesmu programmu. Dziesmas līdz šim reti atskaņotas. Lielais vairums nedzirdētas. . . Tur ir H. Berino aranžētas un māksliniecei veltītas tautas dziesmas — cikls (Koklīte skanēja, Smalka zelta lietiņš lija, Puiši, puiši ,kas tie puiši). Tur būs Jāņa Kalniņa 3 tautas dziesmas, A. Jēruma (Pūti, pūti, ziemelīti). Mākslniece uzsver 5/8 takti latviešu tautas dziesmās, kas nav pazīstama citām tautām. Tāpat koncertā būs E. Dārziņa ,J .Vītola u. .c komponistu mazāk dzirdētas dziesmas. Klausītāji dzirdēs arī māksliniecei veltītu M. Grīnbergas dziesmu. .

Runājot par mākslinieces „hobijiem", bez vilcināšanās atklājas, ka viņas „hobijs" arī tagad ir mūsu jaunatne .Jaunatne viņai mīļa kļuvusi ne tikai no skolas un sportistes gaitām, bet vēl vairāk no viņas paidagoģes darba universitātē Londonā. Jauniešu vidū, pat starp 5-7 gadīgajiem ,viņa jūtas „kā savās mājās". Cik māksliniece ātri prot iegūt jaunatnē draugus, jāpabrīnās — atliek tikai viņai parādīt kādu jaunieti, lai jau pēc dažām minūtēm būtu nodibinājusies apbrīnojama draudzība. Šajā jaunatnes, tēvu zemes un tās gara mantu mīlestībā māksliniece arī galvenokārt gaida savā jubilejas koncertā latviešu jaunatni, lai tā redzētu ,cik skaistas un vērtīgas ir latviešu tautas dziesmas. Nujorkas latviešu sabiedrība ir lepna, ka viņai ir gods sveikt slaveno mākslinieci viņas sudraba jubilejā. Šo interesi apliecina necerēti dzīvā interese par biļetēm, vēl pirms koncerts tika izsludināts presē. (Nedaudzas biļetes dabūjamas vēl pie DV apvienības Nujorkā pr-ka Artura Valtera: 537 Herzl St., Brooklyn 12. N. Y. Tel; HY —8-8073).

L. Rumaks.

AP 100 APMEKLĒTĀJU PIEDALĀS J. CĪRUĻA GLEZNU IZSTĀDES ATKLĀŠANĀ

Bostonā, J. Porieša mākslas salonā, 29. septembrī notika gleznotāja Jāņa Cīruļa pirmās gleznu izstādes atklāšana. Sabiedrībā šis pieteiktais notikums bija radījis uzmanību, jo to liecināja kuplais izstādes apmeklētāju skaits. Piekto izstādi rīkojot, J. Porietis ar saviem palīgiem bija krietni pārveidojis un uzposis savu pasākumu, kas radīja labu priekšsajūtu un deva noskaņu izstādei.

Mākslinieks izstādījis 33 darbus, visus temperas technikā, glīti ielogotus. Izliktie darbi pauž lielu rūpīgumu un augstu klasi. Viņš ir reālists ar simbolisku noslieci, kas īpaši akcentējas kaŗa un bēgļu skatos, pa daļai arī Laplandes lapkritā. Viņa gleznās mijas aukstie un siltie toņi. Tur ir spēcīgi zilais, kas dveš mums pretī ziemas saltumu, bet tur ir arī siltās krāsas - dzeltenais un pelēkais. Mākslinieks Norvēģijas kalnus nezīmē grafiski, bet cenšas aptvert vielas smagumu — kalnu varenību. Katrā ziņā J .Cīrulis, kas atklātībai maz stādījies priekšā ,ir nobriedis spēcīgs mākslinieks ar savu vārdu. Izstādei viņš izdevis glītu katalogu ar ziņām angļu valodā.

Izstādē bija ieradušies lietuvju viesi Dr. B. Mickevičius un Keleivis redaktors Sondas, arī diezgan daudz amerikāņu. Izstādi atklāja no Nujorkas atbraukušais prof. A. Annuss. Izteiksmīgā runā viņš pasvītroja, ka Bostonā ir radīts kontakts starp mākslinieku un mākslas patērētāju. Pat dzimtenē izstāžu atklāšanā ne vienmēr bija tik daudz publikas kā šodien. Tā ir laba zīme, ka mēs esam dzīvi un īpatnēji. Mūsu māksla ir vienreizēja, un lielajā mākslas mozaīkā tai ir noteikti sava vieta. Pakavējies vēl tuvāk pie J. Cīruļa gleznām ,profesors izteicās, ka latviešiem šai brīdī ir vēsturē vienreizējs stāvoklis: Latvijai ir tik daudz kultūras koloniju, kas garīgi dzīvo ar dzimteni, bet pasaulē rāda latviešu mākslu. Par šo stāvokli mums nav ko noskumt, bet mums ir izdevība pakalpot savai tautai, kas — miera apstākļos nekad tā nebūtu iespējams. Mums ir arī jauni mākslinieki — kā, piem., Čikāgas grupa, kur amerikāņi viņus atzinuši, dodami lielas stipendijas Eiropas ceļojumiem.

Savus vārdus teica arī J. Cīrulis, īsumā pastāstīdams par bēgļu laiku Kurzemē ,par Skandināvijas iespaidiem, kur kalnos nav redzējis horizontu, kur apmulsis dabas priekšā. Viņu telegrafiski sveicināja prof. J. Kuga, bet ziedus no Stokholmas bija sūtījis bij. šefs Dr. Gesta Bergs ar kundzi, „kurzemnieki" no Kanadas u. c. Blakus telpās mākslinieka dzīves biedre Marta bija klājusi galdu, kur viesiem pasniedza labu vīnu un cepumus.

Osvalds Akmentiņš.

Andrievs Salmiņš

APVĀRSNIS

Man apvārsnis vienmēr pa priekšu iet,
Manas kājas nevar apvārsni sniegt,
Zemes malā stāv mūžība,
Vientuļa,
Kā izkapts kvēļu malā
Un debess nebūtību dala . . .

Amerikas angļu valodas īpatnības

„A Dictionary of American-English Usage" by Margaret Nicholson based on Fowler's Modern Englisch Usage. Publ. by Oxford University Press, 1957.

Šī vārdnīca kopš tās pirmizdevuma 1926. gadā ir bijusi nesamaksājams palīgs visiem tiem, kas vēlas angliski pareizi un precīzi runāt un rakstīt. Fovlera grāmata no jūdzīgiem izdevumiem atšķiras ar savu humoru, un to atzīst par vienu no labākajām .

Kopš tās iznākšanas pirmizdevumā veselā virkne grozījumu ir ietekmējusi angļu valodas lietošanu, un daudzas īpatnības amerikāņu runās un rakstos ir ieguvušas savas pilsoņu tiesības, kaut gan Fovlers tās pirmsākumā neatzina.

Tāpēc radusies vajadzība amerikāņu lasītāju vajadzībām publicēt šo grāmatu, uzņemot amerikāņu rakstības, izrunas un vārdu lietošanas variantus, kā arī jaunus vārdus, ko Anglijā tā Amerikā un kas tagad kļuvuši visai parasti.

Autorei ir ilggadīga un praktiska pieredze angļu valodas stila un lietošanas jomā. Viņa agrāk vadījusi Oxfords University Press angļu gāda nodaļu. Viņa sadarbojusies ar autoriem un redaktoriem rediģējot izdošanai paredzētos manuskriptus. Viņa arī pati sarakstījusi vairākas grāmatas un vēlāk Mekmillena apgādā kontraktu un autoru tiesību nodaļu.

Latviešu lasītājiem, kas pēdējos gados bas angļu valodas zināšanas un spēj mus angliski, grāmata var būt neatsvarams palīgs tālākai angļu valodas zināšanu papildināšanai, ,īpaši tādiem latviešiem, kam jāpelna sava maize angļu valodas zināšanām. Grāmatas cena — $5,50 ir visai mērena jo tai ir 671 lp.

B.

Kultūras apskats

● **Komponists Helmers Pavasars nesen pabeidzis plaša apmēra darbu korim „Sub sondere" ar K. Kundziņa tekstu. Kompozīcija rakstīta ar ērģeļu pavadījumu, un to šis jau iestudēt Toronto 1. ev.-lut. draudzes koris komp. T. Keniņa vadībā, savam kārtējam koncertam.**

LONDONAS PORTRETI

TICĪBAS APLIECINĀJUMS MŪZIKĀLĀ DZEJĀ

DZIEDĀTĀJA GAIDA TRĒZIŅA

Londonā ir iestājies rudens. Cauri ielām klīst blāva migla, un vēji trenkā kritušās lapas. Pāri gājēju galvām, puskailajos koku zaros un elektriskajos vados skan dīvaina mūzika. No daudzajām baznīcām, baznīciņām un to zālēm skan garīgas mūzikas akordi. Neskaitāmie Londonas koŗi jau tagad sāk gatavoties lielajam Kristus dzimšanas svētkos. Koŗu balsis jaucas ar ērģeļu varenām dūkšanu un caurvij visam virmo solistu balsu sudrabs.

Pēcpusdienā ,kad dodos apmeklēt Gaidu Trēziņu, vai pareizāki sakot Gaidu — kā viņu sauc visas Anglijas latvieši, migla un lietus ir pārveidojuši Londonu sejā. Vēl tikai vakar mirdzēja saule un lika domāt par zeltainajām rudens dienām mājās — tagad viss kļuvis ikdienišķi londonisks.

Stamforda kalna rajonā, kur kādreiz Viljams Iekarotājs sakāva vikingus, nelielā šķērsielā, kuras galā atrodas katoļu baznīca ar torņiem, kas atgādina Parīzes Dievmātes katedrāli, dzīvo šī Londonas latviešu dziedātāja. Satiekoties ar Gaidu man vienmēr ir bijis jādomā ,kas saista vairāk — vai tā ir viņas dziedātājas slava, vai isteni siltā, vienkāršā un klusi starojošā personība. Vienalga, kur — ielas kņadā, latviešu sarīkojumos, vai uz koncerta estrādes — vienmēr viņa ir plūst šī dziļi cilvēciskās personības jausma, un varbūt tieši tas ir iemesls, kādēļ Gaidu tik daudz aicina dziedāt latviešu sarīkojumos. Ir pat tā, ka viņa ir ne tikai Londonas, bet visas Anglijas latviešu cienītākā un populārākā dziedātāja, bet bez savas personības šarma Gaida nebūtu Gaida, lai kādus dziedāšanas panākumus viņa arī iegūtu.

Un tad mēs runājam par dziedāšanu, Londonu, pagājušiem laikiem un nākotnes nodomiem. Dziedātājas acīs ir skumjas, jo tikai pirms nedaudzām nedēļām viņa ir pazaudējusi savu tēti, kas ar savu sirsnību un izpalīdzību bija kļuvis par neatņemamu Londonas latviešu daļu.

Daudzas latviešu mākslinieku gleznas, klavieres un oguvīns rada pagājības gaisotni, ko ietraucēt Londonas mūzikai nav lemts ielu kņadā. Bet kluso un sirsnīgo balsi Gaida klausītāju vada pa aizgājušajiem laikiem — Latvijas konservātoriju ,Nacionālās operas kori ,Rīgas radiofonu; Vācijas angļu zonas latviešu mākslas Meku — Mērbeku, daudzajiem koncertiem kopā ar Jāni Niedru, Nik. Kreišmani, Vold. Meļķi, kā arī panākumiem ar latviešu dziesmām Ķelnes radiofonā un beidzot ierašanos Anglijas salā; pirmo gadu provinces pilsētā Koventrijā un daudzajiem koncertiem, kuŗu skaits tagad sen jau pārsniedz simtu. Par lielisko latviešu dziesmu triumfu Alberta hallē, kad visas Anglijas latviešu koŗus diriģēja nelaiķis Teodors Reiters, un visā 8000 sēdvietu lielajā zālē nebija nevienas brīvas vietas .Kad jautāju dziedātājai, kādēļ viņa izvēlējusies Londonu par savu dzīves vietu, Gaida smaida un saka: „Kur gan citur lai apmetas cilvēks, kas mīl mūziku — Londona taču ir vismūzikālākā pilsēta"

Un kad es domāju par šiem vārdiem, man nāk prātā neskaitāmie koŗi un mūzikas biedrības. Daudzie koncerti un ielu dziedātāji . . . Ielu dziedātāji nav retums nevienā lielpilsētā, bet tie parasti dzied lētas dziesmiņas ar sentimentāliem tekstiem — ne tā Londonā. Šeit ielu dziedātāji dzied lielāko tiesu korāļus ,garīgas dziesmas un sēras ielu balādes, kuŗu dziedāšana izvērtīsies par īstenu mākslas nozari .Tanīs plūst un virmo lielās pilsētas sirds.

Kopš 1948. gada Gaida ir Anglijā un šajā laikā daudz paveikts, ne tikai koncertējot, bet arī daudz kas iegūts mācoties. Pašreiz dziedātāja atradusi skolotāju bijušās Sadlera Velsa operas skolas vadītājas Džonas Kross personā. Mācīšanās un koncertēšana ir saistīta ar lielām grūtībām un atteikšanos — māksliniece strādā maizes darbu „pērlīšu rūpniecībā", bet pirms tam viņa strādājusi fabrikās, mazgājusi grīdas slimnīcā, u. t .t., bet viss tas tomēr nav varējis nokaut dziesmas garu.

Šis pats dziesmu gars bija tas, kas palīdzēja veidot Gaidas patstāvīgo koncertu šā gada maijā ,kad viņa ne tikai atklāja savu dziedātājas personību, bet pierādīja ,ka tikai nepārtrauktos meklējumos un jaunos atklājumos slēpjas panākumu atslēga. Dziedātājas programma ietvēra Gluku, Šubertu, Šūmani, Honegeru, Richardu Štrausu un mūsu Jāzepu Vītolu .Ja kritiķi apgalvoja, ka Gaidai vistuvākie ir Šuberts un Šūmanis, tad varbūt klausītājam vislielāko pārdzīvojumu sagādāja Honegera „Trīs psalmi, kur dziļais reliģiskais pārdzīvojums savīts ar fantazijas trauksmaino lidojumu. Runājot par garīgo mūziku, dziedātāja pati apgalvo, ka viņai arvien tuvāka kļūst šī mūzikālā ticības apliecināšana. Šajā sakarā nāk prātā lielā reformātora Mārtiņa Lutera vārdi:

„Otrā vietā pēc reliģijas stāv mūzika, vienīgā māksla, kas satrauktai dvēselei dod mieru; šī ir viena no skaistākajām un lielākajām dāvanām, kādu Dievs ir devis cilvēkam."

Un kas gan vairāk varētu atbilst Gaidas personībai, kā garīgās mūzikas vienkāršība un varenība? Ja viņu apzīmē par mūsu „Lieder" dziedātāju, tad, uzšķirot mūzikas vārdnīcu, mēs atrodam sekojošu definīciju vārdam „Lieder" — „Dziesma, kur vārdi predomi-

(Turpinājums 8. lpp.)

Gaida Trēziņa ar savu pavadītāju.

Jāņa Kalmītes vinete.

51. turpinājums

Linards pasmaidīja. „Ja jūsu atmiņa ir ļauna manu pārmetumu dēļ par jūsu rakstiem, pacentieties aizmirst. Ja tā ir vāja, jūs nederat notikumu vērtēšanai, nevarat teikt, kas dedzināms, kas nicināms."

„Es jūs nenicinu, arī neatceros, kā kāds maks būtu pārvietojies jūsu kabatā."

„To jūs nevarat atcerēties, nebūdams klāt, un solidākā versija bija tāda, ka esmu pārvietojis kollēgas naudas maku savā kabatā, lai viņu neapzagtu citi šaubīgi ļautiņi, vēl solidāka versija ir, ka viņš to pārlika manā kabatā, domājot, ka nemanu, un cerēdams atgriezt mani pieklājīgākā sabiedrībā ar zināmu spiedienu. Vai ir iespējams ar nemorāli radīt morāli?"

Ārens pavaikstījās jokdarīgi. „Labs nodoms nav sodāms . . . Es nezinu, kā šai konkrētajā gadījumā tas noticis, un tā kā viens un tas pats naudas maks ceļojis no vienas kabatas otrā, trešām personām neesot klāt, un nevienam neieinterētam nezinot, kā tas noticis, jāspriež formāli: kam ir klāt paša nenopelnīta nauda, tas ir zaglis, ja naudas īpašnieks viņu apsūdz par zādzību un ja konstatējams piesavināšanās fakts."

„Ļoti pareizi, kungs Āren, un ar to sākas visas mūsu nelaimes. Boļševiki saka, ka pie daudziem cilvēkiem atrodas viņu pašu nenopelnīta nauda, un tādēļ viņi tiesājami kā zagļi un smagi kapitālisti, izsūtāmi un sodāmi."

Ārens drusku apmurga. „Es negaidīju, ka jūs gribat iegriezt lietas tādā plāksnē . . . Katram skaidrs, kas ir boļševiki!"

„Nez vai?" atņirdza Linards. „Varētu būt dažādas teorijas, pēc manas, piemēram, katrs, kas liedz nodzerties otram pie nesaindētas akas, ir boļševiks, tādēļ šī ideja tik bīstama un atrod „visur piekritējus"."

„Tā ir jauna teorija, jūs žonglējat," piezīmēja Ārens. „Ja kaut kas ir iznīcināms, tas jāiznīcina."

„Vispirms mūsos," teica Linards.

„Ārij! Mums būtu jāiet mājās," teica māsīca, kas tikai pa pusei sekoja Linarda un Ārena strīdiem, noskatīdamās, ka Ārija un dzejnieks tāpat tiem nesekoja, pusčukstus un smaidīdami pārrunādami acīmredzami saistošākas lietas.

„Jā, kungs Maldav!" piecēlās Ārens. „Kaut šīs problēmas būtu interesantas, mums beidzot jāpateicas jums par viesmīlību un jāļauj jums izgulēties, ar labu nakti."

„Izgulēties ir ļoti mietpilsonisks izteiciens," iesaucās dzejnieks, „tas ir ļaunākais, ko varam namatēvam novēlēt. Teicamāk būtu, piegriezt viņu pie kāda porta. Jūs abi ejiet, mēs ar Āriju sekosim . . . Man ir nakts atļauja, Zīles jaunkundz," viņš mierināja māsīcu, „nekur nenoklīdīsim."

Linards atkal novadīja abus viesus līdz apakšējām durvīm, atvadīdamies no Ārena ar pastiprinātu rokas spiedienu, kā uzsveŗot, ka viss runātais ir tikai runas un nekas vairāk

Ārens pēkšņi saņēma viņa roku vēl stingrāk un nelaida vaļā, runādams:

„Jūs nekā nesakāt, bet spiežat manu roku stingrāk, kā atvainojoties.

Ja jums tas patiesi būtu izdevies — mani apvainot, ar rokas spiedienu nebūtu līdzēts. Bet es to pieņemu kā jūsu labās gribas apliecinājumu: man īstenībā neko ļaunu nedarīt.

Es neļaunojos par jūsu uzklupienu manam rakstam ,domas man varētu būt drusku citādas, bet — kā minējāt, manas domas nav svarīgas. Un jums nebija svarīgi mani iznīcināt: es to sapratu kā blakus uzbrukumu, lai novirzītu uzmanību no kādas situācijas, kas laikam bija jūsu šīvakara mērķis, bet kas kļuva drusku neērta vismaz diviem cilvēkiem; viņi ar reizi nevarēja atgūties, vai par satikšanos priecāties, vai skaisties, varētu sākt strīdēties, pārprast viens otra nodomus, iejaucot mūs visus nelabā notikumu virknē . . . Tā es sapratu, ka biju izvēlēts par māņu mērķi jūsu uzbrukumam, un centos pat veicināt jūsu niknumu, lai Andrejam būtu iemesls vicināt starp mums malkas pagali!

Vai nav labi tā? — Starp citu, nāciet līdzi, pavadiet mūs kādu gabalu, jums tik un tā nekur nav jāsteidzas."

Viņš pavilka Linardu pāri slieksnim ar to pašu nepārtraukto atvadu rokas spiedienu, kam Linards nepretojās, soļojot abiem palēnām līdzi.

„Maldava kungam vēl palika divi viesi . . . " uzmanīgi ieminējās jaunkundze Zīle.

„Patiesi viņam palika divi pāri," smējās Ārens, „un liekas, ka par to viņš nemaz nejutīsies nelaimīgs, vismazāk viesi, kamēr namatēvs mūs pavada.

Vai gribat pārvērsties no māsīcas krustmātē?" turpināja zoboties Ārens.

„Krustmāšu gādīgumā ir allaž kāda daļa greizsirdības un tam jūs nemaz neesat piemērota: ne pārvērsties krustmātē, ne kļūt greizsirdīgai uz dzejnieku, pie tam soļojot starp tādiem puslīdz nobriedušiem pavadoņiem kā es un kungs Maldavs. Mēs gan neesam dzejnieki, bet arī varbūt ne gluži zemē metami, ja pat sākam viens ar otru strīdēties.

Paskatīsimies mēsnesnīcā un atcerēsimies kaut ko no jaunības — domāju no agrās jaunības," viņš papildināja, paškiedēdams jaunkundzē, kas, droši vien, būdama laba skolotāja, bija nokavējusi dažus gadus, kad pieklīst labi vai slikti vīri.

Viņa pasmaidīja, uzņemdama drosmīgi visu ,ko no Ārena runas varētu izlobīt, pat no viņa pēdējās piezīmes,

„Varbūt es gribēju tikai atgādināt, ka abi patīkamie un nobriedušie pavadoņi visu laiku turpina sarunāties, it kā es būtu ar apģērbu apvilkts gaiss un ka Ārijai vismaz pakavē laiku kāds gaisīgs dzejnieks, kamēr netieku pagodināta pat kā „māņu mērķis", ar ko Konrāds jūtas drusku izcēlies,"

„Piedodiet, es tiešām esmu bijis drusku nolaidīgs namatēvs," ierunājās beidzot Linards, „nenovērtēdams pietiekami jūsu pacietību, klausoties nevajadzīgās runās, nevajadzīgos trokšņos, plīstot nevajadzīgiem traukiem, nemaz nepajautājot, kā jums klājas."

„Pie visa tā jūs vēl kļūstat piedevām neinteresanti pieklājīgs, tāpat bez vajadzības, jo jūs jau mani neielūdzāt, un nebūtu pie jums ciemojusies, ja Gunārs nebūtu vedinājis līdzi Āriju. Un Ārija savukārt būtu palikusi pie manis, ja es nebūtu gājusi līdzi.

Tā — skatieties, kā patīk, es nemaz neesmu tik nesvarīgs loceklis dažu muļķīšu virknē . . . Piedodiet," viņa pavērās Linardā, „kaut kur šī virkne varbūt sākusies ar lielu gudrību, bet no mana viedokļa: esmu tikai zaudējusi dažas stundas un māsīcu."

„Te nu mēs beidzot dabūjām dzirdēt pelnīto," Ārens smaidot saskatījās ar Linardu. „Tādi mēs un mūsu darbi izskatās no konjaka un kaislību neietekmēta prāta viedokļa!

Bet, Anita, paskatieties no otras puses tikpat prātīgi: māsīcu jūs pazaudētu tik un tā, agri vai vēlu. Ja tas pagadījies dzejnieks, ko viņa savukārt nolēmusi pazudināt, tad tā ir Gunāra, vai teiksim, abu dalīta nelaime, kas tātad būtu pusnelaime.

Kungs Maldavs šovakar arī kaut ko pazaudējis, varbūt negribēdams sarīkot nekādu „trādiridi," tikai salikt lietas pareizā kārtībā, ko mēs pārprotam . . . "

„Es tikai nesaprotu, kā visu to var darīt bēru vakarā . . . " ar jūtamu pārmetumu ieminējās Anita.

Linards pasmaidīja, kulsēdams.

Ārens turpināja: „Maldavs ir ekscentriķis un rīkojas saisinātā laikā, kad bēres, saderināšanās un šķiršanās — viss notiek vienā laikā. Jo mūsu diena kļuvusi īsa . . . Un no Rīgas nekas nepaliks vairāk pāri kā mēnesnīca, īstenībā mūsu atmiņās . . .

Vai es neruņāju jums pa prātam, Maldav? Vai neesmu jūs sapratis? Neatbildiet labāk, jo jūs centīsities pateikt kaut ko āķīgu, un mums visiem vajag drusku miera, vismaz man . . .

Bet šeit ir mūsu dāmas dzīvoklis, ja nemaldos, Anita?"

„Nē, jūs labi esat iegaumējis adresi. Ar labu nakti, cienītie un nobriedušie pavadoņi!"

Viņa atslēdza ārdurvis un sniedza roku.

Ārens saņēma to pirmais, tai pašā laikā viltīgi paškielēdams uz Linarda pusi.

„Pēc visām jūsu ciešanām, mēs uznesīsim jūs augšā kā ar dzejas spārniem. Vai ne, Maldav?"

Linards atsmaidīja, saprazdams.

51. turpinājums

HAMILTONAS DAUGAVAS VANAGI
rīko
sestdien, 1957. g. 12. oktobrī, pl. 6,15 Royal Connaught hoteļa Šeraton zālē
GADA SVĒTKUS
Svinīgs akts. ◉ Priekšnesumi: piedalās sieviešu dubultkvartets „LĪGA" no Toronto. Saviesīgs vakars. ◉ Sākums pl. 8,00. ◉ Atspirdzinājumi. ◉ Babekas deju kapella.
Ieeja uz aktu pret ziedojumiem, saviesīgajā vakarā $1.50.
Apmeklēt lūdz DV

U L G I, Rūdolfa dēlu, S A L B E R G U
meklē māte Latvijā.
Ja kāds ko zinātu par minēto personu, lūdz rakstīt:
Z. Lejiņš,
103 Maitland St.,
London, Ont., Canada.

Dr. T. L. GRANOVSKY
ZOBĀRSTS-CHIRURGS
runā krieviski un vāciski
514 Dundas St., West
(Spadina stūrī)
Zvanīt EM 8-9038, Toronto

Frank Vass BA
ADVOKATS — NOTĀRS
455 Spadina Ave, Apt., 403
(College un Spadina ielu stūrī)
Tel. birojā — WA 2-6111
WA 2-6112, Toronto

Dr. Alexander Szatmari
nervu un noguruma slimības
288 St. Clair Ave., W. Toronto
Runas stundas no 2-7 pp. vai uz iepriekšēju norunu pa telefonu
WA 1-0556 vai MA 5243

Pudiņu un cepumu pulveri tikai no
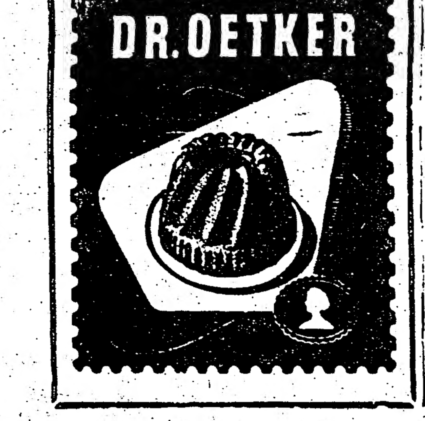

PHILLIPS' MILK OF MAGNESIA
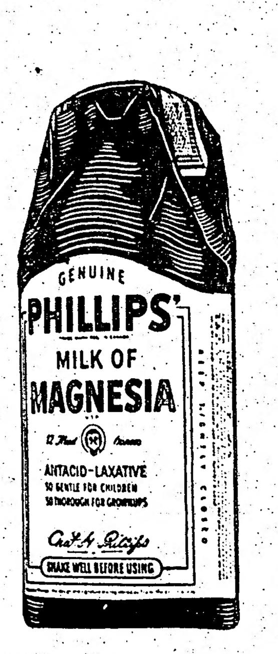

LABSAJŪTAS TRAUCĒJUMU NOVĒRŠANAI.
Magnēzija šķidrums palīdz daudz vairāk nekā laksatīvs. Palīdz atgūt labsajūtu, kā arī novērš traucējumus gremošanas orgānos.
4 unces 30 c
12 unces 60 c
(Parangsaiņojums)

MEDIKAMENTUS UZ BALTIJAS VALSTĪM AR GAISA PASTU NOSŪTA
HALLS DRUGSTORE T. KRAUMANIS
14 DIXON RD., Toronto 15, Ont., Canada, tel. aptiekā CH 4-5678, mājās CH 4-6107

Dr. ROMAN PNIEWSKY
Ilggadīgs prakst. slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē
Speciālists iekšķīgās, sieviešu un veneriskās slimībās
5587 PARK AVE, MONTREAL, P.Q., tel. HA 7628, Montreal.
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no 6-9 vakarā

Zobu ārsts Dr. N. NOVOŠICKIS
(Lietuvietis). Diplomēts Vācijā un Kanadā
345 Bloor St., W. (tuvu Spadina Ave.)
Zvanīt WA 3-2003 pēc norunas pp. un vakaros katru dienu
Runā vācu un slāvu valodas

PADOMI NAMAMĀTĒM

M. KRONE - BALDUMA

SALDĀS MĒRCES

Saldās mērces pasniedz gan aukstā, gan siltā veidā pie cepumiem, pudiņiem un uzpūteņiem. Mērces, kas ir kuļamas, jāliek vislabāk dubultvārītājā, lai nenosēstos un nepiedegtu. Visas saldās mērces var arī vienkāršot. Putu krējuma vietā ņemt vienkārši pienu vai arī daļu, un olu vietā — kartupeļu miltus vai saldo rīvmaizi.

DZELTENO PLŪMJU VAI APRIKOŽU MĒRCE

10 plūmes vai aprikozes, olu dzeltenumi, cukurs pēc garšas, mazliet kanēļa, ½glāze baltvīna, 1 tēj. kar. kartupeļu miltu.

Plūmēm izņem kauliņus un vāra mīkstas, tad izrīvē caur sietu, pieliek cukuru, vīnu, kanēli, olu dzeltenumus un kartupeļmiltus, kuļ ūdens peldē, līdz masa kļūst putojoši bieza.

CITRONU MĒRCE

100 gr. cukura ,1 citrons, tēj. kar. kartupeļmiltu, 2 olu dzeltenumi, ¼ ltr. baltvīna

Cukuru sakuļ ar citrona sulu un norīvēto mizu, pieliek kartupeļmiltus un maisot vāra ūdens peldē, tad pamazām pievieno baltvīnā sakultos olu dzeltenumus un kuļ, kamēr masa top bieza.

ĀBOLU MĒRCE

2 lieli āboli, ½ citrona miza, cukurs pēc garšas, 3 olu baltumi, 2. sausiņi.

Ābolus sagriež mazākos gabaliņos un vāra līdz ar cukuru, citrona mizu un sausiņiem. Kad āboli ir mīksti, izrīvē caur sietu. Pieliek saputotus olu baltumus un labi sakuļ.

ANANASU MĒRCE

1 mazāks ananass, ¼ ltr. ūdens, ¼ ltr. baltvīna, 3 olu dzeltenumi.

Ananasu nomizo, sagriež mazākos gabaliņos Pieliek cukuru un vāra vīnā ar ūdeni, kamēr mīksti, tad izrīvē caur sietu un atdzesē. 1 ēd. karotē vīna sakuļ olu dzeltenumus ,pieliek atdzesētai masai un kārsējot kuļ ūdens peldē. Ja vēlas, mazliet kuļot, var pievienot sakultu putu krējumu.

MANDEĻU MĒRCE

.50 gr. mandeļu, 1 ola, 2 olu dzeltenumi, 1 tējkar. kartupeļu miltu, ½ ltr piena, cukurs pēc garšas, mazliet vaniļas cukura.

Mandeles noplaucē, novelk mizu un sagrūž ar pienu labi smalki, sakuļ ar olu un olu dzeltenumiem, cukuru un kartupeļmiltiem. Kuļ karstā ūdens peldē. Ja vēlas, kuļot var pievienot mazliet putu krējuma.

KRĒJUMA MĒRCE

¼ ltr. putu krējuma, 3 olu dzeltenumi, ½ citrona miza, mazliet smalkā kanēļa, cukurs pēc garšas, 1 tējk. kartupeļu. miltu, 1 tējkar. sviesta.

Putu krējumu sajauc ar miltiem, sviestu, olu dzeltenumiem un pārējām piedevām. Kuļ karstā ūdens peldē, līdz masa top bieza.

RUMA MĒRCE

½ltr. baltvīna, 2 olu dzeltenumi, 2 olas, 3 ēd. kar. ruma, 1 citrona sula un norīvēta miza, cukurs pēc garšas.

Vīnu sakarsē un sakuļ ar olu dzeltenumiem un olām, pieliek pārējās piedevas un kuļ, karsējot ūdens peldē, līdz mērce ir vienlīdzīgi putojoša.

ŠOKOLĀDES MĒRCE

½ltr. putu krējuma, 100 gr. šokolādes ,3 olu dzeltenumi, 50 gr. cukura. Mazliet vaniļas garšai.

Putu krējumu sajauc ar olu dzeltenumiem ,pieliek sarīvētu šokolādi. cukuru un kuļ,karsējot ūdens peldē, līdz vārīšanai ,kamēr paliek putojoša bieza mērce.

ROZĪŅU MĒRCE

100 gr. rozīņu, ¼ ltr. sarkanvīna, 1 ēd. kar. sviesta un miltu, 1 citrona norīvēta miza, mazliet smalkā kaneļa. Cukurs pēc garšas.

Sviestu sakarsē katliņā, pieliek miltus un sautē gaiši brūnus, pieliek labi nomērcētās un nosusinātas rozīnes un karsē līdz rozīnes uzbriedušas ,tad visu pārlej ar vīnu un ½ ltr. glāzi ūdens. Pieliek garšvielas un cukuru. Uzvāra. Miltu vietā var ņemt attiecīgu daudzumu saldās rīvmaizes.

VĪNA PUTU MĒRCE

1 glāze baltvīna, 1 glāze putojošā vīna ,3 olu dzeltenumi, 2 olas, 100 gr. cukura, 1 citrona sula un norīvēta miza.

Olu dzeltenumus, olas, citrona sulu un mizu, cukuru un putojošo vīnu, karsējot, kuļ putojošā mērcē. pamazām pielejot baltvīnu. Mērce tūdaļ pasniedzama galdā.

APELSĪNU MĒRCE

¼ ltr. baltvīna pieliek 3 apelsīnu sulu un norīvētu mizu, cukuru pēc garšas. Uzvāra un ietumē ar saldo rīvmaizi.

FIRZĪĶU MĒRCE

Labi nogatavojušos firziķus vāra ar vīnu un citrona sulu, cukuru pieliek pēc garšas, pietumē ar kartupeļmiltiem vai ar saldo rīvmaizi. Pēc tam visu izrīvē caur sietu.

MARMELĀDES MĒRCE

2 ēd. kar. kādas no vēlamām marmelādēm, 1 glāze vīna, 1 citrona un 1 apelsīna norīvētas mizas, ½ tēj. kar. kartupeļmiltu, cukurs pēc garšas.

Marmelādi samaisa ar vīnu vai sulu un mizām, uzvāra. Pieliek 1 ēd. kar. saldās rīvmaizes un kuļot karsē, kamēr sabiezē.

JŪRAS TRANSPORTA ATPALICĪBA

„Tas, ka republikā trūkst vadoša centra. kāds būtu Latvijas jūras kuģniecība, ļoti slikti ietekmē ostu attīstību. Piemēram, kopš daudziem gadiem Baltijas jūras kuģniecība nevar atjaunot ārkārtīgi nepieciešamo 5. un 6. piestātni Rīgas jūras ostā. Pēdējā piecgadē Rīgas jūras ostā kravu apgrozība pieaugusi vairāk nekā 2 reizes, taču piestātņu fronte pat samazinājusies sakarā ar pirmās piestātnes nodošanu Baltijas jūras kuģniecības kuģu remonta darbnīcām. Līdzīgi ir arī ar ostas noliktavu saimniecību, kas šai laikā samazinājusies par 3 vienībām. Tā kā nav pietiekami garas piestātņu frontes, bieži vien kuģi spiesti nostāties reidā un gaidīt, kamēr varēs pietuvoties . . .

Visus šos sasāpējušos jautājumus republikas direktīvās organizācijas patlaban nespēj atrisināt jo šīs ostas tām nav tieši padotas. Tai pašā laikā Baltijas jūras kuģniecība stāv nomaļus no Latvijas ostu vajadzībām. Tikai ar Latvijas jūras ostu mākslīgo atrautību no sava ekonomiskā rajona kā arī ar Latvijas jūras kuģniecības trūkumu var izskaidrot to, ka pavisam nav pasažieru un kravas pārvadājumu pa Rīgas jūras līci un jūru uz mūsu republikas ostām. Ja agrāk, **buržuaziskās Latvijas laikā**, kad pat dzelzceļš netika pilnīgi noslogots, darbojās kravu un pasažieru pārvadājumu piekrastes līnijas, kas savienoja Rīgu ar Ventspili, Liepāju, Skulti, Pērnavu, Ainažiem, Roju Salacgrīvu u. c. punktiem, tad tagad šādu līniju nav, lai gan dzelzceļš ir arī automobiļu transports šajos virzienos ir stipri pārslogots. Pat būdama PSRS jūras flotes ministrijai pakļauta, **Latvijas jūras kuģniecība ,kāda agrāk pastāvēja,** varētu noorganizēt jūras kravu un pasažieru pārvadājumu iekšzemes mūsu ekonomiskajā rajonā . . ." (N. Žicharevs, Rīgas jūras ostas pr-ka vietnieks, „Cīņā" 25. 6. 57.)

Rīgas jūrskola

„To nodibināja tad, kad LPSR bija savā jūras kuģniecība. Skola sagatavo ierindas kadrus: matrožu, mašīnistus un kurinātāju. **Latvijas jūras kuģniecība likvidēta jau sen,** bet skola turpina pastāvēt, atrauta no jūras flotes dzīves, bez sakariem ar jūras transportu. Pēdējos gados **visus absolventus nosūta uz Tālajiem Austrumiem un ziemeļiem,** bet reti uz Baltijas jūras kuģniecību, jo pēdējai kadrus gatavo Ļeņingradas un Pērnavas skolas. Baltijas jūras kuģniecība nedod pat praktikantu vietas Rīgas jūrskolas audzēkņiem un viņiem tāpēc jābrauc praksē uz Batumu, Bakū, Murmansku u. c. tālām ostām. — Rīgas jūrskolas atrautība no kuģniecības noved pie tā, ka to komplektē no gadījuma cilvēkiem, kas pēc vidusskolas beigšanas nav izturējuši eksāmenus augstskolās. Daudzi no viņiem nekad nav domājuši kļūt par jūrniekiem, bet iestājas Rīgas jūrskolā, jo te nav iestāšanās eksāmenu un viņi te atrodas pilnīgā valsts uzturā. Jūrskolā neiekļūst piejūras pilsētu jaunieši un zvejnieku dēli. Rīgas jūrskola nav padota Baltijas kuģniecībai, kas atrodas Ļeņingradā . . ." („Sovetskaja Latvija", 10. 7. 57.)

Jābrauc uz Dienvidatlantiju.

„No Kaļiningradas uz Afrikas krastiem devās Baltijas zvejnieku pirmā zinātniskā zvejas vietu meklēšanas ekspedīcija. Tās sastāvā zivju saldēšanas trāleris „Kazaņ", refridžerātorkuģis un zvejas sailers. Vakar pa radio saņemts paziņojums par Dienvidatlantijas ekspedīcijas pirmajiem panākumiem, **pēc tam, kad nobraukts** jau vairāk nekā 8.000 jūdžu. Kuģu kravas telpās atrodas desmitiem tonnu sardīņu brikešu, izgatavots 1000 burku konservu." (Rīgas radiofons 28. 8. 57.).

*

Baltijas jūras kuģniecības pr-ks Nikolajs Pavlovičs Loginovs: „Baltijas kuģi brauc pa visām zemes lodes jūrām. 2. ceturksnī iekarojuši 1. vietu. Uz visiem kuģiem soc. sacensība . . . 8 mēnešos virs plāna pārvadāts 250.000 kravas. . ." (Rīgas radiofons 28. 8.57.)

Pad. Latvijas rakstnieku žurnāls „Karogs"

„Tas veicis ne mazumu derīga. Okt. rev. 40. g., d. priekšvakarā gribas pārskatīt mūsu bagātāko vēsturi. Lūk, tāpēc „Karogs" dara pareizi, konsekventi un dažādi izstrādājot revolūcionāri - vēsturisko tematu .Materiāli par revolūciju, par lieliskajiem sarkanajiem latviešu strēlniekiem nenoiet no žurnāla lapaspusēm. **Bet kā apgaismo žurnāls mūsu tagadni?**

Pēdējā laikā latviešu prozā, sevišķi stāsta žanrā, skaidri iezīmējusies nepareiza ,vienpusīga attieksme pret dzīvi.

Aiz DZELZS aizkara

OKUPĒTAJĀ LATVIJĀ

Latviešu kritiķis K .Krauliņš rakstā „Dziļāk ieskatīties dzīvē" rezonē par to ,ka „stāstu autori iestieg sadzīves problēmatikā un gandrīz neredz mūsu soc. darba temas. Rūgti maldās tie rakstnieki, kas domā, ka tagad galvenais soc. reālisma uzdevums — vilkt **dieva paaules gaismā** slikto, tikai brīdināt, kritizēt, iebiedēt lasītājus .Tāpat maldās tie, kam liekas, ka vajag aizsviest soc. reālisma principus un **atgriezties pie kritiskā reālisma.** Ne negātīvie, bet pozitīvie spēki mūsu dzīvē būs izšķirošie. Bez tiem nevar iedomāties pad. sabiedrību."

Šie vārdi iespiesti „Karogā", bet jāšaubās ,vai tie izsaka žurnāla paša pozīciju .Daudzi šogad iespiestie „Karogā" darbi cieš tieši no tiem trūkumiem, no kuriem brīdināja Krauliņš.

Kāpēc žurnāls iespiedis blakus O .Vācieša kaujas dzejoļiem par ungāru notikumiem D. Cielavas „Zelta putekļus" — „psīchologisku" stāstu par kāda profesora izlutinātās meitas pikantajiem piedzīvojumiem ? Kāpēc publicējis visādā nozīmē neizdevušos A. Imermana poēmu „Debesis bez zvaigznēm" — sīku mīlas notikumu, kas neko nepamāca? Vai redakcijas pienākums nebija pastrādāt arī ar jauno talantīgo prozaiķi Bruno Saulīti? Nesaprotams, kāpēc redakcija iespieda viņa jēlo gabalaino romānu „Profesora Vecapiņa dēli"? Intelliģences individuālismu, bohēmisko noskaņojumu te „atmasko" tik naivi, dzīvi tēlo tik šauros rāmjos, viss te mākslinieciski nav motivēts, ka rodas iespaids: ja autors ieraudzījis ļaunumu, bet nav sapratis tā reālo vietu dzīvē, apmulsis ļaunuma priekšā, neredz spēku, kas varētu ar ļaunumu cīnīties un to pārspēt.

Runājot ar Krauliņa vārdiem — „autors ne pats meklē, ne bīda lasītāju meklēt ceļus ļaunuma pārspēšanai, bet spiež bezspēkā nolaist rokas."

Kā redzams, „Karoga" redakcijai nopietni jāpadomā, kā objektīvi izskatās sabiedriski - politiska žurnāla pozīcija . . .

Imperiālitisko valstu reakcionārā prese un reakcionārās **emigrantu** lapeles un žurnālistiņi bļauj, rej un apmelo Padomju Savienību, padomju dzīvi. Pad. Sav. tautas un soc. nometnes draudzību. Vai rakstnieku žurnāliem nav jādod pretsitiens? Pareizi rīkojas rietumu ukrainiešu žurnāls „Žovteņ", kas ar publicistikas līdzekļiem cīnās pret ārzemju burž.-nac. propagandu, pret nacionālistiskām falsifikācijām, pret nacion. aizspriedumiem un p r e t V a t i k a n a rīcību.

Protams, mums vajag ne tikai atbildēt „buržuāziskiem" padomju iekārtas un padomju kultūras „kritiķiem", (to žurnāli dara, lai gan varētu darīt daudz vairāk šinī ziņā). Vajag pastāvīgāki un aktīvāki propagandēt mūsu dzīves veidu mūsu morāli, mūsu iekārtas lielās priekšrocības par kapitālismu, mūsu soc. demokratiju salīdzināt ar buržuju demokratiju.

Ja centrālos žurnālos kaujinieciska publicistika pēc PSKP 20. kongresa ieņēmusi arvien vairāk vietas, tad to nevar teikt par daudziem republikāniskiem žurnāliem . . .Baltkrievu „Polymja" reti atrodama publicistika. Praktiski nav publicistikas ķirģizu žurnālā „Ala-Too".Mums ir milzīga pozitīva partejiskas publicistikas pieredze, kuras slavā daudz veikuši Gorkijs, Fadejevs, A. Tolstojs, Gorbatovs, Pavelenko, Koļcovs, Galans, Kolas, Demirjans, u. c. Tagad dzīvojošo rakstnieku starpā padomju tautās ir lieliski publicisti. Viņiem vajag biežāk uzstāties ne tikai ar jauniem prozas, poēzijas un drāmaturģijas darbiem, bet arī ar tiešu publicista vārdu . . ." („Literaturnaja gazeta" 15. 8. 57.)

VAI KOMŪNISMA SABRUKUMS . . .

(Pārnesums no 3. lpp.)

ierēdnis Chochlovs, kas pārbēdzis uz Rietumiem, saka: „Revolūcija Pad. Savienībā ir jau sākusies vismaz pirms gada. Bet pagaidām tā vēl ir garīga revolūcija. Noticis lūzums starp tautu un komūnistu partiju, jo pēdējā tautai jau sen apnikusi. Tas var novest pie radikālām reformām, jo Pad. Savienībai šodien jārēķinās ar tautas gribu. Komūnisms šodien ir miris filozofijā; rītu tas mirs kā sociāla sistēma."

Amerikas augstākie vadītāji un politiskie lietpratēji paredz Padomju imperijas sabrukšanu nākošo desmit gadu laikā. Vašingtona domā, ka Padomju vara būs spiesta atkāpties savās pirmskara robežās.

Man šķiet ,nepaies vairs 10 gadu. Bet šai laikā vēl var sagaidīt saspīlējumus un kara draudus ,jo diktātori bezcerību stāvoklī kļūst pārgalvīki. Savā laikā jau Ļeņins izteicās: „Ja mums būs jāaiziet, tad aizejot mēs tā aizcirtīsim durvis, ka nodrebēs visa pasaule." — Tāpēc Rietumu politiķi atmetuši domu iznīcināt komūnismu ar karstiem ieročiem, jo atomu laikmetā tā būtu cilvēces katastrofa.

Sengaidītais pagrieziens tomēr ir noticis. Notikumi iet savu gaitu, un apturēt tos nevar. Apspiesto tautu un līdz ar to arī Latvijas brīvības rīts, kaut lēnām, bet noteikti tuvojas.

Nākošā rakstā: **KOEKSISTENCE UN KUR TĀ VAR NOVEST**

GARĀKAIS TILTS PASAULĒ

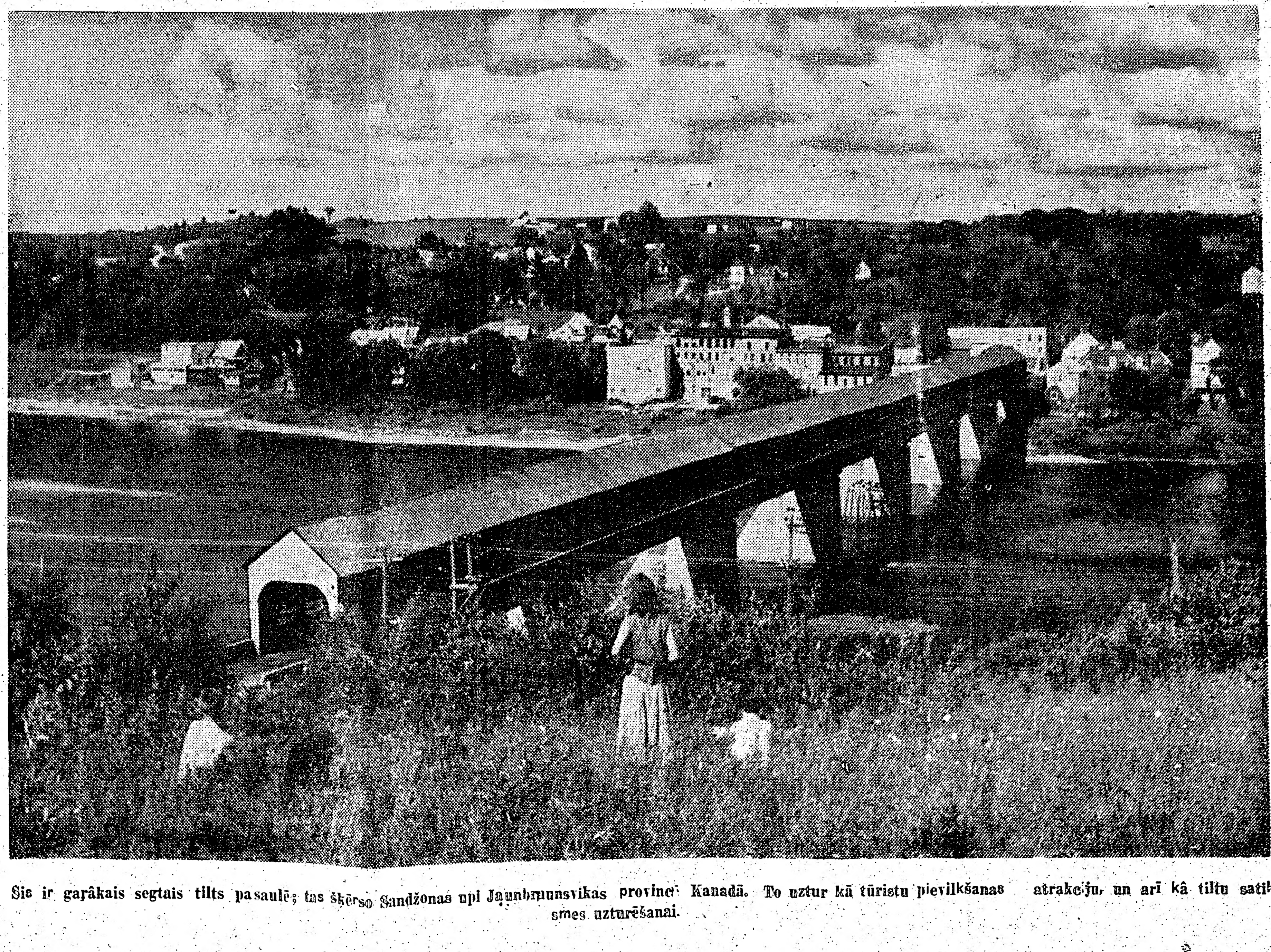

Šis ir garākais segtais tilts pasaulē; tas šķērso Sandžonas upi Jaunbrunsvikas provincē Kanadā. To uztur kā tūristu pievilkšanas atrakciju, un arī kā tiltu satiksmes uzturēšanai.

Trešdien, 1957. gada 9. oktobrī, 81. n-rs.

Apg. LATVJU GRĀMAT[A]
JAUNĀKĀS GRĀMATAS
Prof. K. Kārkliņa monografija — RUDOLFS BLAUMANIS
Kopotu rakstu 12. sēj., pērkama arī atsevišķi.
Rich. Ērgļa romāns — PELĒKO BARONU SENČI I ......
— PELĒKO BARONU TĒVI II ......
Vēsturnieka R. Ērgļa rom. ir viens no retajiem darbie[m] par latviešu dzīvi dziļākajos klaušu laikos.
E. Birznieka - Upīša — PASTARIŅA DIENAS GRĀMATA
— PASTARIŅŠ SKOLĀ ....
Visvairāk publicētā grāmata mūsu jaunatnes literatūr[ā]
Gleznainā valoda saista lielus un mazus, jaunus un v[e]cus. Vērtīga dāvana skolu jaunatnei.
K R Ā J U M Ā
D V G R Ā M A T N Ī C Ā
123 Huron St., Toronto, Ontario, Cana[da]

A L F R Ē D A V I N T E R A
20 atsevišķu m e l o d i j u
JAUNIESKAŅOJUMI SKAŅU PLATĒS:
(Melodijas uzņemtas uz EP 45 apgrieziena platēm — ar 4 melodijām uz plates.)

Alfrēda V i n t e r a iedziedājumā ar A. Sundina orķestri:
VĒL REIZ TO DZIRDĒT — tango
G Ā J P U T N I — valsis
MAZĀ VĒSTULĪTE — lēns fokstr.
DRAUGS, NEJAUTĀ — valsis
2501

Zviedrijas DAUGAVAS VANAGU Stokholmas nod. v o k ā l ā a n s a m b ļ a iedziedājumā ar orķestri:
NEĻAUSIM IEROČIEM RŪSĒT — marša dziesma
ES VĒLOS PĀRNĀKT—lēns valsis
KARAVĪRU ATMIŅAS — jautrs popurijs fokstr.
MEITU MĀTE BĒDĀJĀS — valsis
2502

Edgara D i m ā iedziedājumā ar A. Sundina ork. (refr. duetā)
VĒL REIZ, DRAUGS, NĀKSI TU — tango
NESKUMSTI, MEITENĪT — valsis
LATVJU MEITENE — pasodoble
PAR VELTI GAIDĪTS — fokstrots
2503

Alfrēda V i n t e r a iedziedājumā ar A. Sundina orķestri:
ZEM RĪGAS LIEPĀM — valša popurijs
ZUZI - ZUZANNA — fokstr. bugi - vugi
LAI MEIČA ATSAUCAS — fokstr.
Š T E D I - R E D I — fokstr. pop.
2504

J a u t r â k a m b r ī d i m — VINTERA JAUTRĀ KAPELLA:
SIRMGALVJA STĀSTS — valša virkne
OLGAS POLKA — polka
KAD VĒL PUIKA BIJU ES — kupl.fokstr.
LAI TĀ BŪDA RŪC — polka
2505

Augšā minēto melodiju izvēlē esmu vadījies tieši ar plašu pieprasītāju vēlēšanos, tādēļ ceru, ka ikviens atradīs starp tām sev vēlamo melodiju.
A. Vinters

Atsevišķu skaņu plašu cena: $2,80
Plašu pasūtinājumi līdz ar pasūtinājumā ietilpstošās summas iepriekšēju pārvedumu (visērtāk M o n e y O r d e r) adresējami:
M E L V A T O N,
Fyrapannsgatan 143,
Stockholm - Vällingby
SWEDEN,
vai arī DV GRĀMATNĪCĀ,
123, Huron St., Toronto,
un Montreālas grāmatnīcā.
P. S. Līdzi Jūsu pasūtinājumam nosūtīsim arī pilnu sarakstu par iepriekš iznākušām platēm.

DĀVANU SAIŅUS PIEDERĪGIEM UZ LATVIJU VISIZDEVĪGĀKI
nosūtīt caur
V I N T E R U - B Ā R U
Zviedrijā.
Tādēļ lūdzam pieprasīt mūsu plašo pārtikas vielu un citu preču sarakstus ar cenrādi. Katram sainim bez maksas pievienojam neplīstošu skaņu plati:
TRĪS VITUSAS ROZES — tango
RUDZPUĶU ZIEDS — valsis
Saraksti pieprasāmi:
VINTER's - BAR
Fyrapannsgatan 143
Stockholm - Vällingby
SWEDEN

Protams, mums vajag ne tikai atbildēt „buržuāziskiem" padomju iekārtas un padomju kultūras „kritiķiem", (to žurnāli dara, lai gan varētu darīt daudz vairāk šinī ziņā). Vajag pastāvīgāki un aktīvāki propagandēt mūsu dzīves veidu mūsu morāli, mūsu iekārtas lielās priekšrocības par kapitālismu, mūsu soc. demokratiju salīdzināt ar buržuju demokratiju.

Ja centrālos žurnālos kaujinieciska publicistika pēc PSKP 20. kongresa ieņēmusi arvien vairāk vietas, tad to nevar teikt par daudziem republikāniskiem žurnāliem . . .Baltkrievu „Polymja" reti atrodama publicistika. Praktiski nav publicistikas kirgizu žurnālā „Ala-Too".Mums ir milzīga pozitīva partejiskas publicistikas pieredze, kuras slavā daudz veikuši Gorkijs, Fadejevs, A. Tolstojs, Gorbatovs, Pavelenko, Koļcovs, Galans, Kolas, Demirjans, u. c. Tagad dzīvojošo rakstnieku starpā padomju tautās ir lieliski publicisti. Viņiem vajag biežāk uzstāties ne tikai ar jauniem prozas, poēzijas un drāmaturģijas darbiem, bet arī ar tiešu publicista vārdu . . ." („Literaturnaja gazeta" 15. 8. 57.)

VAI KOMŪNISMA SABRUKUMS . . .

(Pārnesums no 3. lpp.)

ierēdnis Chochlovs, kas pārbēdzis uz Rietumiem, saka: „Revolūcija Pad. Savienībā ir jau sākusies vismaz pirms gada. Bet pagaidām tā vēl ir garīga revolūcija. Noticis lūzums starp tautu un komūnistu partiju, jo pēdējā tautai jau sen apnikusi. Tas var novest pie radikālām reformām, jo Pad. Savienībai šodien jārēķinās ar tautas gribu. Komūnisms šodien ir miris filozofijā; rītu tas mirs kā sociāla sistēma."

Amerikas augstākie vadītāji un politiskie lietpratēji paredz Padomju imperijas sabrukšanu nākošo desmit gadu laikā. Vašingtona domā, ka Padomju vara būs spiesta atkāpties savās pirmskara robežās.

Man šķiet ,nepaies vairs 10 gadu. Bet šai laikā vēl var sagaidīt saspīlējumus un kara draudus ,jo diktātori bezcerību stāvoklī kļūst pārgalvīki. Savā laikā jau Ļeņins izteicās: „Ja mums būs jāaiziet, tad aizejot mēs tā aizcirtīsim durvis, ka nodrebēs visa pasaule." — Tāpēc Rietumu politiķi atmetuši domu iznīcināt komūnismu ar karstiem ieročiem, jo atomu laikmetā tā būtu cilvēces katastrofa.

Sengaidītais pagrieziens tomēr ir noticis. Notikumi iet savu gaitu, un apturēt tos nevar. Apspiesto tautu un līdz ar to arī Latvijas brīvības rīts, kaut lēnām, bet noteikti tuvojas.

Nākošā rakstā: KOEKSISTENCE UN KUR TĀ VAR NOVEST

Apg. LATVJU GRĀMATA
JAUNĀKĀS GRĀMATAS

Prof. K. Kārkliņa monogrāfija — RUDOLFS BLAUMANIS $3.80
Kopotu rakstu 12. sēj., pārsiama arī atsevišķi.

Rich. Ērgļa romāns — PELĒKO BARONU SENČI I $2.80
— PELĒKO BARONU TĒVI II $3.00

Vēsturnieka R. Ērgļa rom. ir viens no retajiem darbiem par latviešu dzīvi dziļākajos klaušu laikos.

E. Birznieka - Upīša — PASTARIŅA DIENAS GRĀMATA $2.60
— PASTARIŅŠ SKOLĀ $2.40

Visvairāk pukidētā grāmata mūsu jaunatnes literatūrā.

Gleznainā valoda saista lielus un mazus, jaunus un vecus. Vērtīga dāvana skolu jaunatnei.

KRĀJUMĀ
DV GRĀMATNĪCĀ
123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada

Dieva mierā aizgājis
MĀCĪTĀJS
KĀRLIS KALNGARS
dzimis 1897. g. 8. augustā, miris 1957. g. 21. septembrī Rīgā, I pilsētas slimnīcā. Apbedīts Straupes kapos 29. septembrī.

Vai dzīvojam, vai mirstam — mēs piederam tam Kungam.
Romiešu 14 - 8.

Viņu mīļā piemiņā paturēs
ALMA KALNGARS un piederīgie Latvijā.

LATVIJAS AMERIKĀ
SPIESTUVE TORONTO

Pieņem visāda veida iespiedumdarbu pasūtinājumus: laulību ielūgumu un komerciālu darījumu kartes; dokumentus biedrību vajadzībām; koncertu programmas, sarīkojumu biļetes un dziesmu lapiņas, grāmatas, u. c.

Pasūtinājumus pieņem:
LA BIROJĀ, 123 Huron ielā, tel. EM 8-0792, Toronto, Ont., Canada.
Pasūtinājumus lūdzam nodot laikus.

ALFRĒDA VINTERA
20 atsevišķu melodiju
JAUNIESKAŅOJUMI SKAŅU PLATĒS:
(Melodijas uzņemtas uz EP 45 apgriezienа platēm — ar 4 melodijām uz plates.)

Alfrēda Vintera iedziedājumā ar A. Sundiņa orķestri:
VĒL REIZ TO DZIRDĒT — tango
GĀJPUTNI — valsis
MAZĀ VĒSTULĪTE — lēns fokstr.
DRAUGS, NEJAUTĀ — valsis
2501

Zviedrijas DAUGAVAS VANAGU Stokholmas nod. vokālā ansambļa iedziedājumā ar orķestri:
NEĻAUSIM IEROČIEM RŪSĒT — marša dziesma
ES VĒLOS PĀRNĀKT—lēns valsis
KARAVĪRU ATMIŅAS — jautrs popurijs fokstr.
MEITU MĀTE BĒDĀJAS — valsis
2502

Edgara Dima iedziedājumā ar A. Sundiņa ork. (refr. duetā)
VĒL REIZ, DRAUGS, NĀKSI TU — tango
NESKUMSTI, MEITENĪT — valsis
LATVJU MEITENE — pasodoble
PAR VELTI GAIDĪTS — fokstrots
2503

Alfrēda Vintera iedziedājumā ar A. Sundiņa orķestri:
ZEM RĪGAS LIEPĀM — valša popurijs
ZUZI - ZUZANNA — fokstr.
bugi - vugi
LAI MEIČA ATSAUCAS — fokstr.
ŠTEDI - REDI — fokstr. pop.
2504

Jautrākam brīdim — VINTERA JAUTRĀ KAPELLA:
SIRMGALVJA STĀSTS — valsis virkne
OLGAS POLKA — polka
KAD VĒL PUIKA BIJU ES — kupl.fokstr.
LAI TĀ BŪDA RŪC — polka
2505

Augšā minēto melodiju izvēlē esmu vadījies tiešī ar plašu pieprasītāju vēlēšanos, tādēļ ceru, ka ikviens atradīs starp tām sev vēlamo melodiju.

A. Vinters

Atsevišķu skaņu plašu cena: $2.80 Plašu pasūtinājumi līdz ar pasūtinājumā ietilpstošās summas iepriekšēju pārvedumu (visērtāk Money Order) adresējami:

MELVATON,
Fyrapannsgatan 143,
Stockholm - Vällingby
SWEDEN.

vai arī DV GRĀMATNĪCĀ, 123, Huron St., Toronto, un Montreālas grāmatnīcā.

P. S. Līdzi Jūsu pasūtinājumam nosūtīsim arī pilnu sarakstu par iepriekš iznākušām platēm.

DĀVANU SAIŅUS PIEDERĪGIEM UZ LATVIJU VISIZDEVĪGĀKI
nosūtīt caur
VINTERU-BĀRU
Zviedrijā.

Tādēļ lūdzam pieprasīt mūsu plašo pārtikas vielu un citu preču sarakstus ar cenrādi. Katram sainim bez maksas pievienojam neplīstošu skaņu plati:

TRĪS VITUŠAS ROZES — tango
RUDZPUĶU ZIEDS — valsis

Saraksti pieprasāmi:
VINTER's - BAR
Fyrapannsgatan 143
Stockholm - Vällingby
SWEDEN

BLOOR - RUNNYMEDE rajonā izīrējamas 3 vai 4 nemēbelētas istabas 2. stāvā.
Zvanīt RO 6 - 7038, Toronto

PIEDERĪGIE LATVIJĀ (Valkā) meklē
KĀRLI ZUNTI un JĀNI BAĶI
Rakstīt: Ainai Hövels, 51 Bain Ave., Toronto 6, Ont., Canada.

KAKTIŅŠ
Transporta firma
Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt
LE 5-6619, katrā laikā, 941 Dovercourt Rd., Toronto.

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC
55 Wellington W., (tuvu Bay St.) Toronto, Ont. tel. EM 6-6451
Vecākais ceļojumu un notāriāta birojs Kanadā — 35 gadu pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notāriālu dokumentu, Kanadas pavalstniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietās.
Runā krieviski, vāciski un latviski

CEĻOŠANA
Lidmašīnas — Kuģi — Autobusi — Dzelzceļi — Preču kuģi — Tūrisma vietas — Viesnīcas. Pieteikties jau tagad 1958. gadam. Apkalpo visu pasauli.

APDROŠINĀŠANA
VISĀDA VEIDA APDROŠINĀJUMI: AUTOMOBIĻU — PRET UGUNI — ZĀDZĪBĀM — NELAIMES GADĪJUMIEM UN SLIMĪBĀM.

ZVANIET VAI RAKSTIET — TIKSIT LABI APKALPOTI
O. K. JOHNSON & Co. LIMITED
Travel & Insurance Agencies,
697 Bay Sreet, Toronto 2, Ont. EM 6 - 9488

DARBA ZEĶES
PIE
Penmans
WARRANTED PENMANS GRADE KNIT-GOODS

Papēži un pirkstgali pastiprināti ar
NAILONU

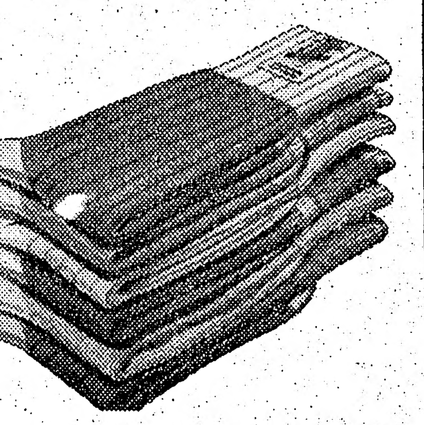

Šeit ir jūsu labākā iepirkšanās, lai iegūtu labu preci, kas — laba valkāšanai — īpaši ērta — laba sajūta, Penmana darba zeķes tagad ir piemērotas katram stilam un katram darbam.

TĀPAT APAKŠVEĻA UN SILTĀ VEĻA
SLAVENS KOPŠ 1868.
WS 11-4

Nākošā futbola nedēļa
KARLINGA PUBLICĒJUMS INFORMACIJAI
CARLING'S

TORONTO METRO - LĪGA (pie St. Clair stadiona)

7. oktobrī,	PIRMDIEN
pl. 7 vak.	VIKINGS VS — 7000 CLUB
8.30 vak.	UDINESE — BELFAST UNITED
8. oktobrī,	OTRDIEN
pl. 7 vak.	ATLIKTĀS, VAI PUSFINĀLA SPĒLES
pl. 8.30 vak	GERMANIA — OAKVILLE
9. oktobrī,	TREŠDIEN
pl. 7 vak.	ATLIKTĀS, VAI PUSFINĀLA SPĒLES
10. oktobrī,	CETURTDIEN PUSFINĀLS

NACIONĀLĀ LĪGA-FRED HAMILTON PARK (Shaw pie College)

7. oktobrī,	PIRMDIEN
pl. 8 vak.	ULSTER UNITED — SPARTA
8. oktobrī,	OTRDIEN
pl. 8 vak.	HUGARIA — WHITE EAGLES
11. oktobrī,	PIEKTDIEN
pl. 8 vak.	FINĀLSPĒLE
12. oktobrī,	SESTDIEN
pl. 8 vak.	FINĀLSPĒLE
13. oktobrī,	SVĒTDIEN
pl. 3 p. p.	FINĀLSPĒLE
14. oktobrī,	PIRMDIEN
pl. 3 p. p.	FINĀLSPĒLE

CARLING'S Black Label
BREWERY LIMITED

BAZNĪCAS ZIŅAS

ŅUJORKA

Latv. ev. - lut dr., 564 Second St., Brooklyn 15, N. Y.

Brukllnā, Betlemes baznīcā, Third Ave & Pacific Street.

Draudzes kanceleja atvērta katru darbdienu no pl. 11—1 dienā un bez tam otrdienās un piektdienās arī no pl. 6—8 vakarā. Pārējā laikā lūdz iepriekš sazināties pa tālruni SOuth 8 - 7721.

ČIKĀGA

Čikāgas latv. ev. - lut. Ciānas draudzē, 5715 W. Ferdinand St. Svētdien, 13. oktobrī, pl. 10.00 bērnu un pl. 11.00 galven. dievkalpojumi, māc. J. Straustnieks. Svētdienas skola no pl. 10.30.

Māc. G. Strautmanis, 1144 N. Kedzie Ave. Chicago 51, Ill.

Dievkalpojumi Čikāgas ev.-lut. latviešu sv. Jāņa draudzes baznīcā — 1540 N. Spaulding Ave — notiek katru svētdienu plkst. 3 pp.

Māc. A. Sudārs, 1030 — 30 Ave, Bellwood, Ill.

Čikāgas latviešu ev.-lut. Miera draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 1 dienā lietuviešu baznīcā, 2225 W. Cermak Rd.

Māc. Pāvils Ķirsons, Meivūdā, Ill., tel. FI 5-2420.

Sv. Pāvila ev.-lut. draudzes dievkalpojumi mēneša 2. un 4. svētdienā, plkst. 10.30 dienā Čikāgas luterāņu semināra baznīcā, 1644 So. 11th Ave.

Čikāgas latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 11 dienā, 5000 W. Ohio St., māc. A. Stefenbergs. Jaunatnes sanāksmes katru svētdienu pl. 9.30 no rīta. Lūgšanu dievkalpojumi katru sestdienas vakaru pl. 7.30.

Māc. J. Turks, Kalamazū, 908 Hazard Ave. tel. 4-4619.

Kalamazū sv. Jāņa ev.-lut. draudzei mēneša 2. un 4. svētdienā Trīsvienības luterāņu baznīcā plkst. 2 dienā; bērniem plkst. 1.15.

Lansing Kolledžas lut. baznīcā mēneša 1. svētdienā plkst. 2 dienā; bērniem plkst. 1.

Elkhartā, Ind., reizi mēnesī svētdienas vakarā, YMCAs telpās, 120 W Lexington Ave.

Māc. J. Lazda, 60 Dennis Ave., S.E. Grand Rapids.

Māc. A. Piebalgs, Kalamazū, 828 S. Rose St., tel. 4-8255.

Kalamazū Ciānas luterāņu baznīcā, 523 Pine St., mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 10 no rīta.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vienības draudzes baznīcā katru svētdienu plkst. 1 pp.

Svētdienas skolā nodarbības no plkst. 9.30-12.30.

Bērnu un jaunatnes dievkalpojumi katra mēneša pirmajā svētdienā.

Milvoku latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 2 pp. Faith ev.-lut. baznīcā — 1004 S. Layton Blvd., māc. J. Meisters. Svētdienas skola tai pašā laikā baznīcas telpās.

Minneapoles St. Paula latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumi savā dievnamā, 3152 S. 17th Ave. katru svētdienu plkst. 11 pr. p., māc. P. Langins.

DIEVKALPOJUMI KANADA

Prāv. A. Mitulis — 331 Argyle St. Port Arthur, Ont., tel. 4-0302

Māc. A. Cope, 70 Scarboro Rd. Toronto, Ont., tel. OX 9-3331. Toronto sv. Andreja bazn., Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563. Svētdien, 13. oktobrī dievkalpojums plkst. 11,00 no rīta.

20. oktobrī dievkalpojums plkst. 16.00 pēcpusdienā.

27. oktobrī Ticības atjaunošanas svētku dievkalpojums ar dievgaldu plkst. 11.00 no rīta.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

Svētdien, 13. oktobrī, plkst. 4 pp. dievkalpojums Sv. Jāņa baznīcā. Svētdienas skola.

Svētdien, 20. oktobrī plkst. 4 pp. dievkalpojums Sv. Trīsvienības baznīcā. Svētdienas skola.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

20. oktobrī, plkst. 2,30 p.p. dievkalpojums. Svētdienas skola.

27. oktobrī, plkst. 2,30 pp. Ticības atjaunošanas (Reformācijas) svētku dievkalpojums. Svētdienas skola.

Bramptonā, Latviešu ev. - lut. draudzes Pļaujas svētku dievkalpojums 13. oktobrī, plkst. 1,30 p.p. Grace United baznīcā.

Māc. E. Pavasars, 209 E. 38th St., Hamilton, Ont. Tel. Fulton 3 - 1182.

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, Sv. Trīsvienības baznīcā, 18 Victoria Ave., South —

Māc. Arturs Voitkus, 28 Austin Terrace, Toronto. tel. WA 5.1566;

Kičenerā, Mateja ev. - lut. baznīcā Pļaujas svētku dievkalpojums svētdien, 13. oktobrī, plkst. 11,00 no rīta.

Māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road, Ottawa, Ont., tel. — CE 2-2385.

Māc. Ed. Ķergis, 153 Bancroft Dr. Sudbury Ont., tel OS 3-3284.

Virdžiniįtaunā, svētdien, 6. oktobrī, pl. 13 anglikāņu baznīcā, Pļaujas svētku dievkalpojums. Bērniem svētdienas skola plkst. 10,30.

Sadberijā, svētdien, 13. oktobrī, pl. 13, Sv. Jāņa baznīcā (232 Pine St.) Pļaujas svētku dievkalpojums.

Māc. Fr. Ruperts, 729 Jessie Ave. Winnipeg 9, Manitoba, tel. 42-5512. Vinipegas latviešu ev.-lut. sv. Krusta draudzē, sv. Pētera baznīcā Ellice un Sherbrook ielu stūrī.

MONTREĀLAS

Latviešu Trīsvienības ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek regulāri katru svētdienu Redeemer baznīcā, 285 Clark Ave Westmontā. Sākums plkst. 1.30 pp., mācītājs A. Gaudiņš.

Māc. V. Šēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal, P. Q. Dievkalpojumi Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī.

12. oktobrī, pl. 8 vak. draudzes bazārs.

13. oktobrī, plkst. 2 p. p. Presbiteriāņu baznīcā dievkalpojums jaunatnei un bērniem.

20. oktobrī, plkst. 2 p.p. turpat dievkalpojums

27. oktobrī, plkst. 2 p.p. turpat dievkalpojums jaunatnei un bērniem.

Kornvalā, 19. oktobrī, plkst. 7 vak. svētvakara dievkalpojums, māc. V. Šēfers.

TORONTO BAPTISTU DRAUDZES

dievkalpojumi notiek svētdienās, pl. 3 p.p un trešdienu vakaros, pl. 8 — Walmer Road baznīcas telpās. Māc. R. Ekšteins.

TORONTO LATVIEŠU MISIJONES

Latviešu misijas kārtējie dievkalpojumi Toronto notiek katru sestdienu, plkst. 8 vak., 14 Parkroad misijas namā (Bloor pazemes pieturas tuvumā). Katru svētdienu plkst. 10.45 rītā garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu, viļņu garums 1350, Ošovas raidītājs. Tel. AM 1-4218.

Latvijas Amerikā pārstāvji
MONTREĀLĀ

Pieņem: LA abonentu un sludinājumu pieteikumus, iekasē abonēšanas un sludinājumu maksas

Izsniedz: bezmaksas paraugeksemplārus, kā arī pārdod atsevišķus LA numurus

O. ZILKALNS
4979 ROSEDALE AVENUE
MONTREAL 29. HU 8 6518
Canada.

BALTIC MOVERS
SPECIĀLI TĀLBRAUCIENIEM TRANSPORTA UZŅĒMUMS
Tel. LE 4 - 1403

OPTIĶIS LUNSKY
470 COLLEGE ST., TORONTO
WA 1-3924

Watson's
396
Franču stila
ĪSĀS BIKSĪTES
Labi pieguļošas, vēsas, ērtas . . . labs vidukļa turētājs no mīkstas kokvilnas . . . labi apvīlētas . . . viscaur elastīgas, dubultjosta un dubultpriekša, labi pieguļošas.
W19-56

Apgāda „ZELTA ĀBELES" agrāk izdoto grāmatu izpārdošanas saraksts - cenrādis

	Pilnā maksa: $	Pazeminātā maksa: $
TONE — kartonā	12.00	8.40
Latvian - Literature, iesieta	6.70	4.70
A. Liepas - Rīgas privātdetektīvi, broš.	2.00	1.40
tp. ies.	2.80	1.95

DV GRĀMATNĪCĀ
123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Lūdzu iesūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ

Līdz .... un .... mēnešiem ar šādu adresi:
Hr., Mrs., Miss ....
Adrese: ....
Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ ....
.... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)
Paraksts ....

Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn.; $16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lācī, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A.

KAM PIEDER KANADA?

(C. S.) — Pirms pus gadu simtena lielais Kanadas ministru prezidents sērs Vilfrids Lorjē paregoja, ka „20. gadu simtenis pieder Kanadai”.

Pēdējā Kanadas vadošā veikalnieku laikraksta „Financial Post” izdevumā Otavas korespondents Miķelis Barkveijs, nobeidzot virkni rakstu par šīs zemes tirdzniecību un saimniecības kontroli, citējis šo valstsvīru un piemetinājis no sevis: „Bet kam pieder Kanada?”

Kanadas saimnieciskā kontrole pastāvīgi spiež par to domāt tās politiskajiem vadoņiem, tautsaimniekiem un visiem domājošiem kanadiešiem. Nesen ministru prezidents Dīfenbeikers, runājot ASV Dartmutas universitātē par Kanadas un Sav. Valstu attiekmēm, izteica vienu no asākiem vēstījumiem, kāds jebkad dzirdēts no kāda Kanadas valdības vadītāja. Viņš pasvītroja, ka, ja Kanada grib dzīvot, tirdzniecība un veikali nevar būt „viena virziena iela.”

Šogad Kanadai būs tirdzniecības deficits ar ASV par vienu miljardu dolaru. Citiem vārdiem, Kanada iepērk par vienu miljardu dolaru vairāk preces un materiālus no ASV nekā tai pārdod. Kanada bankrotētu, ja nebūtu citi faktori: mazos apmēros Kanadas dolara augstākā vērtība, bet galvenokārt — milzīgie ASV dolaru ieguldījumi Kanadas veikalos un jēlvielu iegūšanā.

Tomēr neviens no šiem faktoriem nav visai veselīgs. Taisnība, kanadieši var iegūt zināmu mietpilsonīgu apmierinājumu, ka viņu dolars ir dažus centus dārgāks par ASV dolaru. Tas dod iespēju lētāk iepirkt ASV materiālus un preces, bet tas sadārdzina arī Kanadas materiālus, kas neveicina tirdzniecību un rada sliktu situāciju.

Ir arī patiesība, ka Kanada ārkārtīgi daudz iegūvusi no ārzemju kapitālu ieplūduma — galvenokārt no Savienotajām Valstīm, bet tanī pašā laikā arī diezgan ievērojamos apmēros no Eiropas. Ja kāds ieguldā naudu, tas vēlas šo ieguldījumu arī pārvaldīt un kontrolēt. Kad ASV rūpnieks ierīko savas nozares rūpnīcu Kanadā, vai, kā tas bieži tagad mēdz notikt, nopērk kādu Kanadas firmu, tas vēlas paturēt grožus savās rokās.

Parasti šī kontrole padara mūsu saimniecību atkarīgu no ārienes. Piemēram, liels radio un tālredzes aparātu ražotājs pēc nozares iekārtošanas Kanadā izbeidza savas operācijas, jo tam bija vajadzīgs kapitāls paplašinājumiem ASV.

Vienu no Kanadas lielākajām un vecākajām elektrības piederumu firmām pirms trim gadiem nopirka kāds liels ASV trests. Ražošana turpinājās paplašinātos apmēros, bet pirms dažām nedēļām dažiem simtiem strādnieku veļas mazgājāmo mašīnu nodaļā uzteica darbu un nodaļu slēdza, jo pašu mašīnu pārprodukcija ASV deva iespēju tās ievest par dempinga cenām no ASV.

Pašlaik ap 60% Kanadas rūpniecību dabas bagātību izmantošanā — kalnrūpniecība, nafta, mežrūpniecības produkti, u. t. t. — ir ārzemju sabiedrību kotrolē, galvenokārt ASV. Pēc „Financial Posts” informācijas, jau pāri par pusi Kanadas sabiedrību peļņas aiziet uz Savienotajām Valstīm.

Arī lielākai daļai galveno arodbiedrību ir saites ar ASV, kas arī zināmā mērā nozīmē ASV kontroli. Tātad, ja tērauda rūpniecības strādnieks, vai autorūpniec. darbinieks ASV dabū algas paaugstinājumu, Kanadas strādnieks vēlas to pašu algu. Bet Kanadas ražošanas izdevumi jau paši par sevi ir lielāki, jo te šaurāks iekšzemes tirgus un zemāka ražība. Tas rada nevēlamu inflātorisku spiedienu.

Dažās nozarēs stāvoklis kļūst visai nevēlams. Vissmagākās briesmas ir tās, ka mēs izpārdodam savas pirmdzimtības tiesības, bet ne mazāk bīstamas, kaut gan mazāk saredzamas, ir briemas, kas apdraud Kanadas — ASV labās attieksmes.

Ja mums būtu totālitāra saimniecība, tad valdības soļi svešo zemju sabiedrību atsavināšanai būtu nenovēršami. Bet te nav Ēgipte vai Meksika, un kanadieši tā nemēdz veikalus taisīt. Vēl vairāk: katrs solis šai virzienā bojātu mūsu kredītu, nerunājot nemaz par mūsu reputāciju pasaules tirgū. Protams tā ne tikai atbaidītu ASV, bet arī citus kapitāla ieguldījumus no ārienes.

Kanada ir ceturtā pēc lieluma tirdzniecības valsts pasaulē un tāpēc tirdzniecībai ir jāpalīdz novērst šos iztrūkumus. Bet, kā Dīfenbeikers pateica saviem klausītājiem Dartmutā, ASV politika, kas iziet uz kviešu un citu lauksaimniecības produktu dempingu, padara Kanadai visai grūtu lauksaimniecības ražojumu pārpalikumu novietošanu pasaules tirgū. Un Savienotās Valstis, kas mums tik daudz pārdod, pacel mūsu precēm muitas barjēru.

Izturoties godīgi pret ASV, varētu teikt, ka arī paši kanadieši nav bez vainas., jo nav uzrādījuši tādu uzņēmību un drosmi ieguldījumiem pašu zemē kā amerikāņi. Tāpēc amerikāņi daudzos gadījumos mūs pārspējuši ar mūsu pašu bagātību. Kanadas veikalnieki nespiežas lielajā ASV tirgū, kas atrodas to durvju priekšā, tā, kā tiem to vajadzētu darīt. Kanadas piesardzība darbojas pret mums.

Kā panākt vajadzīgo pagriezienu? Tas būs viens no galvenajiem jautājumiem ar ko nākšies nodarboties federālajam ministru kabinetam nākošos gados. Paaugstināt muitas tarifus ASV precēm? Varbūt. Bet kanadieši ir pārliecināti tirdzniecības piekritēji. Paaugstināt importa kvotas, kā tas bija kaŗa laikā un pēc kaŗa? Arī — varbūt. Bet tam būtu inflātoriska ietekme pašu zemes saimniecībā. Ir visai iespējams, ka grozīs nodokļu struktūru, lai vairāk prasītu no ASV sabiedrībām.

Šī problēma ir visnopietnākā, ar ko Kanadai nākas sadurties visā tās vēsturē. Kā Dīfenbeikers izteicās Dartmutā: „Saglabāt Kanadas neatkarību tagad nebūs vieglāk kā jebkad agrāk, dažā ziņā tas būs vēl grūtāk, jo mēs esam gājuši par tālu. Bet tas nav arī mazāk iespējams, kā bijis arvien.”

Sarīkojumu kalendārs

Toronto

Radio raidījums latviešu valodā katru piektdienu no pl. 10—10,30 CKFH, vilnis 1400.

12. oktobrī TLTA Sestdienas ģimnazijas audzēkņu vakars.

12. un 13. oktobrī — Latviešu katoļu kultūras centra Kanadā rīkotās katoļu dienas Sv. Miķeļa katedrāles zālē.

12. oktobrī — TLB dāmu komitejas sarīkojums, 198 Osler St.

19. oktobrī Dāmu valsis — Cikāgas teātra viesizrāde, TLB.

20. oktobrī, plkst. 7.00 v. YMCA rīko filmu izrādi — Rīga šodien u. c.

20. oktobrī — Toronto baptistu draudzes 6. gadasvētki Walmer Road baznīcā, plkst. 3 p.p.

26. oktobrī — Latv. Mednieku un makšķernieku sarīkojums.

26. oktobrī — Irmas Kajakas - Keniņas ritmoplastikas studijas audzēkņu vakars.

27. oktobrī plkst. 5 p.p. Sv. Barnaba baznīcā brīvmāksl. M. Tūteres audzēkņu vakars.

2. novembrī Latviešu saimniecisko darbinieku apvienības biedru un ievesto viesu vakars TLB telpās.

3. novembrī Tradicionālais Mārtiņu vakars Kolumba zālē, TLB un T.L Sp. klubs.

9. novembrī Mārtiņu balle — Palace Pier, DV Toronto nod., DV Sporta klubs.

11. novembrī, plkst. 14.00 Atlanta kluba telpās DV nodaļas gada svētki un filmas izrāde Rīga šodien.

23. novembrī Bostonas ansambļa viesizrāde.

7. decembrī Jāņa Norviļa ērģeļu koncerts Sv. Andreja baznīcā.

31. decembrī Jaungada sagaidīšana Kolumba zālē.

11. janvārī — Nakts serenāde. Lilijas Štengeles viesizrāde TLNT.

31. janvārī 1958. g. Preses balle, LPB Kanadas kopa.

22. martā — 1. ev. - lut. draudzes koŗa 6. gadskārtējais koncerts.

HAMILTONĀ

12. oktobrī — DV Hamiltonas nodaļas gada svētki.

19. oktobrī — Kazanovas mētelis, DV teātra viesizrāde.

26. oktobrī — Latviešu skolas atklāts vakars Ungāru baznīcas zālē.

2. novembrī — sabiedriski kultūrāls vakars, rīko HLB un HJP „Rota”.

2. novembrī — HMMK medību sezonas atklāšanas balle.

9. novembrī — Hamiltonas gaidu vienības „Venta” gada svētki.

16. novembrī Latvijas valsts neatkarības svētku svinības.

30. novembrī — Hamiltonas DV biedru vakars.

14. decembrī — Latviešu skolas eglītes vakars.

15 decembrī — DV eglīte.

18. janvārī — HLB veco un jauno laiku deju vakars.

7. februārī — HMMK balle.

1. martā — DV rīkotais III karnēvals Pīgbridžā.

SV. KATARINĒS

19. oktobrī — Medību sezonas atklāšanas balle slovāku zālē, Page un Welland ielu stūrī.

30. novembrī — Atlanta kluba telpās Vanadžu kopas gadskārtējais sarīkojums ar priekšnesumiem un deju.

TREŠDIEN, 9. OKTOBRI

Marsa un Saturna stāvoklis debesu telpā šodien labvēlīgi ietekmēs visus pasākumus, kuros ieguldīta liela pacietība un daudz enerģijas. Mēness, turpretim, nesola neko labu tieši šodien iesāktiem darbiem vai pasākumiem. Jūsu jūtas var būt svaidīgas un jūs viegli ņemsit visu pie sirds. Jūs šodien varat viegli kļūdīties citu cilvēku un lietu novērtējumā. Ar vislielāko uzmanību pieejiet jautājumiem, kas skaŗ trešās personas. Atturieties no azarta spēlēm un lētiem iepirkumiem. Naudai šodien būs tendence viegli slīdēt no jūsu pirkstiem.

Laimīgais skaitlis šodien ir 5.

CETURTDIEN, 10. OKTOBRĪ

Urāns ar Marsu šodien rīta stundās stāvēs klāt visiem pasākumiem, kur lietā liktas techniskas zināšanas un izdoma. Pēcpusdienas stundas ir ļoti labvēlīgas ātru un izšķirošu lēmumu pieņemšanai. Pašā vakarā var gadīties nelieli,bet nepatīkami sarežģījumi ģimenes vidū. Ar iecietību un piekāpību jūs novērsīsit daudz nepatīkamu asumu. Neklausieties citu cilvēku valodās par jums tuvu stāvošiem draugiem. Jūsu nojauta palīdzēs atrast pareizo ceļu. Vakars, klausoties labu mūziku vai paņemot rokā ilgi gaidītu grāmatu, sola veldzi garam un spēkus turpmākām dienām

Laimīgies skaitļi ir 8 un 9.

PIEKTDIEN, 11. OKTOBRĪ

Neliela slinkuma vai nolaidības pārvarēšana sagādās jums patiesu prieku un panākumus. Mēģiniet sevi saņemt vairāk grožos. Bez piepūles un attiekšanās nevariet sagaidīt nekādus materiālus labumus. Merkurs šodien stāv klāt visiem pasākumiem, kur galvai jāveic lielāki uzdevumi nekā rokām. Jūsu pašu ziņā ir iespēja šo dienu pārvērst par vienu no jaukākajām oktobra mēneša dienām. Varat sagaidīt kādu negaidītu, bet patīkamu ziņu vai dāvanu. Cilvēkus, kurus jūs šodien satiksit, būs apsēdis naudas velns un viņi mēģinās iegūt kādus materiālus labumus arī no jums — tādēļ esiet uzmanīgi visos saimnieciskos darījumos, bet it sevišķi naudas aizdošanā. Šodien viegli varat pazaudēt nevien aizdodamo naudu, bet arī draugu, kas aizdevumu prasa.

Laimīgais skaitlis ir 2.

Jūsu Ēriks Jēkabsons.

Dzimtenes dzērves lido pāri Griekijai

VIDZEMNIECES VĒSTULE LATVIJAI AMERIKĀ

Karstuma vilnis ir aizvēlies, vasara ir projām, un vakari pēc pirmās rudens vētras, kas atstāja aiz sevis zibens nospertus ganus, noslīkušus aitu barus un applūdušus ciematus, ir kļuvuši stipri vēsi. Tā tik bija vētra — uguniga nakts — debess ar liesmainām mēlēm tiecās aprīt grēcīgo zemi!

Stratonio ciems ir tomēs mierīgs stūris — vētras iztrakojas un nogurst kalnos, te lejā, jūrmalā, to niknums atslābst.

Līdz ar karstuma vilni ir apstājies arī strādnieku atlaišanas vilnis, un varam brīvāk uzelpot, toties ziemas tuvošanās nes līdzi daudz rūpju. Šoreiz tā nav ziema vien — ir arī aziātu gripa, kas ir jau pieteikusi Griekijai savu ciemošanos un atnākusi arī šeit, Stratonio laukos, . . . pa pastu, jo pirmais ir saslimis pasta priekšnieks. Pagaidām tā vēl nav sevišķi nikna; varbūt tai ir bailes no Zeva atriebības . . .

Griekijas kalnu ciematos ir liels ārstu trūkums pat aptieku tur nav. Jaunajiem ārstiņiem labāk patīk dzīvot pilsētās ar sajoztu vēderu nekā kļūt par „kalnā kāpējiem”, jo kalnu ciematos dzīve ļoti atpalikusi.

Šovasar atkal stipri plosījās trakuma sērga. Vienā ciematā traks suns sakoda 30 bērnus. Taisni brīnums, cik grieķi nevērīgi izturas pret šo lietu, jo suņi skraida apkārt kā skraidījuši un bez uzpurņiem, turklāt neslimodami ar trakuma sērgu. Tāpat šovasar daudzi saindējās ar pienu, ārsts dažkārt nezināja, kur skriet un kuŗu glābt.

Cīņa pēc Kipras gan ar lēnprātību, gan draudiem turpinās. Pats Kipras nacionālais vadonis, arcchibīskaps Makārios, ir aizbraucis uz ASV, pārliecināt amerikāņus, ka Kiprai jākļūst brīvai . . .

Arī Atēnu festivāls ir beidzies, izskanot pēdējiem simfoniskajiem koncertiem senču brīvdabas teātrī Akropolē. Šogad tanīs piedalījās daudzi izcili grieķu un ārzemju mākslinieki un mākslinieku grupas. Ļoti lielu piekrišanu guva Dienvidslavijas balets. Vai nevarētu mēģināt ciemoties šajā festivālā arī kāda latviešu mākslinieku grupa? Vide Griekijā ir tik īpatnēja kā nekur citur pasaulē, kā izteikušies paši ārzemju mākslinieki.

Pēc Atēnu festivāla iesākās 5. vīna — Bakchus svētki Atēnās, kas tiek slēgti oktobŗa vidū.

Salonīkos savukārt, tikko beidzās 22. vispasaules izstāde, kurā šogad piedalījās 15 valstis oficiāli — ASV, Austrālija, Bulgārija, Čechoslovakija, Ēgipte, Holande, Izraēla, Italija, Ķīna, Japāna, Polija, Rumānija, Ungārija, Rietumvācija, Spānija — un apm. 20 neoficiāli. Izstāde šogad bija plašāka kā jebkad. Jau tagad savu piedalīšanos pirmoreizi nākošajam gadam ir pieteikušas: Kanada, Somija, Beļģija un D-afrikas valstis. Vai arī latvieši nevarētu padomāt par piedalīšanos? Latviešiem taču ir tik īpatnēja, daiļa māksla, bet tā ir pilnīgi sveša grieķiem un daudziem citiem. Vai tas būtu tik neiespējami?

Vispasaules izstāde Salonīkos ir dibināta 1926. gadā. Izstādes laiks Salonīkiem ir īsti svētki; tā kļūst par īstu gaismas pilsētu. Pati izstāde, kur plandās krāsainie visu valstu karogi, ir kā pasakaina pilsēta — vai tā apvienota un priecīga nevarētu būt visa pasaule?

Sevišķi iespaidīga šogad bija amerikāņu piedalīšanās. Cita starpā bija arī saules enerģijas izlietošanas stends; taču Griekija ir „saules zeme”. Vakaros izstādē ir milzīgs ļaužu pieplūdums, jo tad notiek priekšnesumi un uguņošana. Izstādes divu pēdējo dienu ienākumi bija paredzēti Sarkanajam Krustam.

Kopš 23. septembŗa ir iesācies atkal jauns skolas gads, un skolnieki ir atgriezušies skolas pagalmos kā bišu spieti, toties bezdelīgas ir aizceļojušas un gaisu tricina aizejošo dzērvju klaigas — varbūt tās ir dzimtenes dzērves un kliedz man sveicienus?

Vispār var teikt, ka Griekijas rudens ir daiļāks par pavasari, jo ir ilgs, mierīgs un maigs, ko tikai šad un tad pārtrauc pārejošas vētras, bet pavasaris te auļo ar milzīgu ātrumu, kad nespēji ne atjēgties, un klāt jau ir svelmainā vasara. Rudenī ir patīkami atpūsties no šīs vasaras tveices un baudīt vīnogu saldumu, atpūtināt acis no vasaras saules spožuma krizantēmu ziedos. Tikai — kaut varētu visas rūpes aizmest pār galvu tieši tā, kā noskribinātu vīnogu ķekaru . . .

Vidzemniece.

Londonas rakstnieki . . .

(Pārnesums no 1. lpp.)

kad parādījās rakstu kopojumā „P.E.N. in Exile”, saistīja angļu kritiķu uzmanību. Džoanna Hard ar savu drusku lirisko iedabu pilnīgi iedzīvojās šajā stāstījumā un aizkustināja klausītājus gandrīz līdz asarām.

Pēc vakara formālās puses angļu un trimdinieku rakstnieki un sabiedriskie darbinieki kavējās pie kafijas tases, par ko bija rūpējusies rakstnieka Pēteŗa Aigara kundze, bijusī Nac. Operas prīmabalerīna Sira Jirgensa. No visām mutēm varēja dzirdēt daudz patīkamu vārdu par mūsu rakstniecības lielmeistaru. Liels paldies jāsaka PEN klubam kā arī rakstniekam Pēterim Aigaram par pūlēm ar mūsu rakstnieku iepazīstināt Londonas rakstnieku aprindas.

G. Z.

TICĪBAS APLIECINĀJUMS . . .

(Pārnesums no 5. lapp.)

nē mūziku” — varbūt būtu labāk teikt — „mūzika, kas saplūst ar dzeju, kuŗas tulkošana nodota izpildītāja rokās.”

Vai visi svētie nav savas dievišķās domas ietvēruši dzejā, ritmā un dziesmās? Vai šīs dievišķās domas mūs nesaista tādēļ, ka tās apņem dziļa mūzikālitāte?

Ja Gaida Trēziņa par saviem mīļākajiem komponistiem pati atzīst Šubertu, Šūmani un no latviešiem J. Vītolu, Alfredu Kalniņu un Tālivaldi Ķeniņu, tad jāatceras kāda Šuberta vēstule, kuŗā viņš raksta:

„Ar ticību cilvēks ienāk pasaulē; ar prātu un zināšanām viņš iet dziļumā. Lai kaut ko saprastu, vispirms ir jātic. Ticība ir pamats, uz kuŗa prāts ceļ savas pierādījumu kolonnas. Prāts nav nekas cits kā kristallizēta ticība.”

Vai tā tas nav arī ar dziesmām — vai tās nav izkristallizēts ticības apliecinājums?

Ne tikai koncertos vien Gaida nododas garīgai mūzikai, viņa ir arī angļu protestantu baznīcas koŗa, kuŗu vada mūsu komponists Alberts Jērums, soliste. Viņa dzied arī latviešu dievkalpojumos un atrod lielāko pacilātību dievišķīgajā Bacha mūzikā.

Un tad sarunas no mūzikas un ticības aizplūst citā gultnē. Gaida man stāsta par to, ka, diemžēl, arī Londonā vērojams zināms pagurums latviešu kultūras dzīvē, un, kaut arī notiek sarīkojumi, tad latviešu mākslinieki un mākslu kalpi arvien vairāk ierau as sevī — tie vairs neizmainās domām, netiek rīkoti rakstnieku vakari un koncerti, kā tas bjis pirmajos gados. Arvien retākas kļūst koncertu apm ·lētāju rindas, un arvien vair k katrs domā par savas dzīves eksistences nodrošināšanu.

Par nākotni Gaida izsakās pilna cerību. Protams, tiek domāts par mācīšanos un jaunu patstāvīgu koncertu. Jā, kā gan lai šī garīga siltuma pilnā dziedātāja dzīvotu bez dziesmas, kas ir viņas ticības apliecinājums visam, kam viņa tic ar savu prātu un jūtām. Skumjas par tēta nāvi vēl vienmēr ir Gaida latviešu baznīcā augšāmcelšanās svētkos dziedās savu mīļāko Jāzepa Vītola dziesmu ar Annas Brigaderes tekstu gribas viņai atgādināt Šekspīra vārdus —

„Kad dziļas sāpes ievaino sirdi un skumjas nomāc prātu, tad mūzika ar savu sudrabaino skaņu ātri palīdz atrast mierinājumu.”

Londonas ielās ir ienācis rudens. Ķēniņu pilsēta gatavojas Ķēniņu Ķēniņa atnākšanas svētkiem, kas mūzikā izteiks gadu simtiem veco ticības apliecinājumu Visuvarenajam, un mēs varam cerēt, ka pēc tam Gaida latviešu baznīcā augšāmcelšanās svētkos dziedās savu mīļāko Jāzepa Vītola dziesmu ar Annas Brigaderes tekstu

„Pār zemi sarkana blāzma
skries,
Rīt kapā akmens atvelsies.
Rīt rasos meži, ziedēs lauks,
Rīt tevi dzīvība vārdā sauks.”

Guntis Zariņš

PĪĻU LAIKS IR KLĀT

Laiks patiešām skrien vēja spārniem. Vēl atlikusies tikai viena nedēļa un tad makšķerēšanas priekiem būs jāsaka ardievas līdz nākošajam pavasarim. Zvērinātie makšķernieki tad nu līdz 15. oktobrim izmantos vēl katru minūti lai pagūtu izmakšķerēt sirdīgos basus, plēsoņus maskijus un lielās, badīgās līdakas. Džems Udrovskis mani informē, ka viņa mazais puika Jānis izbraukumā uz ziemeļiem dabūjis ap 30 mārc. smagu maskiju. Šis loms tad nu mazo Janku izvirzītu visu šīs sezonas makšķernieku priekšgalā. Lai lieta būtu oficiāla un lai es pret paša gribu nepaliktu par uztraucošu baumu izplatītāju, tad pieprasīju no Džēma reālus pierādījumus. Tādi arī esot, jo lielais maskijs fotografēts ar trim foto aparātiem. Bilde apsolīta uz nākošo nedēļu. Ceram, ka nebūs pārgaismota, jo gadās, ka lieli makšķernieki reizēm kļūst aplam vāji fotografi.

Ar pirmajām īstajām rudens dienām pienācis brīdis, ka pirmās vijoles spēlēšanu jau pārņēmuši mednieki. Pīļu sezona centrālajā rajonā sākās 28. septembrī un vīri, kas visu vasaru bija nikni šāvuši uz skanošajiem, bet citādi aplam „negaršīgajiem” māla baložiem, nekavējās ne brīdi, lai šīs sezonas pirmajās medībās rādītu savu prasmi.

Pirmo pīļu medību rezultāti bija tikai apmierinoši. Daudzos gadījumos pat pavisam plāni. Vietas, kur mūsu mednieki izmēģinājuši roku, izkaisītas pa visu provinci, tā ka grūti pateikt, kuŗa bijusi tā labākā.

Pagājušajā nedēļā pīļu sezona sākās visā provincē un tad mūsu vīru divstobrenes jau kūpēja daudz tuvāk vecajam indiāņu pulcēšanās ciemam — Toronto.

Toronto kluba biedri bija aicināti ciemā pie viesmīlīgā latviešu lauksaimnieka H. Ozoliņa. Viņa farmas tuvumā, Lutrera purvā, latviešu mednieku uguns rezultātā, daudzas pīles piedzīvoja negaidīti ātru galu. 50 pīlēm vakars pienāca uz Simko ezera — arī tur vainīgie ir latviešu mednieki.

Ar pīlēm sezona ir tikai iegājusi pirmajā ātrumā. Drīz rinda būs irbēm, fazāniem, zaķiem, lapsām un, bez šaubām, arī briežu cepeši smaržos ne vienā vien latviešu mājā. Lai ietaupītu laiku un pūliņu, tad sīkiem medījumiem atļaujas klubs lauku pašvaldībās izņems kopīgi. Jāsazinās ar V. Freibergu vai A. Dīzenbachu. Uz briežiem un alņiem brauks atsevišķās grupās, ne lielākās par 8 vīriem katrā. Runā, ka Jānis Amats jau tagad savas mājas dārzā pie Haiparka cītīgi trenējoties alņu nogāšanas mākslā. Šogad tad nu esot jāpanāk tāds stāvoklis, ka pēc alņa nomedīšanas nav vairs no Toronto jāizsauc detektīvi, lai noskaidrotu, kuŗš mednieks īsti ir bijis nāvējošā šāviena raidītājs. Protams, šogad medībās mūsu mednieki ievēros visus drošības noteikumus. Neviens nemēģinās pārskatīšanās dēļ apšaut vietējo lauksaimnieku sugas piena ražotājas.

Toronto dibinās gandrīz trešais mednieku un makšķernieku klubs

Ja par otrā latviešu mednieku un makšķernieku kluba dibināšanu Toronto gan šad un tad šis un tas ir dzirdēts, bet nekas prātīgs nav vēl sanācis, tad nekādā gadījumā to nevar teikt par trešo klubu. Bez lielas reklāmas un ar latviešiem pavisam neparastu vienprātību jaunais klubs ir gandrīz jau tā kā nodibinājies. Par jaunā kluba tapšanu viens no tā šūpuļa kārts licējiem — Arnolds Zaķis — mani informē:

Šoruden apm. 16 Haidro dienestā esošie latvieši enerģiskā Arvida Gertnera vadībā pārrunāja iespējas kā vislabāk kopā pamakšķerēt, šaut māla baložus un pat medīt.

Kluba nosaukums vēl neesot izlemts, bet Imants Lapiņš jau zīmējot kluba vapeņa un karoga projektus. Klubs darbošoties uz īpatnējiem pamatiem — uzņemšot tikai vecpuišus. Pēdējā laikā domāts uzņemt arī precētus vīriešus, bet tikai tādā gadījumā, ja to dzīves biedres apliecinājušas, ka necels nekādus iebildumus par vīru bezvēsts prombūtni 3 reiz 24 stundas. V. Zariņš un Alfreds Suchovs esot ierosinājuši klubu nosaukt par „E. Zušmaņa piemiņas klubu”, godinot veiksmīgo makšķernieku E. Šušmani, kas, kopš apprecējies, jau divi gadi esot nodevis visus savus lepnos makšķerēšanas piederumus rūsai un kodēm. Par kluba makšķernieku sekcijas vadītāju aicināts pazīstamais un populārais makšķernieks Kārlis Jandavs. Iespējams, ka viņš uzņemas arī ekonoma pienākumus. Kluba šāvēji jau izmēģinājuši roku uz māla baložiem Kinstlera farmā. Pīļu sezonas atklāšanas medībās kluba vīri atļauto 8 pīļu vietā katrs šāvuši tikai uz vienu pīli un to arī nošāvuši. Kluba noteikumos būšot arī paredzēts, ka pīļu medībās pirmo šāvienu nedrīkst šaut agrāk par 10.05 a. m. Kluba biedru teorētiskajām apmācībām esot sarīkots jau 50 reiz/18 pēdu liels pagrabs, ko bez architekta palīdzības pārbūvēšot par omulīgām telpām.

Kluba galīgam nosaukumam sacensību neizsludināšot un ekonoms atspirdzinošus dzērienus kluba eventuālajā mītnē svētdienās pat draugiem neizsniegšot. Vispār statūti būšot vai nu ļoti sarežģīti vai tādu nemaz nebūšot, bet 16 jautrie Haidro makšķerēšanas un medību sporta cienītāji arī turpmāk šad un tad izbraukšot kopā gan laukā, gan mēģināšot sanākt uz kādu kopīgu „džamboreju” tepat pilsētā. Tas pagaidām ir viss.

Jā, tas ir viss, kas noticis tepat gaišā dienas laikā pašā Toronto. Kādas sazvērestības gan var pēkšņi atklāties, par kuŗām mēs pagaidām nezinām ne pušplēsta vārda?

A. Pelēkais.

Mednieki un makšķernieki ballēsies

Sv. Katerīnas mednieku un makšķernieku klubs rīko savu tradicionālo sezonas atklāšanas balli, š. g. 19. oktobrī. Katerīnieši ciemos aicinājuši Hamiltonas un Toronto draugus. Tāpat Toronto klubs, sekojot vecai paražai, 26. oktobrī, poļu zālē Queen & Dovercourt ielu krustojumā, rīkos savu zvejas sezonas noslēguma un medību sezonas atklāšanas balli. Kā parasti, netrūks labu un garšīgu uzkožamo, spirdzinošu padzērienu un daudz omulības. Par priekšnesumiem rūpēsies paši mednieki un makšķernieki.

Lai jūs ietaupītu laiku un parādītu saviem radiem, draugiem, paziņām un klientiem attiecīgo uzmanību

JAU LAIKUS PASŪTINIET JAUNĀS ZIEMASSVĒTKU KARTĪTES AR IESPIESTU SŪTĪTĀJA VĀRDU

Svētku kartītes šogad būs greznākas nekā agrākajos gados, jo apdare bagātīgi veidota ar zeltu, sudrabu, kristallu un izciliespiedumiem.

Kvadrāta formāta:	Garena formāta, luksa kartītes:
No. 1 — 40 gb. $1.50	No. 5 — 25 gb. $1.50
No. 2 — 25 gb. $1.50	No. 6 — 25 gb. $2.00
No. 3 — 25 gb. $2.25	No. 7 — 25 gb. $2.50
No. 4 — 25 gb. $2.95	No. 8 — 25 gb. $3.00

Kartīšu cena ir zema, jo tajā iekalkulēta arī jūsu vārda iespiešana: praktiski tā līdzinās veikala cenām — bez jūsu iespiestā vārda, par ko nav jāmaksā.

Lūdzu iespiest: ....

No. .... No. .... No. ....

Pasūtinātāja uzvārds: ....

Adrese: ....

H. ZELTIŅŠ, 1544 King St., W., Toronto, Ont., Canada.

Reizē ar pasūtījumu lūdz pievienot čeku vai M/O.

Toronto dzīvojošos lūdz zvanīt LE 1-5193, lai varētu iepazīstināt ar paraugiem.